

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

42'nci Toplantı

21 Şubat 2018 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A)KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/914)

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın 72'nci maddenin görüşmelerinde İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'e karşı tutumu ve CHP'yle ilgili ifadesi ile İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'in Komisyona geri dönmelerine ilişkin açıklaması

2.- Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- İzmir Milletvekili Musa Çam'ın, Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın 72'nci maddenin görüşmelerinde İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'e karşı tutumu ve CHP'yle ilgili ifadesi ile İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'in Komisyona geri dönmelerine ilişkin açıklaması

4.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, yanlış anlaşılma olduğuna ve İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'in Komisyona geri dönmelerine ilişkin açıklaması

5.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın 72'nci maddenin görüşmelerinde İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'e karşı tutumu ve CHP'yle ilgili ifadesi ile İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'in Komisyona geri dönmesinin sağlanmasına ilişkin açıklaması

6.- İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın, Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın eleştirilere tahammül etmesi gerektiğine, İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'e karşı tutumu ve CHP'yle ilgili ifadesine ilişkin açıklaması

7.- Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın, İzmir Milletvekili Musa Çam'ın, Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

8.- İzmir Milletvekili Musa Çam'ın, Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'i arayarak yanlış anlaşılma olduğunu ifade etmekten imtina ettiği için CHP Grubu olarak Komisyonu terk edeceklerine ilişkin açıklaması

9.- İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın, CHP Grubu Komisyondan ayrıldığı için toplantı yeter sayısının bulunması için ara verilmesi ve RTÜK bağımsız bir kurul olduğu için Başkanına söz verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

42'nci Toplantı

21 Şubat 2018 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 13.10'da açılarak üç oturum yaptı.

Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın (1/914) maddeleri üzerindeki görüşmelere devam edildi.

İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu,

İzmir Milletvekili Musa Çam,

Uşak Milletvekili Özkan Yalım,

Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın 72'nci maddenin görüşmelerinde İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'e karşı tutumu ve CHP'yle ilgili ifadesi ile İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'in Komisyona geri dönmesinin sağlanmasına,

İstanbul Milletvekili Garo Paylan,

Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın eleştirilere tahammül etmesi gerektiğine, İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'e karşı tutumu ve CHP'yle ilgili ifadesine,

CHP Grubu Komisyondan ayrıldığı için toplantı yeter sayısının bulunması için ara verilmesi ve RTÜK bağımsız bir kurul olduğu için Başkanına söz verilmesi gerektiğine;

Giresun Milletvekili Cemal Öztürk, yanlış anlaşılma olduğuna ve İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'in Komisyona geri dönmesinin sağlanmasına,

Maliye Bakanı Naci Ağbal,

İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Musa Çam'ın, Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Musa Çam, Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'i arayarak yanlış anlaşılma olduğunu ifade etmekten imtina ettiği için CHP Grubu olarak Komisyonu terk edeceklerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 20.29'da toplantıya son verildi.

21 Şubat 2018 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati:13.10

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

(Oturum, Başkan Vekili Mehmet Şükrü Erdinç tarafından açıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 42’nci Birleşimini açıyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yazılı, görsel ve sanal diyeceksin.

BAŞKAN – Sizin ek olsun.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A)KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/914)

BAŞKAN - Gündemimizde (1/914) esas numaralı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı bulunmaktadır.

BAŞKAN - Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Madde 72’yi okutuyorum:

MADDE 72- 1 8/6/2009 tarihli ve 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 18 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Nispi ödeme, ihracat işlemleri üzerinden FOB bedelin binde birine kadar tahsil edilir. Hizmet ihracatında nispi ödeme tahsil edilmez. Giriş aidatı ve yıllık aidat, on altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgari ücretin brüt tutarının yüzde ellisinden fazla olamaz. Hizmet sektörü için giriş aidatı ve yıllık aidat, on altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgari ücretin brüt tutarı ile bu tutarın beş katı arasında belirlenen tutarda tahsil edilir. Giriş aidatının alındığı yıl ayrıca yıllık aidat alınmaz.”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, maddeyle ilgili bir açıklama alabilir miyiz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz Ekonomi Bakanlığından bir açıklama alalım.

BAŞKAN – Tabii.

Buyurun.

EKONOMİ BAKANLIĞI İHRACAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI ERBÜLENT KURŞUN – Efendim, bu maddeyle 18’inci maddenin (3)’üncü fıkrasında yapılan değişiklikle asgari nispi ödeme oranında kaldırmayı amaçlıyoruz.

Bir de hizmet ihracatı bakımından orada sıkıntı olduğu için, brüt ihracat tutarlarını belirleme konusunda onlar bakımından da aidatı, giriş aidatı ve yıllık aidat olmak üzere, 16 yaşından büyükler için uygulanan aylık asgari ücretin brüt tutarıyla bu tutarın 5 katı arasında belirlenen tutarda tahsil etmeyi planlıyoruz efendim.

Arz ederim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) - Bir dakika ne artırdınız, neyi düşürdünüz, neyi artırdınız?

EKONOMİ BAKANLIĞI İHRACAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI ERBÜLENT KURŞUN - Şöyle efendim, şu andaki hâlinde on binde 2'siyle binde 1'i arasında nispi aidat tahsil ediyoruz. Bu on binde 2'lik alt limiti kaldırmak istiyoruz, binde 1'ine kadar yapmak istiyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Beyanname üzerinden mi?

EKONOMİ BAKANLIĞI İHRACAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI ERBÜLENT KURŞUN – Beyanname üzerinden efendim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Beyanname üzerinden ne yapıyorsunuz?

EKONOMİ BAKANLIĞI İHRACAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI ERBÜLENT KURŞUN – On binde 2'siyle binde 1'i hâlihazırda, o on binde 2'lik minimum limiti kaldırmak istiyoruz “binde 1'ine kadar” demek istiyoruz çünkü bazı sektörler bakımından efendim, on binde 2'den daha düşük oranda nispi aidat tahsil etmek istiyoruz, o yüzden böyle bir değişikliği öngördük.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Alacak tam net olmadı, alacağınızı mı azaltıyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar; burada yapılan düzenleme ihracatçı birliklerinin aidatlarına ilişkin bir düzenleme. Dolayısıyla, Ekonomi Bakanlığının aldığı bir para yok, tamamen ihracatçı birlikleri, bugün kanunda belirlenen aralık dâhilinde nispi aidat alıyor ihracat bedeli üzerinden. Şimdi, Ekonomi Bakanlığı diyor ki, daha doğrusu ben bunu TİM'le de konuştum, TİM de yani ihracatçılar birlikleri de bunu talep ediyor yani bazı sektörlerde veya bazı şirketlerin ihracat hacmine göre on binde 2 oranını da ihracatçılar birliği isterse yani burada otomatikman doğrudan doğruya kanunla azaltma imkânı vermiyoruz. İhracatçılar birliği isterse on binde 2 oranından daha düşük bir oran belirleyerek de ihracatçıdan aidat alabilsin şeklinde bir düzenleme yapılıyor. Hizmet sektöründeyse normal değer bir özel bir düzenleme yapmazsak mevcut kurallara göre, bütün ihracatçı birlikleri ihracat bedeli üzerinden nispi aidat alıyor.

Hizmet sektörü biliyorsunuz, gelişen bir sektör, burada hasılatı üzerinden alınacak bir nispi aidat şirketler bakımından daha ağır bir yük oluşturur düşüncesiyle yine takdir ihracatçı birliklerinin kendilerine ait olmak üzere, brüt asgari ücretle 5 katına kadar yani aylık asgari ücretin 5 katına kadar ihracatçılar birliği tarafından kabul edilen miktarda maktu yıllık aidat alınsın düzenlemesi yapılıyor. Bu açıdan getirilen düzenleme, ihracatçılarımızın lehine olan düzenlemelerdir, onların birlik aidatlarının azaltılmasına imkân veren bir düzenlemedir ama yine de bu düzenleme olmasına rağmen belirlenen çerçevede kararı ihracatçılar birliklerinin kendileri verecektir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İhracatçı birliklerinden kimse var mı?

BAŞKAN – Var mı arkadaşlar ihracatçı birliklerinden?

TİM GENEL SEKRETER YARDIMCISI CİHAT GÖK - Merhaba kıymetli hazırun.

Soru üzerine geldim, spesifik bir soru var mıdır acaba?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yo, yo sizi dinlemek istiyoruz.

BAŞKAN – Bu maddeyle ilgili görüşlerinizi almak istiyoruz.

TİM GENEL SEKRETER YARDIMCISI CİHAT GÖK – Şöyle ki maddeyi ikiye ayırırsak birinci kısmı nispi aidatın alt sınırının kaldırılmasıyla alakalı. Az önce Sayın Daire Başkanı ve Sayın Bakanım da detaylıca açıkladılar, bazı sektörlerde on binde 2 yüksek gelebiliyor; bunu birliklerin kendi kararına, kendi yönetim kurulları ve sonrasında genel kurullarında belirlenmek kaydı şartıyla kararını birliklere bırakıyoruz. Daha önce minimum on binde 2 almak zorundaydılar, şu anda onu kaldırıyoruz on binde sıfıra kadar da muhtemel bir oran belirlenebilir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani TİM olarak sizin bu konuyla ilgili düşünceniz ne?

TİM GENEL SEKRETER YARDIMCISI CİHAT GÖK – Uygunudur efendim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – “Uygunudur” deme “olumludur” de yani sonuçta burası takdir edecek.

TİM GENEL SEKRETER YARDIMCISI CİHAT GÖK - Oumludur efendim, bizim açımızdan olumludur.

Maddenin ikinci boyutu olan hizmet ihracatıyla alakalı aidat kısmında ise şu anda hizmet ihracatçıları birliği oluşturulması için bir çalışma var. Hizmet yapısı itibarıyla nispi aidat almaya müsait değil, nispi aidat almaya müsait olmadığı için de belli bir maktu aidat belirlenmesi gerekiyor. Burada 1 ila 5 katı arasında, brüt ücretin 1 ila 5 katı arasında bir basamaklandırma yapılacak. Şu an taslak çalışmalar yapılıyor. Örnek olarak söylüyorum sadece “5 milyon dolara kadar hizmet ihracatı olan firmalardan bir brüt asgari ücret tutarında yıllık alınabilir, 5-10 arasından 2 alınabilir.” gibi bir basamaklandırma yapılacak, detaylar yönetmelikle düzenlenecek.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Temizel...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ihracatçı birliklerinin gelirleri giriş aidatı, yıllık aidat, nispi ödeme, diğer gelirlerden -onları geçiyorum- oluşuyor. Giriş aidatı, giriş sırasında belirli ölçüler dikkate alınarak ihracatçı birliklerine üye olmanın bir bedeli olarak alınıyor. Yıllık aidat, yine aynı kapsamda girdikten sonra her yıl düzenli olarak bütün ihracatçıları tarafından bu belgeye sahip olanların ihracat yapabilmeleri nedeniyle ödedikleri bir harç. O da ayrı bir olay. Nispi ödeme de her ihracat üzerinden yapılıyor.

Şimdi, bu her ihracat üzerinden yapılan on binde 2, birileri açısından çok büyük ihracatlarda fazla tutuyor gibi gözükabilir ama birileri açısından da bu nispetin asgari olması nedeniyle hiç değilse orada bir rakam belli olduğu için onun ödenmesi şeklinde.

Şimdi, direkt olarak “Binde 1’ine kadar tahsil edilir.” diye bir düzenleme yaptık hem de FOB bedelinin binde 2’si, binde 1’i. Üstelik FOB bedelini, bırakın ihracat bedelini, bir de nakliyenin de üstünden ödüyorsunuz. Nakliyeyi de onun içerisinde katarak birdenbire on binde 2’den binde 1’e geldik, tek rakama geldik. Ha, bunun altında belirleyebilirler. İyi de onlar istedikleri gibi belirleyebiliyorlarsa bizim burada “binde 1” dememizin bir anlamı var mı? Var mı öyle bir anlamı?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Var Sayın Hocam. On binde 2 rakamı orada durduğu sürece bir ihracatçı birliği on binde 2’den daha düşük bir aidat almayı kabul etse bile şu anda ona imkânı yok, biz o imkânı açmış oluyoruz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi, bu imkân açmış oluyorsunuz da bunu belirlediğiniz takdirde bu nispi oranın uygulanması suretiyle ortaya çıkacak olan tutar üzerinden onların karar vereceği bir olay. Dolayısıyla, ihracat tutarları düşük olduğu sürece kimsenin gözüne gözükmeyecek bu şeyler. O nedenle de onlar açısından binde 1, büyük ihracatçılar açısından belki de sıfır.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Ama nispi aidad bu.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Nispi aidad olsun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Birisi için 1 milyon doların içindeki binde 1'le 100 milyon doların binde 1 payı yine aynı olamaz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) - Ha, işte Sayın Bakanım, tam da bunu söylüyorum, o oran olmuyor. Bir tanesi can havliyle beraber oturmuş 100 bin liralık, 100 bin dolarlık bir ihracat gerçekleştiriyor, onun üzerinden binde 1; bir tanesi 10 milyon dolarlık yapıyor, onun üzerinden sıfır. Böyle bir yetki verilmesi olmaz, onu söylemeye çalışıyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Biz çok doğru bir yetki veriyoruz.

Bakın, bir: İhracat üzerindeki maliyetleri aşağı çekmemiz gerekiyor mu? Çekmemiz gerekiyor.

İki: İhracat birlikleri, birlik gelir gider dengesini karşıladıktan sonra kendi hesap kitaplarını yapıp bu oranları daha da düşük belirlemek istediklerinde bu üye aaidatlarını ödeyecekler ile bu aaidatları toplayıp o birliğe aktaracak olanlar aynı. Biz, burada yaptığımız düzenlemeyle tamamen ihracatçıların lehine olmak üzere ama kendi hesap kitapları dâhilinde önlerine bir imkân sunuyoruz. Şunu diyorsanız “Ya birlikler daha fazla para toplansın, daha fazla harcasın, daha fazla imkân sağlasın.”

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hayır asla öyle demiyorum, tam tersini diyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Öyle değilse bu düzenleme hepinizin destek olması gereken bir düzenleme.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yani buradan giriş aaidatı aldıysa, yıllık aaidatını aldıysa her ihracat üzerinden ne demeye nispi alınıyor? Onu söylemeye çalışıyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şunu diyorsanız: Tamamen mi kaldıralım, nispi aaidatı?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Tabii, onu söylemeye çalışıyorum, evet.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O ayrı bir tartışma konusu, onu ayrıca konuşmak lazım.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Ayrı tartışma değil yani bunlar sonuç olarak birlik.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır ama diyor ki bana: “O rakamlar çok düşük rakamlar. Giriş aaidatı 100 lira.”

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Ne yapıyor bu birlikler faaliyet olarak sorması ayıp ihracatçılara madalyalar vermekten öte?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Anlatsınlar.

EKONOMİ BAKANLIĞI İHRACAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI ERBÜLENT KURŞUN – Efendim, birlikler kanunda belirtilen görevlerini sürdürüyorlar, devam ettiriyorlar. Yani tasarım haftasından tutun ihracat haftasına kadar, marka haftasına kadar tüm o programları kendi bütçelerinden karşılıyorlar yani öğrencileri yurt dışı fuarlara göndermek dâhil tüm faaliyetlerini bu elde ettikleri gelirler üzerinden devam ettiriyorlar.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yani ihracatçıya faydası ne? İhracatçıya faydası ne?

BAŞKAN – Yani yaptığınız o çalışmaların ihracatçıya faydası ne?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir dakika efendim. Şimdi öyle dersiniz o zaman Cumhuriyet Halk Partisinin millete faydası ne? Türkiye Odalar Borsalar Birliğinin millete faydası ne? Bunların hepsi kanunlar çerçevesinde...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) Teessüflerimi bildiriyorum Sayın Bakanım. Ben şimdiye kadar asla böyle bir tartışmanın tarafı olmadım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok yok, hepsi kanunlarla kurulmuş...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bir partiyle ilgili olarak kalkıp bir tartışma açılmasını da asla doğru bulmam, bulmam da bundan sonra.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama şöyle bir şey...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Burada kalkıp da ihracatçı birliklerinin neye faydası var derken “İhracatçıya bu paraları harcayarak ne sağlıyor?” diyorsunuz, Cumhuriyet Halk Partisinin şeye faydası yok...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır ama şunu da siz kabul edin...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Ha, onun hiç faydası yoksa bizim de hiç faydamız yok burada, konuşmamızın da anlamı yok o zaman.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Biz burada kanunla kurulmuş, görevleri kanunla belirlenmiş odaların aidatlarının miktarını konuşuyoruz. Şuna ben olumlu bakarım: “Ya, bu alt tabanı kaldıracığınıza üst tavanı aşağı çekin fikri politik olarak tartışılması gereken bir konu, fikir olarak bunu tartışalım, Türkiye İhracatçılar Meclisiyle konuşalım, ihracatçılar birlikleriyle görüşelim, alt tabanı kaldırmak yetmez, üst tavanı daha alta çekelim.” olur ama baştan itibaren sanki “Toplanan aidatlarla bu kuruluşlar hiç görev yapmıyor, bu verilen paralar boşa gidiyor.” dersiniz onu da ben kabul etmem, o da doğru bir yaklaşım değil.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Zekeriya Bey’in sorduğu aslında çok mantıklı bir soru yani burada az önce arkadaşımız “Şu haftalarla ilgili, şu günlerle ilgili yaptığımız çalışmalar.” dedi, toplantılardan bahsetti, “O toplantılarla ilgili organizasyonları yapıyoruz.” dedi.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – TİM yetkilisi cevap versin buna, arkadaşımızın bilmesi mümkün değil.

BAŞKAN – Yani “Bu yetkilileri yaparken bundan ne fayda umuyorsunuz”un...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Görevleri neyse onları yapıyor yani.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sosyal fayda, ekonomik fayda...

BAŞKAN – Anlatsın, anlatsın.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sıralasa ne olacak, anlatsın işte.

TİM GENEL SEKRETER YARDIMCISI CİHAT GÖK – Kıymetli hazırun, ihracatçı birlikleri tümüyle ihracatçılardan elde edilen gelirler üzerine faaliyetlerini yürütürler; temel faaliyetleri, firmalarımızın yurt dışındaki işlemlerini yürütmek adına pazar araştırması yapmaları, onun haricinde devlet desteklerinden faydalanmaları için dosyalarının başvurularının kabul edilmesi, sektörel problemlerin sektör bazında ilgili yerlerde dile getirilmesi... Örneğin, benim şahsen yaptığım işlerden biri... Türkiye Tanıtım Grubu oluşturuldu -Türkiye Tanıtım Grubunun belli bir bütçesi var yine ihracatçılardan kesintilerle oluşan- Türkiye Tanıtım Grubu sektörel bazda, daha doğrusu endüstriyel bazda Türk ürünlerinin yurt dışında tanıtılması için faaliyetler gösterecektir. En spesifik örnek olarak

bunu verebilirim. Onun haricinde, az önce bahsettiğim gibi, ürünlerimizin yurt dışında tanıtılması, sektörlerin yurt dışında tanıtılması, yurt dışında pazara giriş engelleri oluştuğunda bunların giderilmesi, fuar organizasyonları, yurt dışında tanıtım organizasyonları yapılması... Yurt içinde de -az önce bahsettiğim gibi- çok ciddi miktarda devlet yardımları birlikler üzerinden yürür, bunlar çok sayıda eleman gerektirir. Şu anda -bir hafta önce baktığımda- İhracatçı Birliklerinin ve TİM'in eleman sayısı toplam 985'ti, bu şekilde bir yapı vardır. Tamamen ihracatçıların parasıyla ihracatçılar için iş yapılır burada. Yapılan bütün işler yüzde yüz ihracatçıların çıkarları doğrultusundadır, bunun haricinde herhangi bir kaynak aktarımı yoktur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Bekaroğlu...

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın 72'nci maddenin görüşmelerinde İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'e karşı tutumu ve CHP'yle ilgili ifadesi ile İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'in Komisyona geri dönmesinin sağlanmasına ilişkin açıklaması

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; biz burada Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak Sayın Bakanımızın Başkanlığında gerçekten bu Plan ve Bütçe Komisyonuna katkı sağlamaya çalışıyoruz. Yani bir torba yasa, başka konular geldiğinde oturuyoruz konuşuyoruz, bürokratlarla akademisyenlerle istişare ediyoruz, bilgi topluyoruz, hazırlanıyoruz, geliyoruz ve katkı sağlamaya çalışıyoruz ve belli bir seviyede de tutuyoruz, polemiklerden de uzak durmaya çalışıyoruz, gayret ediyoruz, görevimizi yapıyoruz, muhalefet partisi olarak görevimizi yapıyoruz. Sayın Bakanın -yani Sayın Temizel'i kastediyorum- biraz evvel söylediği, anlatmaya çalıştığı konu ile Sayın Bakanımızın, Maliye Bakanımızın cevabı arasında hiçbir ilişki kuramadık. Ne demek ya? Bir şey söylüyor yani “Ne işe yarıyor bu kurum?” diye bir şey söylüyor. Siz topu taca atarak “Cumhuriyet Halk Partisi ne işe yarıyor?” Ne ilgisi var Sayın Bakanım?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Öyle demedim. “Ne işe yarıyor?” dedim mi?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Öyle dediniz.

MUSA ÇAM (İzmir) – O mealde, o mealde söylediniz bunu.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – “Manada” diyorsunuz. Siz söylediğimden bir anlam çıkardığınız gibi, burada ben oturuyorum, ben de sizin söylediğinizden bir anlam çıkarıyorum. O doğru mu yani?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Bakanım, çok alıngansınız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Toplu cevap verirsiniz Sayın Bakanım. Sayın Bekaroğlu konuşsun, ondan sonra, Sayın Bekaroğlu konuşsun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Çok alıngansınız Sayın Bakanım, bu fevri tavrınız yeni değil.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Bekaroğlu, usul tartışmasına girmeyin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bana, Sayın Bakana, başka arkadaşlara yani bir konuda teknik tartışmada bile hemen siz böyle öfkelenip bir anda bir tuhaf çıkışı...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Bekaroğlu, bu size ait olan bir tavır, bana ait olan bir tavır değil.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Aynı şeydesiniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Size ait olan bir tavır. Siz beni burada, Komisyonunda töhmet altında bırakıyorsunuz, böyle bir tavır mı olur yani?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Aynı pozisyonu koruyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, devam edin siz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu şekilde yol alınamaz. Eğer bizden... Hakkı yok efendim, böyle bir şeye gerek yok. Şeklen bir şey yapıyoruz burada zaten, şekle de gerek yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Arkadaşlar, bakın...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir bitirsin, size söz hakkı tanıyacağım, lütfen...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – ...bu işi kaldırıyoruz diyorsanız, Sayın Bakan gitti, biz de kalkar gideriz, kendi kendinize ne yapacaksanız yaparsınız.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, lütfen... Söz hakkı tanıyacağım size, lütfen...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Bakanım, böyle olmaz, bu yanlış. Bu Parlamentonun bir geleneği var, bu Komisyonun kendine özel bir geleneği var. Bu Komisyon yıllardan beri çalışıyor, bu Komisyonunu üyeleri belli bir...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hepinizden daha eskiyim bu Komisyonunda. Hepinizden daha eskiyim, yılladır bu Komisyondayım, Komisyonun geleneklerini de biliyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Aynı şey, onu söylüyorum işte Sayın Bakanım ama yani sizin gibi davranan bir Bakan da görmedi bu Komisyon. Yani herkesi böyle fırçalamak, haşlamak...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok canım, niye öyle bir şey yok ya! Niye öyle konuşuyorsun ya!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Öyle yapıyorsunuz Sayın Bakanım. Bu doğru bir şey mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Burada beraber çalışıyoruz. Sizin yaptığınız birçok öneriyi burada ben kabul ettim, size hak verdim “Doğru diyorsunuz.” dedim. Olabilir mi böyle bir şey ya?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Biraz evvel vermiş olduğunuz, Sayın Temizel’e karşı takındığınız tavrı kınıyorum, protesto ediyorum; yakışmadı, uymadı, size de yakışmadı, bu Komisyona da yakışmadı.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Vallahi, Sayın Bakan yanlış anladı.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bunun için özür dilemeniz gerekiyor Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Bakan kesinlikle tavrımı yanlış anladı. Kesinlikle, hiçbir şekilde onun anladığı manada kastetmediğimi bilmesi lazım. Şu maddeyle ilgili en ufak bir tartışma olmasına gerek olmadığını düşünen bir insanım. Biz burada, ihracatçılarımızın lehine, onların ödediği aidatları düşüren bir madde yapıyoruz, iyi bir şey yapıyoruz yani. Kalkıp da “İhracatçılar Birliği ne işe yarar?” dediğiniz zaman ben de...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, Sayın Bekaroğlu’nun konuşmasını murdar ettiniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok.

Ben de şöyle bir anlam çıkarayım o zaman...

MUSA ÇAM (İzmir) – Cevap verin bunlara.

BAŞKAN – Sayın Çam, Sayın Bekaroğlu mikrofonunu kapattı, o yüzden Bakan Bey’in açtım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Eliyle kapattı yani.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Dinlemiyor ki bizi, gelmiş, bildiğini okuyor ve devamlı yapıyor bunu.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kendimi ifade etmeme lütfen müsaade edin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ama ben ifade edeyim, ondan sonra siz sabaha kadar ifade edin ya.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şunu ifade ediyorum: Sayın Bakanın bu tavrı yeni değil. Bunu zaman zaman hepimize yapıyor; bu, doğru değil. Diyor ki: “Biz iyi bir şey yapıyoruz.” Doğrudur, siz iyi bir şey yapmak için, iyi niyetle getirmişsinizdir, biz bir şey demiyoruz. Ama bu torba yasalarda değişik maddelerin nasıl geldiğini... Siz biraz evvel “Yaptığınız katkıları kabul ediyorum.” diyerek bir sürü yazım eksik, teknik eksik, Anayasa’ya aykırı bir sürü şeylerle geliyor, bu maddeler burada çalışılıyor, zaman zaman bir araya geliniyor, düzeltiliyor falan. E, demek ki siz doğru olarak, millete faydalı olarak, ihracatçılara faydalı olarak getirdiniz; biz de, Sayın Bakan da, muhalefet üyeleri de, herhangi bir milletvekili de bunun böyle olmadığını düşünebilir.

BAŞKAN – Mikrofonunuzu kapatmayın, siz basıyorsunuz arada heyecandan.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bunu ifade edeceğiz, bunu ifade etmeden nasıl anlaşacağız Sayın Bakan ama siz böyle yapmıyorsunuz Sayın Bakan. Herhangi bir şeyde -dikkat edin, geriye doğru gidin, arkadaşlarla konuşun- bir konuda size uymayan bir şey geldi mi tak diye bir milletvekiline, bakana, Plan ve Bütçe Komisyonun çalışma usulüne, geleneklerine, adabına hiç uymayacak şekilde hep şey yapıyorsunuz. Karşınızdaki çocuk değil, Zekeriya Temizel; yıllardan beri bu devlette çalışmış, bu Parlamentoda çalışmış, bakanlık yapmış, nasıl konuşulacağını, ne yapılacağını biliyor, kanun tekniğini biliyor, Plan ve Bütçe Komisyonunu biliyor, Maliye Bakanlığını biliyor. Yani böyle bir insana karşı takındığınız tavırdan dolayı utanmalısınız, kınıyorum ben bunu.

Bu kadar söyleyeceklerim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bekaroğlu.

Sayın Bakanım, size söz hakkı vereceğim.

Yalnız, ben sanki ifadelerin yanlış anlaşıldığını düşünüyorum. Burada Sayın Temizel’in sorduğu soru, bu yapılan çalışmaların ne işe yaradığıyla ilgiliydi “Kime ne faydası var?” şeklindeydi. Belki bir örnek babında Sayın Bakanımız bir örnek verdi, birkaç örnek verdi, sadece bir örnek değil. Yani, burada, siyasi partilerin şahsına yönelik bir şey olduğunu düşünmüyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

2.- Maliye Bakanı Naci Ağbal’ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bu torba yasanın başından bu tarafa çok farklı noktalarda bütün milletvekillerimizden gelen çok haklı eleştiriler var, yapılan katkılar var, değerlendirmeler var ve biz de bunları dikkatlice izleyip gerekli ikazlar ve uyarılar üzerinden de değişiklikleri yapıyoruz, zaman zaman da görüş ayrılıklarına düşüyoruz. Sizin düşündüğünüz ve haklı gördüğünüz noktalarda bizim de kendi gerekçelerimiz var, biz de sizden farklı düşünüyoruz.

Bir kere, Sayın Bekaroğlu, bu Komisyonun geleneklerini, âdetlerini, üslubunu, adabını, ahlakını en az sizin kadar bilen bir insanım. 2006 yılından beri on bir yıldır bu Komisyonda bulunmuş bir insanım. Ayrıca, insan olarak da hiç kimseyi şahsen kırmak noktasında özel bir amacı olmayacak bir insanım. Beni tanırırsınız tanımazsınız, bilirsiniz bilmezsiniz o ayrı bir şey. Dolayısıyla buradaki konuşmalarda hiç kimsenin şahsına dönüp de ona dönük alçaltıcı, küçültücü bir maksatla bir şey yapmam asla söz konusu değil. Biraz önceki konuşmada Sayın Bakanın söylediği bir ifade üzerine aynı manada eğer sual sorulacaksa şu örnekler de olabilir diye verdim. Cümlemin içerisinde sizin bahsettiğiniz, benim de sizden daha fazla takdir ettiğim ve bildiğim Sayın Bakanın şahsına, makamına, tecrübesine, bilgisine, kendisine dönük hiçbir ifade var mı? Yani en fazla şunu dersiniz “Polemik yaptın.” dersiniz. Yani, evet “Polemik yaptı.” argümanı doğru bir argüman ama Sayın Bakana hakaret ettiğimi, onun tecrübesine, makamına uygun olmayan bir şekilde bir konuşma yaptığımı nasıl söylersiniz? Tutanakları getirin, bakın, bir söz söylenmiş, ben de bir söz söylemişim. Bakanın şahsına dönük bir ifade mi? Değil. Sayın Bakan zaten kendi üzerine alınmadı, dedi ki: “Benim partim için bu ifadeyi kullanamazsınız.” Dolayısıyla bu bir polemiktir. Hani, Sayın Bakanı asla üzmemek istemem.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Zekeriya Temizel gibi bir insan buradan kalkıp gitti.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bakın, şöyle...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Komisyonu terk ettiler Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Bekaroğlu, şimdi, Sayın Bakanın buraya ne zaman oturacağını, ne zaman kalkacağını ben takdir edemem, onu en iyi kendisi takdir eder ama konuşmamın içerisinde Sayın Bakanın şahsını, makamını hedef alan en küçük bir ifade bile yoktur. O, sadece benim sorduğum karşı soru üzerinden partisine dönük bir söylemde bulunduğumu düşünerek bir tepki gösterdi. Kalkmasını istemem yani hiçbirinizin kalkmasını istemem. Artı, bu tasarıda bu zamana kadar güzel şeyler yaptık, bundan sonra da aynen devam etmesini isterim. Ama şunu da lütfen siz takdir ettin: Bu masada da bulundum, arkada da bulundum, her tarafta bulundum. Yani ben de bir siyasetçi olarak burada siyasi polemiklere ve siyasi mülahazalara tabiatıyla benim de siyasi mülahazalarla karşılık vermemde ne mahzur var? Ne istiyorsunuz? Yani burada ruhsuz, bilinçsiz, siyasi bir şuuru olmayan sadece sorulara cevap veren teknik bir insan gibi mi konuşayım? Ben de politika yapıyorum, ben de siyaset yapıyorum. Sizinle siyaset anlayışım da aynı değil ama bu karşılıklı saygı, sevgi, karşılıklı birbirimizin hukukuna riayet etme noktasında farklı bir noktada olmamızı gerektirmez ki. Bana diyorsunuz ki: “Siz bağıırıyorsunuz, kızırıyorsunuz.” Bir de siz empati yapın. Bir de, siz bana aynısını yapıyorsunuz. Ben diyor muyum ya şöyle yapıyorsunuz, böyle yapıyorsunuz diye. Ben de kendimce... Bakın, arkadaşlar, lütfen, buna alışın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siz iktidarsınız.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bak, bu Komisyonun...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şöyle deseniz ne olurdu “Yanlışı anlaşıldım, amacım bu değildi.” deseniz ne olurdu yani?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ya baştan beri...

BAŞKAN – Yani onu defalarca...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Bekaroğlu, deminden beri bunu söylüyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Niye buralara kadar getiriyorsunuz yani, bunu deyin, kapatın.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bak, bak, deminden beri bunu söylüyorum.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, onu söyledi, aynı şeyleri söyledi.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ya deminden beri bunu söylüyorum: Sayın Bakanın şahsına, makamına saygım vardır.

BAŞKAN – Bir yanlış anlaşılma oldu, evet.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Asla ve kata onu üzmeye dönük bir ifade kullanmamışım. Aklımın ucundan öyle bir şey geçmemiştir, geçmez de zaten ama Sayın Bekaroğlu siz oradan çıktınız yani maşallah bir destan yazdınız. Ben sanki bu Komisyona daha dün gelmişim, Komisyonun adabından, geleneklerinden habersizmişim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Dün geldiniz diye bir şey demedim Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Arkadaşlar, kabul edin...

BAŞKAN – Sayın Bakan...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Komisyonun gelenekleri var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bak, ben de bir milletvekiliyim, ben de bir milletvekiliyim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Dün geldiniz diye bir şey demedim ki, nereden çıkarıyorsunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben milletvekiliyim, Bakanım, siz ne kadar siyasi polemik yapacaksınız benim de o kadar siyasi polemik yapma hakkım var.

BAŞKAN – Sayın Bakanım...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Siyasi polemik falan yapmıyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Siz ne kadar siyasi mülahaza yaparsanız ben de o kadar siyasi mülahaza yaparım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ben siyasi polemik falan yapmıyorum, sizin özelliğiniz, huyunuz bu Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Olur mu arkadaşlar ya?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, karşılıklı...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir dakika ama...

BAŞKAN – Bence konu anlaşıldı, yanlış anlaşıldığınızı tutanaklara geçtik. Bence bunu daha fazla...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Geçmedi, kabul etmeyecek, hiçbir hata yapmamıştır.

BAŞKAN – Az önce konuşmasına başlarken bir yanlış anlaşılma olduğunu söyledi, bunu kapatıyoruz bu şekilde.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Tamam o zaman.

BAŞKAN – Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani siz tabii Sayın Bakan ile Sayın Bekaroğlu arasındaki konuyu kapattınız ama ben devamını getireceğim.

BAŞKAN – Yani bir polemik oluşturmadan yaparsanız memnun oluruz.

3.- İzmir Milletvekili Musa Çam'ın, Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın 72'nci maddenin görüşmelerinde İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'e karşı tutumu ve CHP'yle ilgili ifadesi ile İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'in Komisyona geri dönmesinin sağlanmasına ilişkin açıklaması

MUSA ÇAM (İzmir) – Peki.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan; gerçekten talihsiz bir konuşma olmuştur. Belki Sayın Bakanın söylediği gibi telaffuz etmek istediği veyahut da söylemek istediğini aşan bir cümle olmuştur, bundan Sayın Bakan Zekeriya Temizel alınmıştır ve bundan dolayı da Komisyonumuzu terk etmiştir. Sayın Bakan, siz 2006'dan beri burada olduğunuzu söylediniz, doğrudur. Ben de 2011 yılından beri İzmir Milletvekili ve Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olarak yedi yıldır bu sırada ve bu koltukta oturmaktayım. Siz 2015'e kadar da Maliye Bakanlığı Müsteşarı olarak buraya geldiniz, Sayın Mehmet Şimşek'le beraber geldiniz. Sizinle son derece verimli, son derece güzel bir çalışma süreci yaşadığımızı da söylemek isterim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bakanlık döneminde yaşamadık mı Sayın Çam?

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi, ben bundan önce yine bir tartışmanızdan sonra, tahmin ediyorum ki Sayın Kuşoğlu'yla birlikte girmiş olduğunuz bir tartışmadan sonra şöyle bir değerlendirme yaptığımı hatırlıyorum. Ben iki Naci Ağbal tanıyorum, bunlardan biri Maliye Bakanlığı Müsteşarı Sayın Naci Ağbal. Son derece naif, son derece iyi, bizim her sorduğumuz soruya bir devlet adamına yakışır, yaraşır tarzda, bir şekilde bizlere yanıt veren, bizleri tatmin eden cevaplar veren bir Naci Ağbal. İkinci bir Naci Ağbal var, 2015 yılından sonra siyasete giren, Bayburt Milletvekili olan ve siyasete girmesinden, milletvekili olmasından kişisel olarak son derece memnuniyet duyduğum, mutluluk duyduğum biri olarak ve aynı zamanda bu kadar deneyim ve tecrübeli bir arkadaşımızın Maliye Bakanı olarak karşımıza gelmiş olmasından ayrıca sevinç duyduğumu da söylemek isterim. Çünkü bizim istediğimiz şey liyakattir. Bu kadar liyakat sahibi bir insanın öyle bir mevkiye, öyle bir makama gelip oturmuş olmasından memnuniyet duymanın dışında özel bir kıskançlık, fesatlık veyahut da ona saldırmak gibi düşüncemizin olmasını siz de zaten beklemesiniz. Bizim buradaki ilişkilerimiz de zaten bu düzeyde sürmektedir ve bu düzeyde sürüyor. Ama zaman zaman bizim o tarif ettiğimiz Naci Ağbal'ın gittiğini, bambaşka bir Naci Ağbal'ın geldiğini, zaman zaman o ağzından bal damlayan Naci Ağbal'ın gidip dilinden zehir aktığını görmek beni inanın ki çok kırmıştır, çok üzmüştür.

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen...

MUSA ÇAM (İzmir) – Eğer Naci Ağbal'ı 2011 yılından bugüne kadar tanımayan biri olsam “Evet, Naci Ağbal bunu yapar.” derim.

BAŞKAN – Ya, bakın, burada işi kişiselleştirmeyelim, lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama tanıdığım Naci Ağbal böyle bir Naci Ağbal değil. Ama görüyoruz ki ne kadar burada karıştıtlıklarımız olsa bile burada çok güzel dostluklarımız var. Sayın Şükrü Erdiç'le beraber, burada Komisyonun en eski iki üyesiyiz şu anda, burada 2011 yılından beri bu Komisyonun üyesiyiz. Çok karıştıtlıklarımız olmuştur, zaman zaman Şükrü kardeşimle beraber birbirimize karşılıklı su attığımız, kâğıt attığımız günler de olmuştur ama bizim o dostluğumuz, o arkadaşlığımız her zaman son derece iyi bir şekilde bu Komisyonda sürmüştür.

Üzülerek söylüyorum, sevdiğim, saydığım, bir dost olarak bildiğim Sayın Naci Ağbal'ın, Sayın Zekeriya Temizel'e amacını aşan bu cümlesinden dolayı ve üstelik, bir de Cumhuriyet Halk Partisini... Yani, şimdi, bizler çeşitli şekillerde siyasi partilerimize çeşitli şeyler söyleyebiliriz ama Cumhuriyet Halk Partisini aşağılayan, küçülten, itibarsızlaştıran bir cümle kullanmanızı, ben, gerçekten, tanıdığım, bildiğim Naci Ağbal'a yakıştıramadığımı söylemek isterim.

Önerim, bir on dakika ara verip, sizin Sayın Bakanı arayıp, yanlış anlaşıldığınızı, bundan dolayı üzüntü duyduğunuzu belirtmeniz; bu, sizi küçültmez, aksine, yüceltir, büyütür ve Sayın Grup Sözcümüzün, Zekeriya Temizel'in tekrar çalışmaya iştirak etmesini sağlamanızdır çünkü sizler de biliyorsunuz, bu torba yasalarla ilgili perde arkasında, mutfakta çalışırken, iyi niyetle Sayın Zekeriya Temizel'in bu sürece, bir devlet adamına yakışır şekilde katkı vermek için elinden gelen bütün çabayı ve gayreti gösterdiğini, bunu da siz zaten söylüyorsunuz, çok teşekkür ederiz ama bunu tolere etmemiz gerekiyor, Sayın Zekeriya Temizel'in Komisyona geri dönmesini sağlamamız gerekiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çam.

Sayın Öztürk.

4.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, yanlış anlaşılma olduğuna ve İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'in Komisyona geri dönmesinin sağlanmasına ilişkin açıklaması

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım ve değerli katılımcılar; tabii, iki haftadır bu (1/914) esas numaralı ekonomik hayatın iyileştirilmesine yönelik kanun tasarısını görüşüyoruz.

Geçen haftalarda yani dün itibarıyla 70'e yakın maddeyi görüştük, toplam 82 madde gördüğüm kadarıyla, muhtemelen bugün, yarın da Komisyon ayağını bitireceğiz.

Gayet sakin, karşılıklı olarak katkı yapıyor muhalefetimiz de iktidar olarak biz fazla söz almıyoruz ama şu ana kadar gelinen noktada güzel bir havayla götürüyoruz.

“Usul esastan önce gelir.” diye bir atasözümüz var. Bugünkü toplantıya aslında biraz hararetili başladık, yanlış anlaşılma olduğu kesin, Sayın Bakanımızın ifadesinden de onu anlıyoruz. Zekeriya Temizel Bakanımızın, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun Sözcüsünün, salondan çıkması, şahsen beni ve grubumuzu üzmüştür. Bir yanlış anlaşılma olduğu belli çünkü bunlar kamu kurumu niteliğinde olan kurumlar, bunlardan birisi de Türkiye İhracatçılar Meclisi. Kanunla kuruluyor, kanunun verdiği yetkiler var. Bu kurumların siyasi partilerle benzetilmesi çok doğal. Sayın Bakanımız, maksadı aşan bir ifade gibi olsa da, başta öyle girdiği için yani “Cumhuriyet Halk Partisi” ifadesini kullandığı için Bakanımız alınganlık gösterdi ama Türkiye’de onlarca, yüzlerce kanunla kurulan teşekküller, kurumlar var.

TİM'in bu 72'nci maddeyle, özellikle üçüncü fıkrasında bir düzenleme yapılıyor. TİM temsilcisi de bunun gayet olumlu olduğunu, olumlu karşıladıklarını söyledi. Nitekim, birçoğumuz iş hayatından geldik. Bu tespit edilen aidatlar âdeta bir taban gibi görülüyor yani buradaki on binde 2'lik bir çizgi oluyor. Bunun İhracatçılar Meclisinin veya o kurumların kendi iç organlarına bırakılması çok doğal çünkü kendi ihtiyaçlarını karşılayacak, özellikle cari harcamalarını karşılayacak bu maktu aidatlar yetmiyor bunlara belli ki. Mesela ne var burada? Giriş aidatı, yıllık aidat deniliyor ki bu aidatlar o organizasyonların kendi iç çalışmalarını yürütmelerine yetmiyor, onun için nispi aidatlar alınıyor. Dolayısıyla, onlara bırakılmasını grup olarak biz de olumlu karşılıyoruz, nitekim Hükümetten gelen bir tasarı bu.

Ben bilemiyorum Başkanlık ne takdir eder ama Zekeriya Temizel Bakanımızın tekrar salona gelmesi için ne yapılması gerekiyorsa yapalım derim. Yani bu uyum içindeki çalışmalarımız sonuna kadar devam etsin çünkü meselemiz devletimize, milletimize hizmet etmek, kamuoyu da bu kanun tasarısının bir an önce hayata geçmesini bekliyor.

Ben tekrar teşekkür ediyorum, havanın biraz yumuşaması iyi olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yalım.

5.- *Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın 72'nci maddenin görüşmelerinde İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'e karşı tutumu ve CHP'yle ilgili ifadesi ile İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'in Komisyona geri dönmesinin sağlanmasına ilişkin açıklaması*

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Bakan, siz 1968 doğumlusunuz, Sayın Zekeriya Temizel Bakanımız 1948 doğumlu. İlk önce, Türk anane, örf ve âdetleri gereği sizden 20 yaş büyük olan bir kişiyle karşı karşıyasınız, artı, sizinle aynı konumu paylaşmış olan bir beyefendiyle karşı karşıyasınız.

Biraz önce Sayın Bakanımızın size söylediğini, hatta Komisyon Başkanı doğru şeyleri anladı ama siz bir şekilde anlayamadınız, maalesef, çok talihsizce Sayın Bakanımızı incittiniz. Buradan onun özellikle altını çizmek istiyorum. Sayın Bakanımızın, biraz önce Sayın Çam'ın dediği gibi, bir şekilde aranıp, bu Komisyona çok değerli katkılar sağlayan Sayın Zekeriya Temizel Bakanımızın bir an önce Komisyona gelmesini biz de çok arzuluyoruz, biraz önceki sayın AK PARTİ'li hatibin de konuşmasıyla aynı kanaattemyim ancak ben, buradan diğer bir konuyu da... Sayın Temizel'in kırılması elbette ki çok önemli ancak sizin vermiş olduğunuz talihsiz bir cevabın altını çizmek istiyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi, bu ülkenin cumhuriyetini, bu ülkenin Türkiye Büyük Millet Meclisini kuran bir parti Sayın Bakan. Siz “Cumhuriyet Halk Partisi ne işe yarar?” gibi bir cevap verme hakkına sahip değilsiniz, böyle bir soruyu, böyle bir cevabı kabul edemeyiz. O zaman biz de size diyelim mi veya aynı oranda “AK PARTİ bu devlette ne işe yarıyor?” diyelim mi? Ama biz demeyiz çünkü bunu biz kendimize yakıştırmıyoruz Sayın Bakan. Onun için, Cumhuriyet Halk Partisi bu ülkenin sigortasıdır, bu ülkenin bekçisidir. Cumhuriyet Halk Partisi bu ülkenin kurucusudur. Lütfen...

Bu kelimeden dolayı sizden özür beklediğimi de özellikle belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Paylan, buyurun.

6.- *İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın, Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın eleştirilere tahammül etmesi gerektiğine, İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel'e karşı tutumu ve CHP'yle ilgili ifadesine ilişkin açıklaması*

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, kısa bir şey söyleyeceğim.

Sayın Bakan, iktidar gücünü elinizde bulunduruyorsunuz, aynı zamanda, maalesef, son dönemdeki dinamikle devletin gücünü de elinizde bulunduruyorsunuz, devletin kolluğunu, yargısını hatta basını da büyük oranda yönettiğiniz için basını da elinizde bulunduruyorsunuz, sivil toplum üzerinde baskı kuruyorsunuz, üniversiteler üzerinde baskı kuruyorsunuz ve bu dinamik sizi hoyratlaştırıyor ve bu zaman zaman dilinize de yansıyor.

Bakın, demokrasilerde iktidar bazı yargı kararlarıyla denetlenir. Yargı der ki burada...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tutanakları getirin, ne konuşmuşuz. Herkes kafasına göre konuşuyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yok, zaman zaman... Bu, yalnızca bu örnek ile ilgili değil Sayın Bakanım, yalnızca bu örnek ile ilgili değil.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tutanakları getirin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bak işte, “Herkes kafasına göre konuşuyor.”

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, lütfen...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, şu anda bile tahammülsüzünüz...

MUSA ÇAM (İzmir) – “Herkes kafasına göre konuşuyor.” demek ne demek?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Herkes kafasına göre konuşuyor, siz kafanıza göre konuşmuyorsunuz. Yani neye göre konuşacağız ya!

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, şu anda bile tahammülsüzünüz, bir dinlemeye tahammül edemiyorsunuz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Ama her şeyi söylüyorsunuz da yani...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, dinlerseniz...

Bakın, bu, yalnızca bu örnekle ilgili değil.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tabii, ya, siz bilge insanlarsınız hepiniz!

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, bakın, zaman zaman bizim eleştirilerimiz ağır olabilir. Bakın, muhalefette oldunuz mu bilmiyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Bakanım, memurdan tutanak istemenin bir adabı, usulü var, onu dahi yerine getirmiyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bana adap, usul öğretemezsiniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hayır, ama...

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Tanal...

Bakın, burada bir hatip konuşma yapıyor, lütfen... Müsaade eder misiniz, lütfen...

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, şu konuşmama dahi tahammül edemediniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Paylan, tahammül ediyoruz da “hoyrat” filan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Edemediniz, edemediniz... (Gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Sayın Paylan, lütfen...

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Hoyratlık” demekte ne var yani? Hakaret mi?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Ne demek ya?

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Çok kırıcı ve hırpalayıcı!

GARO PAYLAN (İstanbul) – Değil, hayır...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sözlüğe bakın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kelime anlamı...

BAŞKAN – Maddeyle ilgili bir...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bundan sonra ben de “Hoyrat Paylan” diye başlayacağım konuşmaya.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, asıl mesele şu...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bakın, bağcı mı dövmeye çalışıyorsunuz, üzüm mü yemeye çalışıyorsunuz, ne yapmaya çalışıyorsunuz?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, örneğini sergiliyorsunuz zaten. Tahammülünüz yok.

BAŞKAN – Bakın, arkadaşlar, bu şekilde bir çalışma ortamı olmaz, lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tahammülünüz yok. Ben diyorum ki: Demokrasilerde iktidar, gücü elinde bulunduranlar bazen ağır eleştirilere de tahammül etmek durumundadır. Bununla ilgili, bakın, basın veya yargı konusunda bu tür söylemler...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ne yapayım, ağzıma bant mı çekeyim?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, onu demiyorum tabii ki cevap verin ama tahammülünüzü yükseltmeniz gerekir demokratik bir ülkeyseniz. Bazı cümleler olabilir. Zekeriya Bey bir şey söylemedi ama siz bir anda Cumhuriyet Halk Partisine gereksiz saldırdınız. Mesela, ben hiç alakası olmayan bir konuda teknik bir eleştiri yaptığınızda direkt HDP üzerinden siyasi bir mülahazaya giriyorsunuz, hâlbuki teknik bir eleştiri yapıyorum. Yani bütün bunlar, siz karşı anlamda yaptığınız reflekslerde kırıcı olabiliyorsunuz Sayın Bakan zaman zaman. Bu örnek değil. O anlamda, eğer ki burası... Tabii ki siyaset yapıyoruz burada, yalnızca teknik bir komisyon değil, siyasi mülahazalar da olabilir, polemikler de olabilir ama sizin tahammülünüz konusunda, bizim yaptığımız eleştirilere daha tahammüllü davranmanız demokratik bir zorunluluktur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Paylan.

Sayın Bakanım, yeni bir polemik oluşmasın.

7.- Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın, İzmir Milletvekili Musa Çam'ın, Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli arkadaşlar, gerçekten, bu bir polemik yani siz bana bir şeyler söyleyebilirsiniz, ben de size karşı bir şeyler söyleyebilirim; bundan da hiçbirimiz bir fayda görmeyiz. Bir kere, yani lütfen, böyle, bilge insan konumuna kendinizi koyarak benim yaşamımdan, yaşımdan, tecrübemden hareketle bana lütfen racon kesmeyin. Yaşımı da biliyorum, tecrübemi de biliyorum. Siz Zekeriya Temizel Bey'i tanımazken ben onun yanında çalışmış bir insanım, tamam mı? Yani burada kimsenin... Siz kırsanız ben kırmam, kırmak zerre kadar aklımın ucundan geçmez. Yani burada, salonun dışına çıkıyoruz ama ben Zekeriya Bey'i yıllardır tanıyorum. Dolayısıyla, böyle bir şeyi düşünmüş olmam... Siz bana kalkıyorsunuz diyorsunuz ki: "Gelenekler var, 20 yaş büyük." Nasıl laflar bunlar?

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Nasıl diyelim o zaman Sayın Bakan?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Nasıl laflar bunlar? Bunlar doğru laflar değil.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Daha nasıl diyelim?

BAŞKAN – Sayın Yalım, lütfen... Lütfen, arkadaşlar, bir müsaade edin, lütfen.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sizin bana söylediğiniz lafları siz kendinizde söyleme hakkını buluyorsunuz da bırakın ya... Ya, Zekeriya Temizel Bey'le bizim yıllardır tanışıklığımız var, beraber çalışmışlığımız var, makamına da bilgisine de bilgeliğine de saygı duyarım. Bu anlamda, aramızda geçen biraz önceki tartışmada bir saniye bile aklımdan Sayın Bakana hakaret etmek asla geçmez, geçmesi mümkün değil. Ama Sayın Çam, şimdi, buradan öyle bir şey yapıyorsunuz ki, öyle bir genelleme yapıyorsunuz. Naci Ağbal doğduğu gün neyse, Müsteşarken neyse siyasetçi olduğum bugün de aynıyım. Mesela bu da çok polemik. Yani ne demek Müsteşarken kendimi gizledim, sakladım, farklı bir kişiliğim vardı, siyasetçi olunca bir anda, böyle, nereden buldum delisine döndüm, şimdi kalkmışım bunları yapıyorum; ya, bunlar nasıl laflar yani? Birbirimize kişilik analizleri, psikolojik analizler yapacak durumda mıyız Allah'ınızı severseniz ya?

Bizim yapmamız gereken şey, bu meseleler üzerinden nasıl memlekete hizmet ederiz, odur. Herkesin bir üslubu var Sayın Çam, sizin de bir üslubunuz var. Ben sizin üslubunuzu her zaman beğeniyormuyum? Ama size saygı duyuyorum. Siz benden farklı düşünüyorsunuz, farklı düşündüğünüz için size saygı duyuyorum, dikkatle dinliyorum, notlarımı alıyorum, geliştiriyorum, şu ana kadar da çok güzel şeyler yaptık, bundan sonra da yaparız. Ama yapmayın bunu, kaç defadır oldu artık, sürekli böyle bir gerilim ortaya çıktığı zaman kalkıp böyle kişilik analizleri yapıyorsunuz; buna hakkınız yok, kusura bakmayın, benim de kişilik haklarım var. Ya, bu kadar da meseleyi kişilik haklarına ve kişilik analizine götürmeyin. Ben de kişilik analizleri yaparım...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ben kişilik analizi yapmadım, mesleğim kişilik analizi yapmak olduğu için yapmadım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir dakika...

İki: Nasıl ben... Yani burada “Ne işe yarar İhracatçılar Birliği?” denmiş, ben de demişim ki: “O zaman, aynı şey CHP için de mi, şunun için de mi...” Asla ve kata Cumhuriyet Halk Partisinin kişiliğine...

ŞERAFETTİN TURPCU (Zonguldak) – Ne demek o ya, denilir mi?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ne demek o?

BAŞKAN – Bir dakika arkadaşlar... Arkadaşlar, bir dakika...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir dakika arkadaşlar ya...

BAŞKAN – Bakın, tutanaklara geçiyor, lütfen.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hiçbir şekilde Cumhuriyet Halk Partisinin kişiliğine, varlığına, birikimine, bu ülkeye yaptıklarına saygısızlık içerecek bir anlam düşüncesiyle söylemedim ki.

Ya, İhracatçılar Birliği kanunla kurulmuş, kanunla verilen görevleri yerine getiren bir kuruluş. Burada biz aidatlarının düşürülmesini konuşuyoruz. Sayın Bakan şöyle bir yaklaşımda bulundu: “Ya, zaten bunlar ne işe yarar ki?” Şimdi, biz kalkıp da sivil toplum örgütlerini “Ne işe yararlar?” üzerinden değerlendirmeye başlarsak, örnekler verdim, “O zaman şunları da tartışmaya açmamız gerekir.” dedim. Söylemeye çalıştığım şey şundan ibarettir: Burada yapılan düzenleme ihracatçıların lehine bir düzenlemedir, birlik yönetimlerinin gelirlerinin azalmasına neden olacak bir şeydir. Yani birliklere daha fazla para toplamak, onlara daha fazla imkân üretmek değil; tam tersine, ihracatçıların üzerindeki maliyetleri aşağı çekmek istiyoruz. Bir anda bu sorgulamayı iyi... Yani ihracatçı lehine yaptığımız bir düzenlemeyi başka yerlere çekmeyelim diye söyledim. Tekrar söylüyorum: Ne Cumhuriyet Halk Partisi kelimesini aklımdan geçirirken Cumhuriyet Halk Partisine dönük bir söylem ifadesi olarak kullandım...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Yanlış bir örnekleme verdiğiniz Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, arkadaşlar, bakın...

BAŞKAN – Ya, yanlış olduğunu belirtti, belirtti bunu. Lütfen, arkadaşlar, defalarca söylemenin bir anlamı yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tekrar söylüyorum: Tutanaklar gelsin, tutanakları okuyalım birlikte, Sayın Bakanın şahsına, kendisine yönelik en küçük bir kelime dahi yok. Sayın Bakan burada kendisi de dedi zaten, “Sen benim partime dönük bir şey söylüyorsun.” dedi. Söyledim, partiye dönük olmadığını da söyledim. Sayın Bakan kendi şahsına ve makamına veya tecrübesine

dönük bir hakaret olarak algılamadı zaten ama değerli arkadaşlar, siz buradan aldınız, bir şeyi özünden, bağlamından kopardınız, işi bütün her şeyin genel değerlendirmesine dönüştürdünüz. Ne yapacağınız yani, buradan birbirimize daha mı fazla yaklaşacağız? Olmaz ya, yapmayın Allah'ınızı severseniz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, yanlış anlaşılmanız tutanaklara geçti.

Teşekkür ediyoruz.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A)KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/914) (Devam)

BAŞKAN – 72'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.57

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati:14.30

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

(Oturum, Başkan Vekili Mehmet Şükrü Erdinç tarafından açıldı)

BAŞKAN – Komisyonumuzun 42’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

73’üncü maddeyi okutuyorum...

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- İzmir Milletvekili Musa Çam’ın, Maliye Bakanı Naci Ağbal’ın İzmir Milletvekili Zekeriya Temizel’i arayarak yanlış anlaşılma olduğunu ifade etmekten imtina ettiği için CHP Grubu olarak Komisyonu terk edeceklerine ilişkin açıklaması

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, söz istiyorum öncelikle.

BAŞKAN – Sayın Çam, o konuyu kapattık.

MUSA ÇAM (İzmir) – Hayır, kapatmadık. Şöyle, kapattık da bir şey, burada ara verirken bir talebimizi dile getirmiştik, dedik ki: Olabilir, yanlış anlaşılma olabilir, Sayın Bakan yanlış anlaşılma olabilir, Sayın Bakan amacının dışında yani ifade etmek istediğinin ötesinde bir cümle kullanmış olabilir bunlar, olabilir. Biz talep ettik, dedik ki, Sayın Bakan Naci Ağbal’a da yakışan tutum ve davranış biçimi de Sayın Maliye Bakanımız ve grup sözcümüz Zekeriya Temizel’i arayıp kendi aralarında bir görüşme sağlayarak Zekeriya Bey’in Komisyona dönüşünün sağlamasını bu konuda talep ettik. Bu talebimiz karşılandı mı karşılanmadı mı, böyle bir görüşme oldu mu olmadı mı, bunu bilmek isteriz; ona göre Komisyon üyeleri olarak da bu konuda bir tavrımız olacaktır. Bunu duymak isteriz, öğrenmek isteriz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, tutanaklara baktığımızda da şunu görüyoruz ki Maliye Bakanımız, en az üç defa, yanlış anlaşıldığını burada belirtmiş yani bunu da görüyoruz, hep birlikte görüyoruz. Yani burada kimin kimi arayacağı noktasındaki sizin talebiniz, bu tamamen kişilerin takdirinde olan bir husustur. Bununla ilgili değerlendirmeyi... Büyük ihtimalle Süreyya Bey Zekeriya Bey’le görüştü, Komisyon Başkanımız bir görüşme yaptı; onu, bir Zekeriya Bey’le siz irtibat kurarsanız nasıl bir tavır takındığını görürsünüz. Ama orada kimseye şunu yapın veya yapmayın gibi bir zorlama şansımız söz konusu değil.

MUSA ÇAM (İzmir) – Kuşkusuz biz bunu medeni bir tutum ve davranış olarak değerlendiriyoruz. Sayın Bakandan talebimizin de bu çerçevede değerlendirilmesi gerekir. Yoksa Sayın Bakana haddimizi aşarak “Kalkın siz bunu yapın.” diye bir görev talimatı vermek gibi bir lüksümüz yok, öyle bir tutumda da değiliz. Ama şunu söylemek isteriz: Sayın Komisyon Başkanımız Bilgiç nezaket göstermiş, aramış, teşekkür ederiz kendisine ayrıca ama bizim talebimiz, Sayın Bakanın -iki bakan arasında hiç nasıl bir görüşme oldu, onu bilemezdim, ikisi karar verirlerdi ama- Sayın Zekeriya Temizel’in buraya gelmesini sağlamaktı. Görüyoruz ki bu sağlanmamıştır.

Şimdi, buradan 73'üncü maddeye geçeceksiniz ve 82'ye kadar, daha sonra da geriye dönüp 50 dâhil olmak üzere 65 dâhil olmak üzere, madende ölenlerle ilgili maddeleri görüşeceksiniz ve bugün bitecek. Ancak biz Cumhuriyet Halk Partisi Komisyon üyeleri olarak şöyle düşünüyoruz: Zekeriya Temizel bu konuda kırılmıştır, incinmiştir, alınmıştır. Kendisinin bizzat Sayın Bakan Naci Ağbal tarafından aranıp bir yanlış anlaşılma olduğunu kendisinin ifade etmesi gerekirdi. Bu gerçekleşmediği için, bu yapılmadığı için, bundan imtina edildiği için de bizler Komisyon üyeleri olarak toplantıyı terk ediyoruz.

Bu geriye kalan maddelerin tamamıyla ilgili olarak da mücadelemizi Genel Kurulda yapacağız. Ama şunu söylemek isteriz ki: Komisyonun bugüne kadarki yapmış olduğu çalışmalar her zaman verimli olmuştur, Sayın Zekeriya Temizel ve Komisyon üyesi arkadaşlarımız elinden gelen iyi niyetle bütün çaba ve gayretlerini göstermişlerdir. Bundan sonraki süreçlerde de gösterecektir ama bugün grup sözcümüz Sayın Zekeriya Temizel'e yapılan gerçekten hatalı bir tutumdur, yanlıştır, kendisine karşı biraz nezaketsiz davranılmıştır. Bunları söyleyerek Komisyonumuzu terk ediyoruz.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Burada Komisyon tutanaklarına da baktığımızda -ki hepimiz de buradaydık- Zekeriya Bey'in şahsına yönelik hiçbir şey söz konusu değil, hepimiz de görüyoruz, Bakan Bey de bunu defalarca, müteaddit defalar dile getirdi.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bir telefon açmak çok zor değil Sayın Başkan, bu bizi küçültmez, bu bizi yüceltir. Biz hayatımızda bunu öğrendik.

BAŞKAN – Takdir tarafların.

Teşekkür ediyoruz.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A)KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/914) (Devam)

BAŞKAN – 73'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 73- 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanuna 29 uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 29/A maddesi eklenmiştir.

“Yayın hizmetlerinin internet ortamından sunumu

MADDE 29/A- (1) Üst Kuruldan geçici yayın hakkı ve/veya yayın lisansı alan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar, bu hak ve lisansları ile yayınlarını bu Kanun ve 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun hükümlerine uygun olarak internet üzerinden de sunabilirler. Radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerini sadece internet üzerinden sunmak isteyen medya hizmet sağlayıcılar Üst Kuruldan yayın lisansı, bu yayınları internet ortamından iletmek isteyen platform işletmecileri de Üst Kuruldan yayın iletim yetkisi almak zorundadır.

(2) Üst Kuruldan alınan geçici yayın hakkı ve/veya yayın lisansı bulunmayan ya da bu hak ve/veya lisansı iptal edilen gerçek ve tüzel kişilerin yayın hizmetlerinin internet ortamından iletilmesinin Üst Kurulca tespiti halinde Üst Kurulun talebi üzerine sulh ceza hâkimi tarafından internet ortamındaki söz konusu yayınlara ilişkin olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesine karar verilebilir. Bu karar, 5651 sayılı Kanun uyarınca gereği yapılmak üzere Erişim Sağlayıcılar Birliğine gönderilir. Sulh

ceza hâkimi, Üst Kurulun talebini en geç yirmi dört saat içinde duruşma yapmaksızın karara bağlar. Bu karara karşı 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebilir.

(3) İçerik veya yer sağlayıcısının yurtdışında bulunmasına rağmen, Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu Üst Kurulun görev alanına ilişkin uluslararası antlaşmalar ve bu Kanun hükümlerine aykırı yayın yaptığı Üst Kurulca tespit edilen bir başka ülkenin yargı yetkisi altındaki medya hizmet sağlayıcılarının veya platform işletmecilerinin yayın hizmetlerinin internet ortamından iletimi ile internet ortamından Türkçe olarak Türkiye'ye yönelik yayın yapan veya yayın dili Türkçe olmamakla birlikte Türkiye'ye yönelik ticari iletişim yayınlarına yer veren yayın kuruluşlarının yayın hizmetleri hakkında da ikinci fıkra hükümleri uygulanır. Bu kuruluşların internet ortamındaki yayınlarına devam edebilmeleri için Türkiye Cumhuriyeti Devletinin yargı yetkisi altındaki diğer kuruluşlar gibi Üst Kuruldan geçici yayın hakkı ve/veya yayın lisansı, bu kapsamdaki platform işletmecilerinin de yayın iletim yetki belgesi alması zorunludur.

(4) İnternet ortamından radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerinin sunumuna, bu hizmetlerin iletimine, internet ortamından medya hizmet sağlayıcılara geçici yayın hakkı ve/veya yayın lisansı, platform işletmecilerine de yayın iletim yetki belgesi verilmesine, söz konusu yayınların denetlenmesine ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usuller, Üst Kurul ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde müştereken çıkartılacak yönetmelikle düzenlenir.”

BAŞKAN – Madde üzerinde bir önerge var, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/914) esas numaralı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının 73'üncü maddesiyle 15/02/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanuna eklenmesi öngörülen 29/A maddesinin;

a) Birinci fıkrasında yer alan “internet üzerinden” ibarelerinin “internet ortamından” olarak, bu fıkranın birinci cümlesinde yer alan “alan” ibaresinin “bulunan” olarak, üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan “yetki belgesi” ibarelerinin “yetkisi” olarak değiştirilmesini,

b) İkinci fıkrasının birinci cümlesindeki “alınan” ibaresi ile üçüncü ve dördüncü fıkralarda yer alan “geçici yayın hakkı ve/veya” ibarelerinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Giresun

BAŞKAN – Sayın Paylan, usulle ilgili bir söz talebiniz var, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

9.- *İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın, CHP Grubu Komisyondan ayrıldığı için toplantı yeter sayısının bulunması için ara verilmesi ve RTÜK bağımsız bir kurul olduğu için Başkanına söz verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Komisyonumuzu terk etti. Şu anda iktidar partisinden yalnızca 3 milletvekili var, muhalefet partilerinden de 3 milletvekili var, bir de siz Başkan olarak buradasınız, Divandan da tek bir kişi var. Yani 7 üye yalnızca şu anda burada ve 7 üyeye bu görüşmelerin yapılmamasını öneriyoruz. Yani 7 üyeye, 40 kişilik...

BAŞKAN – Arkadaşlarımız burada, yan odada, geliyorlar. Aşağı yemeğe inenler var, geliyorlar.

GARO PAYLAN (İstanbul) – O zaman şu anda ara verin, yani en azından toplantı yeter sayısı üçte 1’iyse, değil mi?

BAŞKAN – Yo, böyle bir şey yok, toplantı açıldıktan sonra böyle bir usul yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Haklısınız, ona katılıyorum ancak...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Önerge sahibi olarak buradayız.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şimdi, 8 olduk. Yani 8 üyeye de görüşme yapılmaz.

BAŞKAN – Geliyor arkadaşlarımız ya.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama şimdi, bakın, diyorsunuz ki: “3 kişi yeterli.” Biz muhalefet edeceğiz tabii ki, yani burada bulunacağız, muhalefet edeceğiz. Bari iktidar partisi milletvekillerinin buradaki sayısı tamamlansın, görüşmelere öyle devam edelim. Ama benim tercihim, -bir şekilde bir ara verirsiniz veya bugün devam etmezsek- ana muhalefet partisinin de varlığıyla bu görüşmelere devam ettirelim.

BAŞKAN – Ya, muhakkak surette biz de Cumhuriyet Halk Partisinin burada olduğu bir ortamda görüşmelere devam etmek isteriz ancak burada şöyle bir ifade kullanılıp “Ya, şu şunu arasın, bu bunu arasın.” kabilinden yapılan bir şey bence şık bir davranış değildir. Bu sebep gösterilerek Komisyonun terk edilmesinin de bence doğru bir yaklaşım olmadığını düşünüyorum. Bu çerçevede de görüşmelere biz devam edeceğiz burada.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi çok önemli bir maddeyi görüşeceğiz, Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna yetki verilecek. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanı da açılırken geldi ancak kendisi de şu anda burada yok, bilmiyorum temsilcisi var mı?

BAŞKAN – Başkan Vekili burada.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Gerçi Başkanı gelmişti açılıшта, ona söz vermediniz. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanımız geldiğinde ben Komisyon Başkanımızda dedim ki: Lütfen, RTÜK bağımsız bir kuruldur, ona da söz verin. “Hayır, ben ona ilgili maddede söz vereceğim.” diye söyledi. Şu anda Başkan...

BAŞKAN – Geçen hafta gelmişti, bugün gelmedi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bugün gelmedi madde görüşülürken.

BAŞKAN – Bugün Başkan Vekili burada. Eğer müsaadeniz olursa maddeyle ve önergeyle ilgili bir açıklama alalım, ondan sonra bir karar verelim.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A)KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/914) (Devam)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, madde ve okunan önergeyle ilgili bir açıklama alabilir miyiz?

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Uygun görürseniz RTÜK Başkan Vekilimizden bir açıklama alalım.

BAŞKAN – Buyurun.

RTÜK BAŞKAN VEKİLİ ESAT ÇIPLAK – Bilişim sektöründe meydana gelen teknolojik gelişmelerle geniş bant sabit ve mobil internet hizmetlerinin kullanımının yaygınlaşması nedeniyle radyo ve televizyon yayın içeriklerine akıllı telefon, tablet, dizüstü, masaüstü bilgisayar, akıllı televizyon gibi birçok ekrandan yüksek kalitede çözünürlükle erişim mümkün hâle gelmiştir.

Başka bir ifadeyle, radyo ve televizyon yayınlarının iletildiği ortam değişmektedir. İletim ortamının değişmesi içeriğin denetimsiz kalması sonucunu doğurmayacağından, tasarıyla, radyo ve televizyon içerikleri iletim ortamından bağımsız olarak kapsam alanına alınmaktadır. Karasal uydu, kablo ve benzeri ortamlardan yapılan radyo ve televizyon isteğe bağlı yayın hizmetlerinde olduğu gibi iletim ortamından bağımsız olarak internet ortamından sunulan radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerinin de düzenlenmesi ve denetlenmesi amaçlanmaktadır.

Buradaki amaç, bireysel iletişim içeren programları bir yana, akış çizelgesine veya program kataloğuna bağlı olmayan ses, veri, görüntü ve video gibi içerikler radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın olarak değerlendirilmediğinden bu tasarının kapsamında bulunmadığı değerlendirilmektedir. Dolayısıyla YouTube, Facebook, Instagram, Twitter gibi görsel, işitsel içerik paylaşabilen video paylaşım siteleri ve sosyal platformlar gibi kullanıcıların görsel, işitsel içerik yükleyebildiği ve “editöryal sorumluluk” tanımının gerektirdiği nitelikleri haiz olmayan platformların sağladığı içerik yayın hizmeti kapsamında değerlendirilmemektedir.

Tasarıyla, internet ortamındaki tüm video ve ses içerikleri değil, lisans alması gerektiği hâlde lisans almayan, münhasıran radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayınlar düzenlenmektedir. Radyo ve televizyon yayını yapmakta olup lisans alması gerektiği hâlde lisans almadığı Üst Kurulca tespit edilen yayınlar için Üst Kurulun talebi üzerine sulh ceza hâkimi tarafından ayrıca engelleme ve içeriğin çıkarılması söz konusu olabilecektir bu tasarıyla.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi, buradan anladığımız şu mu: Sadece internet üzerinden yayın yapan radyo ve televizyonlara yönelik bir lisanslama işlemi mi yapıyoruz?

RTÜK BAŞKAN VEKİLİ ESAT ÇIPLAK – Evet.

BAŞKAN – Var mı söz talebiniz?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Elbette var. Böyle devam edecek misiniz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Böyle devam edecek misiniz?

BAŞKAN – Devam edeceğim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama üyeleriniz yok.

BAŞKAN – Geliyor arkadaşlarımız.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Gelsinler öyle konuşalım o zaman, belki ikna edeceğiz arkadaşlarınızı.

BAŞKAN – Oylamasını sonra yaparız ya rahat olun siz. Siz konuşmanızı yapın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Arkadaşlar dinlemeden nasıl ikna edeceğiz peki arkadaşları?

BAŞKAN – Bizim arkadaşlarımızdan da muhakkak surette konuşan arkadaşlarımız olacak.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Dinleyen olacak mı, soru o.

BAŞKAN – Dinleyen de var.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Hani?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Değerli arkadaşımız söz istedi, o zaman önce o konuşsun.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Siz benden önce istediniz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben basmamıştım, siz söz istediniz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kürkcü.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Garo Paylan arkadaşımızın talebi ne oldu, yani neye bağladık?

BAŞKAN – Garo’dan size sekti.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani böyle devam edeceğiz.

BAŞKAN – “Ben sonra konuşacağım.” dedi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani böyle devam edecek mi? Hayır, böyle devam edecek mi?

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – İçerik bu değildi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İçerik bu değil, yani bu sayıyla devam etmeyelim diyorum ben. Yani, 3 kişi, 5 kişi, 7 kişiyle...

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Yani siz de bizi destekleyebilirsiniz, bir şey olmaz aslında.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Geliyor bizim arkadaşlarımız.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yazıyoruz, geliyorlar, “Yoldayız.” diyorlar.

BAŞKAN – Arkadaşların bir kısmı yemeğe inmiş, geliyorlar yemekten.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – “Kalbimiz sizinle.” diyorlar.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Biz de yemek yiyelim o zaman, biz de açız.

BAŞKAN – Ara verdik ya, arada işte yenmiştir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama arada şey görüşüldü.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kürkcü.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Sayın Başkan, siz de farkındasınız, durum garip aslında. Yani yasa kendi kendine çıkacak gibi görünüyor. Fakat yine de yani Başkanlığın elinde olduğuna göre bizim yapacağımız bir şey yok.

Şimdi, bu 73’üncü maddeyle ilgili başlangıçta ifade etmiştik fakat arada geçen dönemde yapılan tartışmalarda aslında bizim kaygılarımız pekişti, açıklamalar da giderek daha bulanıklaştı.

Öncelikle, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun çalışmasını ve etki ve yetki alanlarını belirleyen yasa esasen yayın içeriğinin denetiminden ziyade... Ki yayın içeriğinin denetimine ilişkin, bir şikâyet vukuunda denetimine ilişkin olarak sıraladığı bütün ilkeler genel mevzuatta, Ceza Yasası’nda, kişi hak ve özgürlüklerini düzenleyen yasalarda belirlenmiş hususları aşan hiçbir şey içermiyor. Dolayısıyla RTÜK Yasası bu açıdan bir özellik taşımıyor. RTÜK Yasası’nı özel kılan şey, kamusal tasarrufta, kamusal mülkiyette bulunan yani doğa, hava, gökyüzü, kara, bu alanlarda yapılan iletimlerin, yayınların belli bir sınırlılık içermesi, daha doğrusu sınırlı imkânlar içermesi, frekans tahsisi gerektiren konular olması, bundan ötürü de bu frekans tahsislerinin belli bir düzenlemeye bağlanması ihtiyacından kaynaklanıyor. Yoksa yayınları disipline etmek, yayınları önceden denetlemek, yayın içeriğini denetlemek zaten Türkiye’deki mevcut ifade ve düşünce özgürlüğü kapsamına, bunun anayasal ilkelerine aykırı. RTÜK Yasası’nın kendisi de “Önceden denetim olmaz.” diye açıkça ifade etmiş. Dolayısıyla burada bir

içerik denetimi esası üzerinden Komisyonda daha önce yapılmış olan tartışma tamamen Anayasa dışı. Türkiye’de bugüne kadar uygulanmış RTÜK teamüllerine bile aykırı bir iştahı ifade ediyor. Ben bu açıdan niye tereddütlerimizin arttığını söylemek isterim.

Örneğin, Netflix’in ya da başka yayınların Hollanda RTÜK’üne tabi olduğu tamamen karakuşu, hiçbir mesnede dayanmayan, hiçbir dayanağı bulunmayan bir ifade. Böyle bir denetim imkânı özellikle Avrupa Birliği kapsamında yasalarını düzenleyen, Avrupa Birliği Sözleşmesi’ne uygun olarak bütün kurumsal düzenlemelerini gerçekleştirmiş bulunan ülkeler, hükümetler bakımından iyice imkânsız. Türkiye’nin tarafı olduğu Avrupa Sınırötesi Televizyon Sözleşmesi’ne -televizyon ve radyo yayınlarına ilişkin uluslararası anlaşmaya da- dönüp baktığınız zaman esasen denetim ve kısıtlamaların, birincisi, çocuk haklarını korumaya yönelik olduğu; ikincisi, reklamları özellikle alkol ve tütün tüketimini özendirmeyi sınırlayıcı olduğu ve nihayet, telif haklarının ihlal edilmesi yani eser hırsızlığını önlemeye dönük olduğu apaçık ortada.

Şimdi, bütün bu nedenlerle bu tartışmanın kendisi artan bir denetim arzusunu dışa vuruyor. Biz onun için buna itiraz ettik.

İkincisi: Frekans tahsisleri bakımından, evet, RTÜK’ün frekans tahsisini düzenleyen bir kurum olmasının bir mantığı var çünkü bu düzenlenmediği takdirde aynı frekansa bindirilen birden çok radyo ve televizyon yayını hem yayıncının hem izleyici ve dinleyicinin haklarının ihlal edilmesine, birbirine karışmasına yol açacağı için ve bu saha, bu alan, bu mekân, bu uzay esasen sadece ve sadece kamuya ait, halka ait, yurttaşlara ait olabileceği için bunların düzenlenmesine bir yasayla girilmesi mantıklı, anlaşılabilir. Ve bunun esasen bedava olması, herhangi bir harca, haraca bağlanmaması da ilke olarak doğru ve haklı fakat Türkiye’de bu, harçları kapsıyor ve RTÜK mevzuatı içerisinde “ilkeler” adı altında yayın içeriğine de müdahale ettiğini söyleyebileceğimiz hususlar var fakat yine de bunların hepsi bir frekans tahsisi iddiasından kaynaklanıyor.

Şimdi, iş internet üzerinden yapılan yayınlara gelince, internet üzerinden yapılan yayınlar herhangi bir kamu alanı, kamu uzayı, kamu hakkına dair değil. Yayını yapan kişi ise kendi kişisel iletim hattından, bir şirkette kiraladığı kapasite üzerinden bu yayınları yapıyor yani parasını ödediği ve satın aldığı bir hat üzerinden yayın yapıyor. Kamunun burada herhangi bir tasarrufu yok, bir kamu mülküne müdahale yok ve başkalarının hakkı bu alanda yok. Ama bunu, kamu hakkını düzenlemek üzere kurulmuş bir kurumun ilgi alanına, denetim alanına soktuğunuz zaman, aslında burada bize gösteriyor ki bir denetim arzusu, özellikle, içeriğin denetimine ilişkin bir arzu yasaya yön veriyor.

Şu haklı görülebilir fakat alanı burası değil: Örneğin, karasal ve uydudan yayın yapan radyo ve televizyonların aynı yayınları internet üzerinden de iletmeleri ve internet üzerinden ilettikleri bu yayınlarda elde ettikleri reklam gelirlerinin herhangi bir biçimde vergilendirilmemesi, dolayısıyla, bir vergi kaçağı meselesi doğru bir tespittir. Fakat bu, Maliye Bakanlığı ile bu yayıncı arasındaki meseledir, bunun için RTÜK’ten geçmesi gerekmez. RTÜK’ten geçmese de yayın yerli yerinde durmaktadır, internetteki adresi bellidir, dolayısıyla, yayıncının adresi de bellidir. RTÜK Yasası’nda ifade edildiği gibi her bir yayın alanı bakımından ayrı ayrı lisans alma zorunluluğu mevcut fakat burada bir yeni alan ortaya çıkmış ve burada bir vergilendirme söz konusu değil. O zaman, bu vergilendirme alanının Maliye Bakanlığı tarafından vergi kapsamına alınması pekâlâ mümkün fakat bunun için bir RTÜK denetimi, dolayısıyla, RTÜK’ün radyo ve televizyonlar dolayısıyla elde etmiş olduğu yayın durdurma, şikayette bulunma, idari para cezası gibi yükümlülüklerle kimi yurttaş girişimlerinin, kimi bireysel yayıncıların düzenli ya da düzensiz yaptıkları yayınlar dolayısıyla tabi kılınmaları haksız ve adaletsiz bir durum. İster istemez biz burada şununla karşı karşıya kalıyoruz: Son dönemde, özellikle, olağanüstü hâl ilanından bu yana çok açıkça gördük ki hepimiz, RTÜK aslında etki ve yetki alanında olmadığı

hâlde bir gecede yüzlerce yayın kuruluşunun yayınlarını durdurdu, mallarının müsaderesi için verilen kararları takip etti. Aslında, RTÜK Yasası'nda RTÜK'e verilmiş böyle bir yetki yoktu, Olağanüstü Hâl Yasası kapsamında belki Hükûmet bunu gerçekleştirebilir ama RTÜK bir Hükûmet kuruluşu da değil. Bütün bu nedenlerle, olağanüstü hâl dolayısıyla ortaya şu uygulama çıktı: Beğenilmeyen, yayınından hoşlanılmayan radyo ve televizyonların yayınlarına el konulabilir, durdurulabilir, malı mülkü müsadere edilebilir, yöneticileri de suçlu ilan edilebilirler. Ancak mesele şurada: İnternet üzerinden yapılan yayınlar bakımından RTÜK'ün böyle bir yetkisi yoktu, şimdi RTÜK'e bu yetkiyi veriyoruz. Bence bu, yayın özgürlüğüne yönelik yeni bir kısıtlama alanı, bir tehdit olarak ortaya çıkıyor, itirazlar buradan yükseliyor. Türkiye'de, hepimiz ve hepimiz biliyoruz, özellikle, genel, kamusal yayın alanı çok büyük ölçüde bir medya devriyesi tarafından kontrol altına alınmış olduğu için sosyal medya ikincil ve aslında daha çok hakikatin konuşulduğu, servis edildiği, yurttaşların birbirleriyle ve kamuyla haberleştikleri bir alan olarak üstün bir önem kazandı. Şimdi, bu esasen şu manaya geliyor: Yaygın medya alanı çok büyük ölçüde ticari, mali ve idari bağımlılıklar dolayısıyla kontrol altına alınmıştır, bağımsız olan bireyler ve yurttaş inisiyatifleri bu denetim alanına nasıl sokulacaktır? Çünkü muhalefetin kaynağı, medyadaki muhalefetin kaynağı bu alandır, apaçık ilişki böyledir. O nedenle, içeriği dolayısıyla bu yasa bir türlü kendisini haklı bir yere oturtamıyor.

Reklam gelirleri bakımından, evet, Maliye Bakanlığı internette yayın yapan bütün ticari medya kuruluşlarından internette yaptıkları reklam yayınlarından elde ettikleri gelirleri toplansın, orada ikincil yollardan, dolaylı yollardan ticaret yapıyorlarsa onun vergisini toplansın. Fakat RTÜK'ün tamamen başka sebeplerle kendisine tanınmış yetkilerini bireysel kullanıcıların, bireysel söz sahiplerinin, sıradan yurttaşların, yurttaş inisiyatiflerinin, bir araya gelerek kendi seslerini dünyaya duyurmaya çalışan, herhangi bir ticari amaç gütmeyen amatör yayıncıların ya da evden yayın yapanların, düşüncelerini kamuyla paylaşmak için bir yol bulmuş olanların başına, genel olarak zaten hepsi bilinen kimlikler, bilinen adresler, bilinen internet adresleri üzerinden yayın yapan bu kişiler savcılıkların ve yurttaşların dolaysız denetimine tabiyken bir de başlarının üzerine lisans mecburiyeti getirmek aslında bu alanda özgürlükleri kısıtlamakla eş değer.

O nedenle, biz daha önce bu maddenin bu kanun kapsamından çıkarılmasını, iletişim akademisyenleri, yayıncılar, yurttaş birlikleri yani sendikalar, odalar ve sair ilgili kuruluşlar tarafından etraflıca tartışılarak yeniden gündeme getirilmesini önerdik fakat bu önerimiz reddedildi. Bu hâliyle gerçekleştiği takdirde, bu yasa bu hâliyle çıktığı takdirde şunu söylemek isterim: Aslında RTÜK, başa çıkamayacağı kadar çok işi başına almış olacak. Bu, tıpkı bir yırtıcı canlı ile pireler arasındaki ilişki gibidir. Her bir yurttaş RTÜK'ün sırtındaki bir pire gibi olacaktır. Her birini takip etmek, her biriyle ilgili denetime kalkışmak... Aslında Türkiye'de yaklaşık -yanılmıyorsam eğer, doğru biliyorsam rakamı- 50 milyondan fazla internet kullanıcısı var, bunların sadece onda 1'i İnternet üzerinden görüntülü ve sesli yayın ve duyuru yapmakta olacaklarsa eğer 5 milyon yayıncıyla birden uğraşmak zorunda kalan bir RTÜK yani deliye pösteki saymak gibi bir iş RTÜK'ün de başına veriliyor. Bu durumda tabii, RTÜK kimilerini es geçmek zorunda kalacaktır, kimilerinin üzerine çullanacaktır. Bu da ister istemez yeni bir eşitsizlik, eşitsizlik içinde eşitsizlik ve adaletsizlik tartışmasını gündeme getirecektir. Ben henüz vakit varken bu maddenin hâlâ bu tasarıdan çıkarılabileceğini, zaten kısıtlanmış özgürlük alanlarına bir yenisinin eklenmemesi gerektiğini, işin doğrusu, günümüzde, bu teknolojik koşullarda her gün bir yenisi eklenerek ifade özgürlüğü alanını genişleten yeni teknolojiler dünyasında bu tür bir mutlakiyet rejimi uygulamasının aslında bu alanda çaresizce bir süre sonra bütün bunları gevşetmek zorunda kalacağını söylüyorum.

Tekrar söyleyeceğim. Büyük şirketlerin, uluslararası şirketlerin internet üzerinden yaptıkları yayınlarda ortaya çıkan, kamu hakkı olan vergi gelirlerinin ziyan edilmemesi, bunların kaybedilmemesi, bir vergi kaybının ortaya çıkmaması endişesi haklıdır. Fakat bunu gidermenin yolu, bu konuyla hiçbir alakası olmayan RTÜK kanalına sokmak olamaz. O yüzden, bence Maliye Bakanlığı başka yoldan gelse kolaylıkla geçirebileceği yasayı bizim itirazımızla belki geçirecek fakat bu itiraz kulaktan kulağa, internet hesabından internet hesabına, bir Twitter hesabından bir başka Twitter hesabına bu muhalefet yankılanıp duracak. Kendi kendine muhalefet yaratmak içinse, eğer bunca çaba bunun içinse -ki bunu yapanlar öyle olmadığını, bu ortamı sınıksız denetleyebileceklerini düşünüyorlar- bunun imkânsız bir çaba olduğunu söylemek isterim. Fakat gene de pek çok yurttaşımız ister istemez internet devriyelerinin, internet muhbirlerinin mağduru hâline gelecektir. Ama önünde sonunda, her özgürlükte olduğu gibi bu alandaki özgürlük de bir dizi fedakârlıktan sonra bir kere daha elde edilecektir ve bunun çıkış yolu olmadığını tekrar etmek isterim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kürkcü.

Sayın Keşir...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; RTÜK Başkan Vekili aslında tatmin edici bir açıklama yaptı ama Sayın Kürkcü'nün konuşmasından bunlara benim biraz daha ilaveler yapmam gerektiği kanaatindeyim. Aslında çok daha kısa bir hazırlık yapmıştım ama şunu söylemem lazım; RTÜK'ün ilgili yönetmeliğinde medya hizmet sağlayıcısı şöyle tanımlanıyor: “Radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmeti içeriğinin seçiminde editöryal sorumluluğu -buranın altını çiziyorum- bulunan ve bu hizmetin düzenlenme ve yayınlanma biçimine karar veren tüzel kişilik.” Yine, platform işletmecisi, yine başka bir şekilde bir kurumsal bir tanım yapıyor. Bununla birlikte, sektörden olanlar bilirler, yayıncı dediğinizde yayıncının yedi temel özelliği vardır. Bir defa, birincisi editöryal sorumluluğunun olması. Bir diğeri, elektronik iletişim ağları üzerinden yapılıyor olması. Ekonomik bir faaliyete dönüşmesi faaliyetin, işte kâr amacı olması anlamında söylüyorum. Bir yayın kuruluşu olması, kamuya yönelik bir yayın yapması. Bunu yaparken -eğlendirmek, haber vermek olabilir- amacının olması ve program tanımına uyması. Yani bu medya hizmet sağlayıcısı ve bu yedi tanım aslında RTÜK'ün gerekçesinin içinde var, yani o cümleler okunduğunda ben bunu anlıyorum ama bu açıklamayı yapma ihtiyacı duydum. Yurttaş inisiyatifleri ve bireysel iletişim üzerine bu kadar vurgu yapıyor olmasından Sayın Kürkcü'nün, bunları açıklama gereği doğdu bende çünkü bu tanımları doğru anlamazsak, doğru ifade etmezsek bu mevzuatın ruhunu çok anlamadığımızı düşünürüm.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Tek itirazım o değil.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bitireyim müsaade ederseniz.

Bir diğer konu: Bu alanda da çalıştığım ve bir iki tane naçizane makalem olduğu için söylüyorum. Medya -1950'lerden beri yapılan bir tartışma var- televizyon, sinema ve diğer medya araçları bir sosyal öğrenme aracıdır. Yani Bandura ve diğer -sayayım araştırmacıları- Graber, Williams, Hausmann, Eron, pek çok araştırmacı özellikle çocukların şiddet başta olmak üzere pek çok davranışı medya üzerinden öğrendiğini ispatlamıştır. Yani bu tartışmaya açıktır, benim fikrimdir, ötekinin fikridir diye söylemiyorum, bu ispatlanmıştır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şiddet dizilerini niye yayınlıyorsunuz?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Ben yayıncı değilim, onu yayınlayanlara sorun; ben yayıncı değilim, ben milletvekiliyim Sayın Paylan.

Bu ispatlanmıştır, bu tartışmaya açık bir konu değildir. 1950'lerden bahsediyorum.

Bir diğer konu, bunları konuşurken bakın, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası kuruluşlar ve uluslararası birlikler ve sözleşmeler var. 1998'de Avrupa Komisyonunda yapılan internetle ilgili bir düzenlemede zararlı içerik kavramı ve hukuka aykırı içerik, iki ayrı kavram eylem planına giriyor; daha 1998'de. Bakınız, şimdi bütün bunları konuşurken biraz da Avrupa'da, dünyada ne oluyor ne bitiyor, görmek gerektiği kanaatindeyim. Onunla birlikte Türkiye aynı zamanda 2010 yılında Avrupa Konseyinin Siber Suç Sözleşmesi'nin de tarafı, imzaladı. 2007 yılında da Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi'ni de burada ifade etmem lazım. Yine, Siber Suç Sözleşmesi 2007 tarihinde Bilgisayar Sistemleri Aracılığıyla Irkçı ve Yabancı Düşmanlığı, Nitelikli Eylemlerin Cezalandırılması Ek Protokolü'nü de burada ifade etmem gerekiyor.

Bir diğer konu... Yani ülke örneklerini tek tek burada vermeyeyim, sorulursa muhtemelen RTÜK Başkan Vekilimizin de hazırlığı vardır ama Fransa'dan bir örnek vermek istiyorum. Bu, bu konuyla ilgili doğru bir örnek değil ama dünyadaki gittiği yönün görülmesi açısından... Bir yanlış anlaşılmaya fırsat vermesin, önceden bu açıklamayı yapayım. Mesela Fransa'da Google arama motorunun Fransız sürümü sakıncalı gördüğü bazı içerikleri filtreler. Bakın, daha bu kanunun konusu değil sosyal ağlar ama Fransa'da geldiği noktayı ifade etmek açısından söylüyorum, Google arama motoru dahi filtrelidir çünkü Fransız sürümü sakıncalı gördüğü içerikleri filtreler. Diğer taraftan 2015 yılında, Charlie Hebdo saldırısından sonra Mayıs 2015'te yapılan bir düzenlemeyle, servis sağlayıcının, şüpheli davranış gösteren kullanıcıları tespit eden bir sistem geliştirmesi zorunlu kılınmıştır. Şimdi, yani romantik konuşmak çok güzel yani siyaset yapıyoruz, sonuçta burada teknik bir tartışma yapmakla beraber her birimiz geldiğimiz siyasi ekolle de ilgili birtakım çıkarımlar ve ifadelerde bulunuyoruz, Sayın Kürkcü'yu de o anlamda anlamaya çalıştığımı ifade etmek isterim. Ama bu konuyu konuşurken dünyadan kopuk, dünyada olan gelişmelerden de bihaber olmamak gerektiği kanaatindeyim. Pek çok örnek verebilirim, elimde Almanya örneği var, Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, pek çok farklı ülkede örnek var, şimdi bu kadar gündemi almayayım ama bir başka şeyi söyleyeyim. Bakın, bu konu yine bu kanunun konusu değil ama dünyada nereye gidiliyor bu noktada, bilinmesi açısından söylüyorum. Çok daha yeni, 1 Kasım 2017'de Almanya bir düzenleme yapıyor, sosyal ağlarla ilgili yasaların uygulanması hakkında bir kanun çıkartıyor. Bakın, etik karar değil, bir başka, daha "soft" bir düzenleme değil, kanundan bahsediyorum. Sosyal ağlar üzerinden nefret söylemi ve suç niteliği taşıyan içeriklerle ilgili; bakın, sosyal ağlarla ilgili, ki bu kanunun konusu sosyal ağlar değil. Konuşmamın başında ifade ettiğim, başta çocukların... Yani bu anlamda çocukların korunması ya da çocuğun yüksek yararı konusu muhtemelen hiçbir siyasetçinin itiraz etmeyeceği bir konu. Bir diğer konu terörizm, dünyanın mutabık kaldığı bir konu. Terörizmin teşvik edilmesi, nefret söylemleri, ırkçı söylemler, buna da kimsenin itiraz etmeyeceği kanaatindeyim siyaseten. Ve tekrar, başta söylediğim gibi, yayıncı olması için yedi temel vasfın bulunması gereken kuruluşlardan bahsediyoruz. Yani Sayın Kürkcü'nün ifade ettiği yurttaş inisiyatifleri ya da bireysel iletişimle ilgili hiçbir düzenlemenin çıkarımının bu metinden yapılması mümkün değil teknik olarak, alandan olan biri olarak söylüyorum bunu. Bu mümkün değil. Tabii yani siyaset yaptığımız için hepimiz, bunları ifade etmenizi, bunların tutanaklara geçirilmesini anladığımı da söylemem lazım ama dünyanın geldiği yeri de görmezden gelemeyiz. Ve burada, tekrar söylüyorum, bir kurumsal, editöryal sorumluluğu olan bir içerikten bahsediliyor. Ve dünyanın her yeri üstelik, Avrupa'da demokratik gelişmeler noktasında çok öne koyduğumuz pek çok ülke bu düzenlemeden çok daha keskin ve bu düzenlemenin hiç konusu olmayan pek çok düzenlemeyi yapmış ve hayata geçirmişken bunların da kayıtlara geçmesini isterim.

Bu anlamda bu düzenlemenin son derece olumlu olduğunu... Özellikle çocukların korunması ve terörizm konusu Türkiye'nin önemli bir konusu ve bunun yani demokrasinin en önemli aracı olan iletişimin terörizme alet edilmesine asla fırsat veremeyiz. Bu, fırsat verebileceğimiz bir şey değil.

Bir örnek vererek söylediklerimi bitireceğim. Bakın, hava bedava, su bedava, hepimiz biliriz bu dizeleri. Hava ve su, güneş en doğal hakkı değil mi insanın? Çok basit bir örnek veriyorum yani tutanaklardan yarın bir gün birileri okursa bu örnekleri ne olur daha kolay anlasınlar diye. Güneş ve hava kadar insanların özgürce kullandığı bir şey yok ama ne yapıyoruz? Güneşe çıkarken bile güneş kremi sürüyoruz çocuklarımıza, havayı alırken bile bir filtre koyuyoruz işte zararlı sinekler, böcekler girmesin diye. Bu kadar özgür olduğumuz alanda bile bu kadar temel filtrelere ihtiyacımız var. O anlamda bu düzenlemenin, özellikle kurumsal içerik açısından bu düzenlemenin son derece gerekli olduğunu düşünüyorum.

Bu konudaki görüşlerimi ifade etmek istedim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Keşir.

Sayın Kürkcü, birleşime ara vereceğim ama...

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Sayın Başkan, ara vermeden önce çok kısa iki üç dakikaya ihtiyacım var.

BAŞKAN – Buyurun.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Şimdi, ben bu kadar naif bir şey söylemiş olamam. Birincisi, şunu zaten söylüyorum: Aslında sizin söylediğiniz bütün hususlar mevzuatın her tarafında düzenlenmiş hususlar; nefret söylemi, ırkçılık, çocuk haklarına yönelik saldırılar, pedofili vesaire, bütün bunların hepsi pek çok yasayla denetleniyor zaten. Burada bunlar serbest olsun falan mı diyorum ben? Hiç böyle bir şey demiyorum. Bunların hepsi savcılıkların ilgi alanındadır, bütün yurttaşlar bununla ilgili başvurularda bulunduklarında ya da savcılıklar resen bu konuda harekete geçerek bu tür içeriklerle ilgili tartışmaları ve davaları açıyorlar. O nedenle benim tartıştığım konu, bütün bunlar neden RTÜK'ün alanından geçerek gitsin? Çünkü RTÜK'ün alanına girmesi meselesi şununla ilgili: Frekans tahsis zorunluluğu dolayısıyla RTÜK bu yetkilerle yetkilendirildi. İnternette yapılan yayınlar ise böyle değil yani meşruiyetini... Çünkü aslında her şeyin serbest olması lazım, dolayısıyla yasakların bir mantığa bağlanması lazım, ihtiyaca bağlanması gerekir. Serbestçe radyo yayını yapamıyoruz çünkü frekanslar sınırlı, o yüzden bu frekansları kamu adına bir heyet düzenliyor. Burada da tarafsızlık olmasın diye şeklen yasa koyucu bütün partileri RTÜK'e ortak etmiş. O nedenle bunun bir mantığı var fakat internet böyle değil. İnternet kamu alanı değil, benim yayın yaptığım alanı parasını verip şahsen satın alıyorum, şirket parasını verip şahsen satın alıyor. Bunun için RTÜK kanalına beni sokmanıza gerek yok, bu yanıltır, bu fazladan bir denetimdir diyorum. O nedenle işte çocuklarla ilgili, doğayla ilgili, sömürücü reklamlarla ilgili, şiddeti teşvikle ilgili... Bir tek terör mevzusunda sizinle anlaşamayabiliriz çünkü Türkiye'nin terör mevzuatının aslında Avrupa hukukuna, Türkiye'nin benimsediği Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi normlarına uymayacak kadar geniş olduğu, bunun uydurulması gerektiğine dair bir tartışma var, biliyorsunuz. Türkiye'nin, yeni fasıllar açılması bile bu şarta bağlanmış durumda. Dolayısıyla bu tartışmalı konu fakat bu tartışmalı konu çözüldüğü, halledildiği takdirde burada da bir itiraz olmaz ama bunların konumuzla ilgisi yok. Ben onu demek istiyorum. Bu RTÜK'e dair bir mevzu değil. Bütün bu sebeplerle RTÜK alanına sokulmaksızın pekâlâ vergilendirme Maliye Bakanlığına, diğer ihlallerin takibi savcılıklara bırakıldığı zaman bizi ilgilendiren başka bir konu olmazdı. Bu abartılı bir idari denetim arzusundan kaynaklanıyor. Benim kanaatim budur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – İki cümle söyleyebilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle 73'üncü maddenin getirilmesiyle bu alanda faaliyet yapan kimselerin veya işletmelerin vergilendirilmesi amacı asla yok. Herhangi bir şekilde ister fiziki ortamda faaliyette bulunun, isterse internet ortamında yayıncılık yapın, şu andaki bizim mevcut kanunlarımıza göre Maliye Bakanlığı veya mevcut mevzuat bunların zaten vergilendirilmesine imkân sağlıyor. Dolayısıyla bu maddenin getiriliş amacının bu vergileme noktasında bir eksiklik var da bunu ikmal ediyor veya böyle bir amaca yönelik olduğunu söylemek mümkün değil.

İkinci olarak, Sayın Kürkcü'nün söylediği gibi eğer bu mesele sadece frekans tahsisıyla ilgili sınırlıysa neden RTÜK'ün görev ve yetki alanı frekans tahsisı yapmaktan ibaret değil de aynı zamanda bu yayıncılık faaliyetinin izlenmesi ve denetlenmesi? Dolayısıyla demek ki ister frekans yoluyla isterse internet ortamında bir alan olarak bir faaliyet yapın, ikisi de sadece bir yer tahsisı veya bir noktadan bu yayıncılık yapmakla ilgili değil. Nitekim RTÜK'ün yapılan yayınlarla ilgili çok geniş yetkileri var.

Üçüncü olarak -sayın vekilimiz ifade etti- zararlı yayınlara karşı ülkelerin kendilerini koruma hakkı var, çocukların korunması var, insanlar... Ben başka bir konuya dikkat çekeceğim: Haksız rekabet konusu. Yani özüne bakalım. Yani yayıncılık faaliyeti bu maddede, mevcut RTÜK Kanunu'ndaki yayıncılık faaliyeti hiçbir şekilde genişletilmeksizin, aynı kapsamda, öyle evinden, odasından yayın yapanlar değil, normal radyo ve televizyon yayıncılık faaliyeti nasıl tanımlanmışsa o tanımlamaya uygun faaliyetleri yürütenler bakımından aynı kural ve kaidelerin uygulanmasını öngörüyor. Haksız rekabet yok mu? Özü itibarıyla aynı faaliyeti internet ortamında yapmak ile frekans alıp yapmak arasında ne fark var? Siz frekans üzerinden bu yayını yaptığınız zaman RTÜK'ün bütün kurallarına, kaidelerine, denetimine tabi olacaksınız ama internette yaptığınızda o zaman kural, kaideler sizi bağlamayacak, denetlemeye tabi olmayacaksınız. Dolayısıyla burada bir haksız rekabet var. Özü itibarıyla aynı faaliyeti yürütenler arasında bir tarafta kural ve kaidelere uyan, onlara tabi işletmeler var; bir tarafta da tamamen bunların dışında, kurlsız, kaidesiz, ilkesiz, hiçbir sorumluluğu olmayan bir yayıncılık var. Dolayısıyla bu düzenleme aslında mevcut radyo televizyon yayıncılığını frekans üzerinden yapanlar bakımından da bu haksızlığın, bu haksız rekabetin ve bu eşitsizliğin ortadan kaldırılması için son derece önemli.

Ayrıca, burada yine söylendiği gibi internet ortamında yapılan yayınların bir şekilde daraltılması, özgürlüklerin kısıtlanması gibi bir bakış açısı olduğunu nereden çıkarıyoruz? Eğer bugün frekans üzerinden yapılan yayınlarla ilgili o yayınlar için getirilmiş kural ve kaidelere göre daha ağırlaştırılmış kural ve kaideler getirseydik, onlardan daha fazla kısıtlayıcı hükümler bu maddenin içerisinde olsaydı diyebilirdiniz ki siz...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Televizyonların hâli belli Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Paylan, niye sabır göstermiyorsunuz, niye hiddetleniyorsunuz? Sabır gösterin, sabır gösterin.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Eyvallah. Hatırlatırım size.

BAŞKAN – Sayın Bakan, toparlarsınız, ara vereceğim Komisyona.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Son olarak şunu söyleyeyim ben: Sayın Kürkcü'nün söylediği iddiaların hiçbirisi, söylediğim hususlar çerçevesinde geçerli hususlar değildir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Birleşime bir saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.15

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati:17.04

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun 42’nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz, 73’ün üzerindeki görüşmelere devam ediyoruz.

Buyurun Sayın Keşir.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teşekkür ediyorum.

Az önceki konuşmamda, yurt dışı örneklerini ve Avrupa Konseyinin bu anlamdaki kararlarıyla ilgili ve tanımlarla ilgili ifadeleri kullandım ama bir iki nokta eksik kaldı. Daha sonra Sayın Kürkcü konuşurken o noktaları tamamlama ihtiyacı doğdu kendi adıma.

Bir defa bu tür yayınların bireysel hak ihlalleri şu an çok karşılanabilir durumda değil yani BTK üzerinden çok sınırlı sayıda karşılanıyor ama bireysel hak ihlalleriyle ilgili bir düzenleme mevcut değil. Bu anlamda geçmişte yaşadığımız bazı örnekler de var. Buraya gelen düzenlemenin bu bireysel hak ihlalleriyle de ilgili bir cevap vereceği kanaatindeyim.

Diğer bir konu: Hâlen karasal yayın yapıp aynı zamanda uydu üzerinden, internet üzerinden yayın yapan aynı kanalda yayınlanan bir yapım RTÜK’ün ilgili ilkelerine uymakla beraber -yani tırnak içinde örnek olsun diye söylüyorum- bir küfürlü söz biplenirken, aynı kanal aynı yayını internetten yaptığında bu kuralların hiçbirine uymadan fütursuzca yayın yapılabilir.

Telif konusu ayrı bir konu zaten yani onu tekrar anlatmaya gerek yok, o konunun üzerinde durulması gerektiği kanaatindeyim.

Bir diğer konu da RTÜK kurulduğunda kanalların kahir ekseriyeti, yüzde 90’ı karasal yayın yaparken çok az –daha da belki fazla karasal yayın oranı- uydu ve internet yayından bahsedilebiliyordu ama bugün tam tersi, özellikle gençlerin ve izleyicilerin büyükçe bir kısmı karasal yayınların yayınlarını dahi internet üzerinden izliyorlar. Onun için bu alanda düzenleme yapılmaması demek yani RTÜK’ü yüzde 5’lik, 10’luk bir izleyici kitlesiyle ya da yayın içeriğiyle çok sınırlandırmak demek.

Bu dört hususun da tutanaklara geçmesi için söz aldım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Keşir.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, özgürlükler ve özgürlüklerin sınırlandırılması, bugünlerde pek çok alanda olduğu gibi internet alanında da en çok tartışılan konulardan biri. Bunu bütün dünya tartışıyor ve dengelemeye çalışıyor.

Şimdi, ifrat tefrit noktasında biz de hangi noktada bulunacağız? Bahsettiğiniz bütün konular yani çocuklarımızı zehirleyen yayınlar, şiddete teşvik eden yayınlar; bütün bu konularda zaten belli düzenlemelerimiz var. Bugün Bilgi Teknolojileri Kurumu... Belli sitelere tıkladığınızda bakarsınız ki orada bir yazı çıkar, bilirsiniz Sayın Vekilim, der ki: “Bilgi Teknolojileri Kurumunun bilmem ne kararına göre yasaklanmıştır bu site.” Ve zaten uygulamada yasaklanabilir, belli yayınlarda bununla ilgili zaten düzenlemelerimiz var. Bunun önünde kanuni düzenlemelerimiz de var, yaptık bunları ve engellenebiliyor böyle zararlı görülen siteler.

Şimdi burada yapmaya çalıştığımız şey nedir? Şimdi Radyo ve Televizyon Üst Kurulu var, adı üzerinde Radyo ve Televizyon Üst Kurulu. Radyo ve televizyon alanını regüle etmek üzere kurulmuş bağımsız bir kuruluşumuz değil mi? Şimdi biz diyoruz ki: “Arkadaş, bu alan internete doğru kayıyor -siz de söylediniz- biz bu alanı da ona yükleyelim.” Aynı şeye benziyor, telefonlarda şimdi düz telefon konuşmaları azaldı. Neden? Çünkü güvenmiyor insanlar, diyorlar ki: “Arkadaş, bunlar dinleniyor birtakım şeyler tarafından.” Millet WhatsApp’tan iletişim kurmaya başladı, Telegram’dan iletişim kurmaya başladı, daha güvenli görüyor. Çünkü özeline, mahremine birisinin dokunduğunu düşündüğü için diğer yerlere doğru kayıyor. Yani burada inanın, insanlar çarelerini de buluyorlar, siz istediğiniz kadar duvarlar örün internet alanında. Veleve ki belli alanları yasakladınız...

Divan da sohbet ediyor, Bakan da sohbet ediyor, arkamda da sohbet var.

BAŞKAN – Divan sohbet etmiyor, kayıtlara böyle geçmesin. Yani niçin söylediğinizi biliyorum ama Divan çalışıyor.

Buyurunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İyi, peki.

Şimdi, yasaklarla internet alanı yönetilebilir mi? Çok zorlandığımız bir nokta biliyorsunuz. Diyelim ki siz belli bir alanı yasakladığınızda Türkiye içindeki belli sunucuları yasaklayabiliyorsunuz ama -gençlerimiz çok iyi biliyorlar- yasakladığınız anda Vtunnel diye bir yapı var, oradan giriyorsunuz, gene oraya ulaşabiliyorsunuz. Yani Türkiye içinde ulaşamıyorsunuz ama başka bir ülkenin sunucusu üzerinden o yayına gene ulaşabiliyorsunuz. Ancak sorun şu: Bakın, Sayın RTÜK Başkan Vekilimiz şöyle açıkladı sunumda, dedi ki: “Biz yalnızca internette radyo ve televizyon yayıncılığı yapanları denetlemek istiyoruz, onlara lisans vermek istiyoruz.” Ancak hemen yasanın lafzına bakalım arkadaşlar. Bakın deniliyor ki: “Üst Kuruldan yayın lisansı, bu yayınları internet ortamından iletmek İsteyen platform işletmecileri de Üst Kuruldan yayın iletim yetkisi almak zorundadır.” ”Alabilir” demiyor, bakın “zorundadır” diyor.

Şimdi, biz bunu nasıl yorumlayacağız? Siz bakın, şöyle diyorsunuz.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Tanımı burada söyledik.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, Sayın Vekilim, Sayın Bakanım, bu madde dedi ki: Netflix’i, Instagram’ı, Facebook’u, YouTube kapsamaz arkadaş.

Şimdi, bunların hepsi platform işletmecileri. Bütün dünyaya yayın yapıyorlar ve bütün dünyadan da müşterileri var. Türkiye’den de milyonlarca insan belli yayınları bu platformlar üzerinden izliyor. Türkiye’de özellikle bakın, bizim televizyonlarımız artık tek sesli olduğundan beri, bütün televizyonları RTÜK bu anlamda hizaya çektiğinden beri veya Hükümet hizaya çektiğinden beri bizim televizyonlarımızın özgürlükçü bir yayın anlayışı yok.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Yapmayın Allah aşkına!

GARO PAYLAN (İstanbul) - Aslında televizyon alanının... Bakın, Sayın Vekilim, televizyonlardan insanların uzaklaşmasının bir sebebi de bu. Çünkü aynı akşam açın televizyonları, hepsinde AKP yandaşı insanlar diziliyorlar, tek sesli yayıncılık yapıyorlar.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Yapmayın!

GARO PAYLAN (İstanbul) – Böyle... Bu da ne yapıyor bakın? İnsanlar “Ya, burada arkadaş tek sesli bir yayıncılık var.” diyor ve bu da insanları diğer platformlara doğru itiyor çünkü orada daha çok çoğul yani YouTube’u açıyor öyle video da izliyor, başka türlü video da izliyor, kendi muhakemesini yapıyor. Özellikle gençler bakın, siz de söylediniz; gençler bu platformdan uzaklaşıyor, daha özgürlükçü bir alana doğru kayıyor.

Şimdi o özgürlükçü alan, daha özgürlükçü alan regüle edilmemeli mi? Hayır, asla böyle bir şey demiyorum. Bütün dünyada bununla ilgili regülasyonlar var; o ülkelerin de RTÜK benzeri yapılanmaları var. İnternet alanını denetliyorlar ancak bunlar yargı eliyle oluyor. Yani belli kuruluşlar var ancak yargı o kadar ince eleyip sık dokuyor ki ya, bu gerçekten özgürlük mü yoksa orada çocuklara zararlı, ne bileyim, mesela şiddeti teşvik eden yayınlar mı noktasında denetleniyor ve oranın yasaları da daha çok özgürlükçü noktada yorumlandığı için yani ne bileyim... Mesela, düşünün ki Wikipedia niye yasaklı bizim ülkemizde? Yanlış bilmiyorsam yaklaşık iki yıldır, değil mi? Wikipedia’yı açın bugün “Bir bilgiye ulaşmak istiyorum arkadaş.” deyin, ulaşamıyorsunuz; yasaklı. Ama bütün dünyaya çıkın bugün siz Wikipedia’nın yasaklı olmasını anlatamazsınız, asla anlatamazsınız. İki yıldır burada yatırım ortamını iyileştirmeye ilgili yasalar çıkarıyoruz, inanın hepsine bedel tek bir konu vardır; Wikipedia’nın yasaklı olduğu bir ülke yaftası vardır üzerimizde.

Şimdi, bu maddeyi bakın geçtiği gibi bu şekilde çıkaralım, “Platform işletmecileri iletim yetkisi almak zorundadır.” diye geçirelim, sonucunun ne olacağını size söyleyeyim.

Yasalarımız var, mesela Cumhurbaşkanına hakaret diye bir yasa var ve bunun yorumlanmasının nasıl olduğunu biliyoruz. Şimdi, mesela bir milletvekilimiz, Ahmet Yıldırım Grup Başkan Vekilimiz Cumhurbaşkanına hakareten on bir ay ceza aldı ve yarın milletvekilliği düşürülecek ve bu yasa yürürlükte olduğu sürece, düşünün ki YouTube’da Recep Tayyip Erdoğan’ı diyelim ki ağır eleştiren ama buradaki yargının yorumunda veya sizin nezdinizde “Bu hakarettir arkadaş” denilen bir video diyelim ki konuldu YouTube’a. Direkt olarak bir kişi, tek bir kişinin şikâyeti yeterli; RTÜK’e başvuru yapar, oradan da bir açıklama “Vay, sen misin o videoyu koyan.” diye, bir tane de “Ey YouTube” diye bir açıklama yapılır o YouTube’ bir ay içinde kapatılır. ‘Netflix’de diyelim ki bir video konuldu, bir film konuldu; istemeyiz ama içinde Atatürk’ü başka türlü gösteren bir video konuldu diyelim ki hani Wikipedia’ bunun için yasaklı. Bir kişi yine şikâyetle bulunur ve Netflix platformu kapatılır arkadaşlar, YouTube’dur, Instagram’dır... Bunların sonuçları da şöyle olur: Bugünkü özgürlük anlayışımız içinde söylüyorum, yani bugün baktığımız özgürlükler süzgeci içinden söylüyorum. Bizi dünyadan koparan, ülkemizin Wikipedia’da olduğu gibi Netflix’in, YouTube’un, Instagram’ın, Facebook’un hatta yasaklı olduğu bir ülke durumuna getirebilir çünkü bu maddenin lafzında bunlar var ve mevcut yorumlamalarımızla bu sonuçlara yol açabiliriz.

Eğer ki şey diyorsa RTÜK ki onu dedi ama lafzında bu yok; arkadaş, ben bir tek internetten yayın yapan televizyonların listesi şunlardır, hani A9 –işte, bu zaten Adnan Hoca yasası herhâlde, öyle kamuoyuna yansıtıldı- ben bunları engellemek istiyorum.

Sayın Başkan Yardımcım, bir kişi şikâyetle bulunsun bir savcı bununla ilgili karar verse, BTK de bunu uygulasa önünde ne engel var? Zaten var bu yasamız, zaten var. Yani niye size böyle bir iş veriliyor? Ve size bu yasayla şu veriliyor -bakın, korkunç bir durumdur- bütün alanı denetleme yetkisi veriliyor, bütün yayınları denetleme yetkisi veriliyor. “Platform” diye tanımlandıktan sonra bütün

internet alanı da... Hatta yarın öyle bir yorumlanabilir ki ben burada Periscope'tan yayın yapıyorum zaman zaman. Açıyorum burada, köşesine de "Paylan TV" yazabilir miyim? "Paylan TV" yazabilir miyim köşesine? Bir logo koyarım değil mi ve buradan yayın yapıyorum, Meclisin içinden; yazdım "Paylan TV" Siz bana diyeceksiniz ki "Bak, bu yasada diyor ki 'Paylan TV' yazmışsın. Gel arkadaş, benden ruhsat alman gerekiyor." "Lisans alacaksın." diyecek. Böyle yorumlanabilir. Yani bu anlamda ifrat tefrit noktasında çok kötü bir yere savrulabileceğimiz bir yetki RTÜK'e verilmeye çalışılıyor.

Arkadaşlar, yani şu olsa anlayacağım: İşte, Adnan Hoca'nın A9'u, bilmem nesi, şusu busu hani gerçekten spesifik olarak bir liste getirse bize; hani "Arkadaş, şu 20 tane şeye bizim yetkimiz yetmiyor. Bunları da kapatamıyoruz yargı eliyle, mevcut yasalar buna yetmiyor." dese -bence yetiyor- o zaman anlayacağım ama bütün alanı denetleme yetkisi verirse RTÜK bunun içinde kaybolur, şikâyetlerin altında boğulur. Ülkemiz bence eften püften sebeplerle yasakçı, Kuzey Kore gibi algılanan bir ülke durumuna getirilir. Buna yol vermeyelim derim.

Diğer bir konu arkadaşlar, yine lafzına geliyorum; bakın ne diyor? "Üst Kurul" diyor yani Radyo Televizyon Üst Kurulu...

Sayın Bakan da bir ara dinlese çok memnun olurum. Sayın Bakan de belki dinler beni bir ara.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Paylan, bir kulağım sizde.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Eyvallah.

"Üst Kurul ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde müştereken çıkartılacak yönetmelikle düzenlenir." diyor; bak, bak, bak.

Şimdi, RTÜK bağımsız bir kurul değil mi? Bence sözde bağımsız bir kurul.

RTÜK BAŞKAN VEKİLİ ESAT ÇIPLAK – Özerk.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sakın yanlış anlamayın, şahsınızı asla hedeflemiyorum ama Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu bağımsız mı? Hayır, aynen Ulaştırma Bakanlığına bağlı bir kurul. Burada var mı temsilcisi, Bilgi İletişim Kurumunun temsilcisi?

Siz efendim, özerk bir kuruluş musunuz, bağlı bir kuruluş musunuz?

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU İNTERNET DAİRE BAŞKANLIĞI HUKUKİ DEĞERLENDİRME KOORDİNATÖRÜ AV. BAHADIR AZİZ SAKİN – Ulaştırma Bakanlığıyla ilişkili kurumuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, biz ilişkili kurumun ne anlama geldiğini çok iyi biliyoruz Türkiye Cumhuriyeti devletinde sonuç olarak yani bakanın emriyle iş yapan bir kurumdur. Bakan imzalar bütün uygulamalarını ve bakın arkadaşlar...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Öyle değil.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Hayır, böyledir. Peki, biz ne demek olduğunu çok iyi biliyoruz Sayın Bakanım, pratik önemlidir.

Şimdi, siz bağımsız bir kuruluşa bu anlamda yetki vereceksiniz "Bağımlı bir kuruluşla beraber müştereken yönetmelikle düzenlenir." diyeceksiniz, sonra da bunun hani bağımsız bir alanda yönetileceğini söyleyeceksiniz. Mümkün değildir; bağımsız bir kuruluşun bağımlı bir kuruluşla ortak yönetmelik yürütmesi bağımlılık anlamına gelir, ciddi anlamda bağımlılık anlamına gelir. Bu da özgürlük alanlarının iktidarın yorumuna göre, iktidarın mevcut pratiklerine göre yorumlanması anlamına gelir ki büyük tehlikeler barındırır.

Son olarak şunu söyleyeyim: Yakın zamanda çünkü son dönemde özgürlük alanları eğer ki bu kadar daraltılmamış olsaydı, her şey, işte, “vatana ihanet”, “terör destekçiliği” “Teröre destek veriyorsun.” diye yorumlanmamış olsaydı, böyle bir iklimde olmamış olsaydık, daha özgürlüklerin geniş yorumlandığı bir alanda olsaydık, bir dönemde olsaydık inanın bunu tartışabilirdik oturup beraber. Ama son birkaç haftada -bakın, ben günlerdir mahkemelerde geziyorum- bazı gençler “savaşa hayır” “hashtack”i kullandıkları için başka hiçbir şey de yazmadan... 2 binin üzerinde genç insan “savaşa hayır” demişler ya, savaşa karşı da olabilir insan. Amerika Irak’a girdiği zaman da milyonlarca insan “savaşa hayır” dedi. Ne bileyim... Bakın, bir arkadaşım örnek verdi. Sırbistan Bosna’ya girdiğinde birileri “savaşa hayır” dedi Sırbistan’da ve inanın hapsedilmişler. Geçen gün bir Sırp arkadaşım anlattı “Biz o zaman hapsedildik.” dedi. Her ülkede savaş düşüncesine karşı olan insanlar da olabilir yani bunu sorgulayan insanlar da olabilir. Sırf bu yüzden 2 binin üzerinde insan gözaltına alındı, bine yakın insan tutuklandı. Ya, böyle bir iklimde bu yasa çıkarsa... Diyelim ki böyle bir video konuldu, hemen size şikâyet, haydi bunu kapatın. Yani her şeyin dar yorumlandığı bir alanda böyle bir yetkinin verilmesi Sayın Bakan -hani hep iki yıldır iyileştirmeye çalışıyorsunuz yatırım iklimini, ülke algısını- ülke algısını da her anlamda tarumar edecek, kötüleştirecek, ülkemizi bir Kuzey Kore gibi algılatacak, bir Putin Rusya’sı gibi algılatacak sonuçlar doğurabilir. Çok tehlikeler barındıran bir maddedir, çok daha iyi düşünmemiz lazım. İlla bir yetki verilecekse çerçevesinin, sınırlarının çok daha iyi tanımlanması lazım. Biz bu yetkinin verilmesine karşıyız ama yetki de illa vereceksiniz Sayın Bakan, eğer ki çerçevesini tanımlamazsanız sonuçları benim dediğim gibi olur.

(Oturum Başkanlığına Kâtip Emine Nur Günay geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Paylan.

Sayın Özkan, buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tabii, aslında 73’üncü, 74’üncü madde bağlamında yeniden kanunun geneli hakkındaki konuşmalara geri dönüyoruz ancak ben Adalet Komisyonu üyesiydim şimdi Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim. Geldiğim ilk toplantıdan itibaren Türkiye’de sürekli hukuk devleti, insan hak ve özgürlükleri bağlamında tartışmalar yapılıyor. Ben bir hukukçu olarak bugüne kadar akademik camiada master, doktora çalışması yapmış, sivil toplumda Hukukçular Derneği Genel Başkanlığı yapmış bir hukukçu milletvekili olarak yapılan tartışmaların, her ne kadar dünya gerçekliğinin bir benzeri gibi yapılıyor olsa da öyle olmadığını ibretle izlemektedirim.

Bakınız, öncelikle “hukuk devleti” denildiği zaman “devlet” denildiği zaman, ne olur kısaca devlet teorisini anlatarak başlamak istiyorum, çok kısa. Dünyada gelmiş geçmiş tüm devlet yapılanmalarının özü budur. Arkaik şekilde yaşarken insanoğlu herkes bir diğerini öldürme özgürlüğüne sahip, bu özgürlüktür. Öldürmek özgürlüktür, mutlak anlamda devletsiz bir toplumda. Özgürlük ile hukuk aynı anda ortaya çıkmamıştır. Özgürlük mutlak, insanın doğuşuyla devletsiz toplumlarda vardır, mutlak. Ancak bireyler kendi güvenliği için diyorlar ki: Özgürlüğün mutlak olması, aynı zamanda benim yaşam hakkımı da ortada kaldırır. Yaşam diye bir hak yok zaten. O zaman diyor ki: Hukuk olsun, herkes istediğini öldüremesin ve bunun adına da “hukuk” diyelim. “Hak” demek özgürlüğün kısıtlanması anlamına gelir. Bakın, Sayın Paylan, “Paylan” diyor, soy isminize uygun bir cevap veriyorum. Hak özgürlüğün doğrudan kısıtlanması anlamına gelir. “Paylan” yani edilgen anlamında “paylan” anlamına uygun olarak bir cevap vermek istiyorum. Özgürlüğün kısıtlanması doğrudan hukuku ve hakkı ortaya çıkarır. Hukuk zaten özgürlüğün kısıtlanması anlamına gelir. Yani öldürebilirsin, kesersin. Hayvani

kesersin, yersin, içersin ama bir insanı öldüremezsin, bu hukuktur. Onun için sivilleşmiş toplum ortaya çıkmış ve böylelikle de devlet dediğimiz aygıt ortaya çıkmıştır. Devlet otoritedir. Otorite nedir? Bireylerin hak ve özgürlüklerini güvence altına alan bir anlayışla var olmuştur.

Şimdi, internet ortamına girelim. Bakın, internet dediğimiz zaman... Ben de “Hukuk Ajansı” internet hukuk sitesini kurmuş bir hukukçuyum. “Hukuk Ajansı” isimli bir internet haber sitem var, Türkiye’de ilk, belki de şu anda tek ve orada biz de video paylaşıyoruz. Bu devletin düzenleme ve denetleme vazifesinin bir gereği olarak herhâlde internet ortamını basın ve yayını Nasrettin Hoca’nın Türbesi gibi kılamazdık. Nasıl kılamayız? Efendim, televizyon bugün ana medya olmaktan çıktı, çıkıyor. Bu, Türkiye’deki uygulanan şöyle politikaların, böyle politikaların eseri değil, çağımızın teknolojisinin, sosyal medya araçlarının yaygınlaşmasının bir sonucudur. Yani televizyon, radyo ana medya olmayacak bundan sonra, bundan sonra sosyal medya ana medya olacak. Bakın, Matrix filmini izlerseniz... Eskiden Matrix filmi çevrildiği zaman bugünleri anlayamıyorduk, ama bugünleri anlatıyordu. Eve geliyor, evde diyor ki: “Sayın falan, bugün sizin için şu ürünler çıktı.” Yani kişiye özgü reklam ve haber yapan bir anlayışla medya araçları egemen oluyor. E, şimdi sosyal medyanın ana medya olması doğal bir süreç, internet medyasının da ana medya olması sosyal medya araçlarının yaygınlaşmasının bir sonucu. Biz öyle ya da böyle devlet otoriteyi tesis edecekse, bu otorite diktatörlük falan değildir. Otorite demek, hukuk devletinin... Hani, Themis heykelinden örnek vereyim, Frenk memleketlerinden örnek verirsek daha fazla anlaşılabilirliğini düşünüyorum. Themis heykelinde iki aygıt vardır değil mi heykelin elinde? Bir tanesi kitap, yasa, diğeri kılıç. Kılıç, otoriteyi temsil eder. Yani sen başına buyruk, her şeye özgürlük diyemezsin. Orada özgürlüğünün bittiği alanda yani hukukun sınırlarının dışına çıktığın anda şak diye o kılıç keser. Buna otorite denir. Onun içindir ki devletin var olmasının gereği istikrardır. Devlet istikrarı sağlamak için yani yaşamın istikrarını, ifade özgürlüğünün istikrarını, inanç özgürlüğünün, düşünce özgürlüğünün istikrarını devlet dediğimiz aygıt, hukuku kullanarak otoritesini tesis eder. Bunun adı istikrardır işte.

Onun için, evet, soru şu, güzel sorular sordu Sayın Paylan. Ne diyor? “Efendim, ben böyle yaydırarak açtım televizyonu, oradan yayın yapıyorum. Televizyon, al” diyor. “Beni nereye sınırlandırıcaksın?” Egemen bir devlet gelişmiş demokrasilerde otoritesini, egemenliğini nasıl tesis ediyorsa... Suç mu? O zaman savcılar göreve gelecek. Efendim, vergi meselesi mi? O zaman Maliye Bakanlığı devreye girecek. Efendim, RTÜK meselesi, denetim, disiplin mi? O zaman RTÜK devreye girecek. Yani egemen bir devlet ne yapması gerekiyorsa onu yapar. Şimdi, önceki senelerde -bunu ben Meclisteki konuşmamda da ifade ettim- 15 Temmuzdan önce Almanya’da iki gazeteci, Almanya’nın Brezilya’ya sattığı silahlarla ilgili gizli bilgi ve belgeleri kamuya ifşa ettiği için tutuklandı, yargılandı. Bakın, elin ülkesindeki hukuk da aynı, senin Anayasa’ndaki basın özgürlüğü de aynı. Ama senin ülkende 10 bin gazeteci varsa, 10 bin gazetecinin içerisinde 2’si, 3’ü yargısal süreçle karşı karşıya kalıyorsa Almanya’da suç olan bir eylemin Türkiye’de özgürlük olmasını kimse isteyemez.

Bakın, hepimiz bu ülkeye bir bedel ödeyerek geldik. Bu ülkenin siyasi tarihine, çatışma süreçlerine baktığımız zaman 1980 öncesi dönemde insanların birbirini katlettiği, devlet otoritesinin ortadan kalktığı, hukuk düzeninin tarumar edildiği dönemde Sayın Paylan’ın dediği özgürlük mutlaklı. Herkes öldürebilir. Yasa... Nerede yasa? Kim –savcı- takip ediyor? Öldürebilir, herkes akşama kadar birbirini öldürüyordu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nerede oldu bu, nerede oldu?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – 1980 öncesi dönemde...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yok muydu yasa?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Bekaroğlu, bakın, siz bizi çok iyi anlıyorsunuz. Şurada otursanız farklı şekilde... Bakın, şu anda...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Daha sonra açıkladılar: “Olgunlaşmasını bekledik, olgunlaşmasını.”

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Müsaade ederseniz bir konuşmamı bitireyim ya.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yok öyle bir şey.

BAŞKAN – Lütfen hatibi dinleyelim, cevap hakkı olacak.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ben buraya geldim, Plan ve Bütçe Komisyonuna; hukuk devleti, adamın hukukçu geçmişi yok; gece gündüz özgürlük, hak, hukuk, adalet... Yahu, bu işin bedelini ödedik, bir dinle.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Şimdi bedel mi ödetiyorsunuz ama? Siz bedel ödediniz diye şimdi biz bedel mi ödeyeceğiz?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Bakın, burada jüri de var, şu anda burada jüri de var. Keşke yayınlansaydı televizyonda. Şu anda jüri takip ediyor, endişe etme.

Bakın, devlet otoritesi dediniz ama hukuksuz devlet otoritesi olmaz. Bakın, ben avukatım, ben öncelikle meslek odası olarak benim meslek odam, örgütüm baro, ne yapması lazım? Meslektaşlarım hukukun dışına çıktığı zaman disiplini oranın sağlaması lazım. Bugün basın-yayın özgürlüğünde, sanat camiasında, üniversitelerde yaşanan bazı sıkıntıları ülkenin tamamına teşmil etmenin doğru olduğunu düşünmüyorum. Bakın, öyle bir düzen kurulmuş ama eski paradigmayla. Çok geride kaldı. Eski paradigma ne? Sanatçı. Sen ne kadar devletine söversen, hukuk düzenine söversen, vatanına ihanet edersen ben seni alkışlarım. Ey avukat, ne zaman hukukun dışına çıktın, bu ülkede kaosu destekledin, ben seni alkışlarım. Böyle dönem geride kaldı, artık Türkiye Cumhuriyeti devleti, vatandaşlarının inanç özgürlüğünden ifade özgürlüğüne, basın-yayın özgürlüğünden haber alma özgürlüğüne kadar tüm alanlarda egemen bir devlet gibi davranmak zorundadır. Bakın, yarın AK PARTİ gider, başka parti, siz gelirsiniz iktidara, siz de bunu yapmak zorundasınız. Neden yapacaksınız? Benim özgürlüğüm için, haber alma hak ve özgürlüğüm için yapmak zorundasınız.

Yani özetle şunu söylüyorum: Bakın, bir suçun takibi nasıl yapılması gerekiyorsa sosyal medyada mı yapılmış, internet haberde mi... Bugün bir suç varsa örneğin terör propagandası varsa bugün herhangi bir ulusal medyada -frekans üzerinden yayın yapan televizyon kanallarından da terör propagandası yapılabilir- ne olur? Devletin savcısı suçun unsurları oluşmuşsa iddianamesini hazırlar, dosyasını tekmil eder, mahkemeye gönderir, yargılaması yapılır. Sosyal medyadan yapılması da farklı olmaz.

Bakın “diktatörlük” deniliyor. Ya, diktatörlük...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Bağımsız ve tarafsız yargı var mı?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ya, bir müsaade edin, provoke etmeye çalışıyorsanız endişe ediyorum. Bunlar kayda geçmez, biraz sonra söz alır, konuşursunuz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Bize adalet yok!

BAŞKAN – Lütfen karşılıklı konuşmayalım. Sırayla söz hakkı herkesin olacak.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Özellikle medya üzerinden yapılan bütün bu tespitlere baktığımız zaman önümüzde hukuk devletine ilişkin bazı adımlar atıyoruz ve bu atılan adımların Almanya’da, başka ülkelerde olmadığını düşünmeyin. Orada hukukun dışına çıkarsa yani otokontrol yapmayıp hukukun dışına çıkarsa gene gereken yaptırımları devlet uyguluyor. Bu bağlamda bir örneği vermek

istemiyorum. Provoke edilmeden önce başta anlatmaya çalıştım. Bakın, Amerikan Başkanı 6 Aralık 2017’de bir açıklama yaptı “Ben Kudüs’ü –diktatörlük örneği vereceğiz ya- İsrail’in başkenti olarak tanıyorum. Dünya kopsa, kıyamet kopsa umurumda değil.” dedi, 6 Aralık. Hani o Wikipedia, Google deniliyor ya, 7 Aralık sabahleyin bütün dünyadaki Google ve Wikipedia uygulamalarında bir bakıyorsunuz diktatör Trump’ın anlattığı şey “İsrail’in ezeli başkenti, ebedi başkenti Kudüs.” diyor. Diktatörlük var orada, orada bir devlet başkanının kendisinin otoritesiyle ilgili tartışmalar var, kavga var ama 7 Aralık sabahı oranın hür, özgür basın kuruluşları Kudüs’ü İsrail’in ebedi başkenti olarak yazıyor. Ha, kardeşim, elin ülkesine egemenlik, hukuk devleti, demokrasi hak, bizim ülkemizde yok. Böyle bir şey olmaz! Onun için hukuk devletin, devlet dediğimiz otoritenin, modern devletin düzenleyici denetim görevi vardır. Bu düzenleyici denetim görevinin gereği olarak -bir ajans “hukukajansi.com” internet hukuk haber sitesinin de kurucusu olarak ifade ediyorum- devletin düzenleme ve denetleme görevi vardır. Bunun için yasayla ilgili olumlu yönde görüşümü beyan ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Özkan.

Sayın Bekaroğlu, buyurun...

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU İNTERNET DAİRE BAŞKANLIĞI
HUKUKİ DEĞERLENDİRME KOORDİNATÖRÜ AV. BAHADIR AZİZ SAKİN – Bir eksiği giderme adına, bir yanlış olmaması adına bir açıklama yapabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii.

Buyurun.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU İNTERNET DAİRE BAŞKANLIĞI
HUKUKİ DEĞERLENDİRME KOORDİNATÖRÜ AV. BAHADIR AZİZ SAKİN – El hazırın, hürmetlerimle.

Biraz önce BTK’nin yapısıyla ilgili bir soru gelmişti sayın vekilden. Ben, bir hususu eksik bırakmış, onu tamamlama adına söz alıyorum. Kuruluş kanununa göre, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, mali ve idari yönden özerk bir kurumdur. Bir başka maddesinde de Ulaştırma Bakanlığıyla ilişkili olduğu düzenlenmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Bekaroğlu, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; şimdi, bu yapılan düzenleme, RTÜK’le ilgili düzenleme, bir defa, hep tartıştığımız konu, niçin Plan ve Bütçe Komisyonuna, bu torbaya geldi? Bu soru duruyor ve hiçbir şekilde... Defalarca yapıldı, ilgisi olmayan düzenlemeler aynı torbaya konulup Plan ve Bütçe Komisyonuna getiriliyor. Karşı çıkıyoruz, eleştiriyoruz ama ısrarla Hükümet bunu alışkanlık hâline getirdi, burada da olmakta. Niye buraya geldi? Bu konu bağımsız bir şekilde ele alınsa, gerçekten internet yayıncılığıyla ilgili uzman komisyonda, ilgili ihtisas komisyonlarında konu tartışılrsa, yapılsa daha iyi olur ama maalesef, Hükümet bunu alışkanlık hâline getirdi, böyle yapmıyor. Bu sıkıntı bu şekilde devam edecek, öyle görünüyor.

Şimdi, tasarıda gerekçe olarak -yani bu maddede ne yapılıyor- aşağı yukarı şöyle özetleniyor cümleler: Maddeyle RTÜK kayıtlarında yayıncı olarak gözüken kuruluşların eş zamanlı olup olmadığına bakılmaksızın ve herhangi bir ilave külfete de girmeksizin yayınlarını isterlerse kendilerine

ait internet sitelerinden sunabilecekleri hususu düzenlenmektedir. Ayrıca radyo ve televizyon yayınlarını sadece internet üzerinden sunmak isteyen kuruluşlara da sadece bu amaçla lisans alabilme imkânı getirilmektedir.

Çok enteresan bir şey bu cümle. Şeyde başladı bu iş, o 2000’li yıllarda meşhur cezaevlerine baskın vardı, Hayata Dönüş Operasyonu verildi. Ona benzer bir şekilde, sanki burada kısıtlayıcı bir düzenleme değil de bu işle uğraşanlara -biraz önce Garo yayın yapacağım filan dedi, sana bir imkân hazırlıyorlarmış, öyle şey yapılıyor- alabildiğine imkân getirilmektedir deniliyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Paylan TV.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şimdi, değerli arkadaşlarım, devamı ne diyor? “Diğer taraftan internet üzerinden radyo ve televizyon yayını yapan ancak RTÜK tarafından yetkilendirilmeyen kuruluşların yayınları ise RTÜK’ün bildirimi üzerine sulh ceza hâkimi kararıyla engellenebilmektedir.” Bu şekilde devam ediyor. İşte Üst Kurulun içerik denetimine tabi olacaklardır filan. Düzenlemeler bunlar.

Şimdi, içerik denetimi problemse zaten bu içerik denetimi yapılıyor yani bu işi Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu yapıyor ve ilgili mahkeme kararlarıyla zaten bu içerikler engellenebiliyor. Bununla ilgili bir denetim problemi yok.

Burada çok açık ki işte Adnan Hoca şeyiyle geldi de sadece Adnan Hoca değil, bu şekilde yayın yapan çok sayıda kuruluş var yurt içinden, yurt dışından. Bunlarla ilgili bir problem var. Ne yapılıyor burada? Burada işte bu Adnan Hoca örneğinde, A9 örneğinde olduğu gibi şikâyet konu olan görüntülerin tamamı YouTube veya sosyal medya üzerinden yayınlanıyor. İnternet ortamına özel içerik olarak üretiliyor ve bu mecralardan kendi logosunu koyuyor, bu şekilde yayınlıyor.

Şimdi, TV kanalında ise RTÜK’ün yaptırma uğrayacak içerik yayından kaçırılıyor yani TV kanalı olmadığı için burada içerik yayından kaçırılıyor; iddia bu. Şimdi, içerik yayından kaçırılmayacak ve denetlenebilecek yani buradaki psikoloji, temel şey denetlemek.

Şimdi, biraz evvel Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına konuşan arkadaşımız çok genel şeyler söyledi, çok da bağlantı kuramadım söyledikleri arasında. Elbette suç işlemeye ilgili ülkenin ilgili kuruluşları vardır, emniyeti vardır, savcılığı vardır, yasalar mevcuttur, usul kanunları mevcuttur, Ceza Kanunu mevcuttur. Kim suç işliyorsa normal, usule uygun bir şekilde gözaltına alınır, ifadesi alınır, gerekiyorsa tutuklanır, ceza alır ve cezasını çeker. Bununla ilgili bir şey söylemiyoruz. Ha “Bunlar ne kadar işliyor” la ilgili yani bizi endişeye sevk eden... Bütün bunlar düzenlenmiş olmasına rağmen Türkiye’de ne kadar işliyor, pratikte ne kadar böyle oluyor? Buna baktığımız zaman endişeye gidiyor.

Bakın, devleti yöneten birisi çıkıyor, işte devlet başkanı, Cumhurbaşkanı, Başbakan ya da yetkili birisi çıkıyor herhangi bir yargı yapılmadan diyor ki: “Bu haindir, teröristtir, casustur, bedelini ödeyecektir.” filan, ağır şeyler söyleniyor; ondan sonra gerçekten bu insanlarla ilgili mahkemeler el koyuyor, tutukluyor, ağır bedel ödetmeye çalışıyor. Oh, sonra bir bakıyoruz, a, devletler arasında bir şey olmuş, özel uçak geliyor, bir gün bekliyor, öbürü de serbest bırakılıyor, gidiyor.

Bakın, arkadaşlar, böyle bir ülkeden söz ediyoruz yani biz bu endişeleri... Yani paranoya olmuşuz hepimiz de “Ya bu yetki RTÜK’e verilirse ya da böyle bir düzenleme tam da düşünülmeden, işte nasıl sakıncaları olacak, bu denetimi yapanı kim denetleyecek, ne denetleyecek, bunlar açık açık ortaya konmadan böyle bir şey yapılırsa problemler çıkar...” Burada bir paranoya falan üretmiyoruz arkadaşlar yani bu hezeyan filan değil. Bu ülkede yaşıyoruz, daha dün, önceki gün, daha önceki gün, bütün buna benzer olaylar yaşanıyor bu ülkede, böyle bir ülkeden söz ediyoruz. “Hukuk devletinde hukuk olacak ve hukuk da elbette işte bireyleri koruyacak, kurumları koruyacak.” filan dedi ve gitti arkadaşlar. Öyle

değil ki arkadaşlar ya. “Hukuk devleti” dediğimiz şey yani birileri istedikleri gibi yasa çıkarır ve bunu... Böyle değil yani. Anayasal devlettir, işte kuvvetler ayrımı vardır, her kurumlar, kuvvetler birbirlerini denetlerler; Hükûmetin yapmış olduğu, idarenin yapmış olduğu işlemlerin tamamı yargı denetimine açıktır, denetlenir; yargı bağımsızdır, tarafsızdır. Böyle bir ülke mi arkadaşlar? Böyle bir ülkeyse biz hiç konuşmayalım. Böyle bir ülke olmadığından dolayı sıkıntılar mevcut. Yani bunu sadece son bir buçuk seneden beri, işte 15 Temmuzdan bu yana uygulanan OHAL... Evet, yani OHAL’le beraber daha ağır şartlar ortaya çıkmıştır Türkiye’de, hukuk devletiyle ilgili problemler daha da derinleşmiştir, KHK’ler gerçekten hukuk katliamıdır filan ama ondan önce de bu problemler bu ülkede vardı. Dolayısıyla böyle bir düzenleme yapılırken ister istemez, insan hakları konusunda duyarlılığı olan insanlar endişeye kapılıyor.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, burada birkaç yönüyle bakalım. Ne olacak şimdi, internet yayınları için önce yayın lisansı alınacak. Lisans almak için, yüklü miktarda ücret filan, onları bir tarafa bırakıyoruz, MİT ve Emniyetin güvenlik soruşturmasından geçmek gerekecek. MİT ve Emniyetin güvenlik soruşturması, öyle mi? Öyle olacak yani görüntü bu. Güvenlik soruşturmasından geçecek. Nasıl yapacaklar? Yani gerçekten işte bir birey, küçük küçük, işte büyük sermaye koymadan etmeden nasıl yapacaklar bunları? Ha, yok koyamıyorsa, edemiyorsa, zaten istemiyoruz yani, denetleyemeyeceğimize göre, küçükse, sermayesi de yoksa bunu istemiyoruz diyeceğiz? Basit bir güvenlik soruşturması yani MİT ve Emniyet güvenlik soruşturmalarının ne kadar zamanda sonuçlandığını biliyor muyuz değerli arkadaşlarım? Dolayısıyla, yani biz Türkiye’de bunları tartışıyoruz, işte hukuk devletinin bütün gerekleriyle beraber işlemiş olduğu bir ülkede konuşmuyoruz, burada konuşuyoruz ve hep beraber yaşıyoruz bu olayları, her gün her gün bu olaylar yaşanıyor, böyle bir şey var.

Şimdi, sosyal medya tabanında internet haber yayınları. Bunlar ne olacak, video haberleri ne olacak? Siyasi partilerin faaliyetlerini bile denetim altına alıyorsunuz. Sayın RTÜK görevlisi, siyasi partilerin faaliyetlerini resmî internet siteleri üzerinden televizyon yayını gibi aktarması, lisans alacağız bunlar için. Yok mu, almayacak mıyız bunlar için lisans? Yani böyle bir şey yok, “Almayacaklar.” diye bir şey demiyorsun, kim yaparsa yapsın. “Siyasi partiler yapar. Yaparlarsa böyle bir şey olmayacak, dernekler yaparlarsa böyle bir şey olmayacak.” diye bir şey yok ki. TV dizisine de ceza. TV’lerin üzerinden yaptırımlar nedeniyle kanalların internet sitelerinde buzsuz veya “bip”siz yayınlar engellenebilecek. Yönetmelik çıkacak deniliyor; kim, altı ay içinde nasıl çıkacak? Bu Netflix, BluTV gibi yayınlarla ilgili ne gibi sorunlar yaşanacak, bunlar tartışılır.

Şimdi, Hükûmet yetkilileri konuyu savunurlarken çok genel bir şey söylüyorlar: “Toplumun ahlakını bozan veya terör örgütlerince kullanılan yayınlar”. Bunlar çok genel şeyler değerli arkadaşlarım. Yani her şeyi ama her şeyi siz yorumlarsınız ve terör örgütüne bir şekilde yardım, yataklık, ilinti, propagandasını yapmak, filan bunlara iliştirebilirsiniz. Ya, öyle bir dönemde yaşıyoruz ki “terör örgütü” tanımı bile tam olarak yapılmıyor.

Bakın, “FETÖ” diye bir terör örgütü var değil mi şimdi, FETÖ diye bir şey var. Kim FETÖ, soruyorum? Bu konuya taktım, on beş gündür, bir aydır her yerde okuyorum, mahkeme kararlarını okuyorum. “Terör örgütü üyesi.” diyor, Hangi terör örgütü? İster istemez FETÖ... Ben yani bu soruşturmada tutuklanmış FETÖ terör... Kim bu terör örgütü? Nasıl kurulmuş? Nerede? Hangileri terör örgütüne üye? Hangi faaliyetler FETÖ terör örgütüne üyelik sayılıyor? Yani o işler örgütten sayılıyor? Şimdi tarih mi koyuyoruz, böyle bir şey var mı yasalarda? 17 ve 25 Aralık sonrasında işte, buna ne diyordunuz önceden; “hizmet”, işte “Fetullah Gülen Hocaefendi” filan- buralara, işte bunların kuruluşlarına yardım eden, telefonla, SMS’le, şeyle 5 lira para gönderenler 17-25 Aralıktan önceyse “yardım”, sonraysa “terör örgütü üyeliği...” Böyle bir ortamdan söz ediyoruz. Yani biz, işte

vatandaşımızın, toplumun ahlakını bozan veya terör örgütlerince kullanılan yayınlara elbette müeyyide getireceğiz diyoruz ama yani eğer hukuk devleti isek, bütün bunları açık, net bir şekilde tanımlayacağız. Elbette yargı, mahkeme, yorumlayacak, vicdana göre yargıç karar verecek filan ama onun da öyle çok büyük açık kapılar filan bırakmamamız gerekiyor.

Değerli arkadaşlarım, şimdi muhalefet partisine “15 Temmuz davalarını izlemiyorsunuz.” filan deniliyor. İzliyoruz değerli arkadaşlar, dosyalara da ulaşıyoruz, bakıyoruz dosyalara, çok ilginç şeyler var. Bakın, ağırlaştırılmış müebbet hapisle yargılanan insanların dosyalarına bakıyorum. Mesela, geçenlerde bir tane gazetecinin dosyasına baktım, sadece yazdığı iddia edilen yazıların başlıkları var, içerikleri bile konulmamış. Bu insan bir buçuk seneden beri tutuklu ve mahkemesi yani dosyası daha olgunlaştırılmamış bile. Böyle bir ülkeden söz ediyoruz. Niye bunları uzattım? Ya terör örgütlerince kullanılan yayınlara yasal müeyyide uygulanacağı gibi iddialar, çok genel iddialar.

Sonra RTÜK bunları nasıl yapacak? Sayın arkadaşımız burada, RTÜK görevlisi, “Bu işleri biz yaparız.” diyor. Neyle yapacaksınız? Ne kadar zamanda böyle bir şey oluşturacaksınız? Sizin zaten bugüne kadar yapmış olduğunuz denetimlerle ilgili elimizde şeyler var. 1 Ocak 2017 ile 31 Aralık 2017 arasındaki kararlarınıza baktık, daha çok ticari iletişimin yanıltıcı olmamak, tüketicinin çıkarlarına zarar vermemek maddesiyle ilgili ihlal kararları vermişsiniz. Ne kadar personeliniz var? Bütün bunları gerçekten yapabilecek misiniz? Ne kadar zamanda böyle şeylere gireceksiniz? Bu insanları... Yani bu çıkan paragraflarda yapacağınız işle ilgili sizi neler bağlayacak, neler bağlamayacak? Açık bir şekilde yazılmamış. Yani siz, “ilgili kurumla bağlı ve ilişkili” dedi arkadaşımız- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu -onunla çıkaracağınız yönetmelikle mi bunları tespit edeceksiniz? Bu yönetmelikle mi insanların özgürlük alanlarına müdahale edeceksiniz değerli arkadaşlarım? Siz mi hazırlayıp verdiniz bunu Hükûmete, başkaları mı hazırlayıp verdiler? Siz hazırlayıp verdiyseniz, biz arkadaşlarla konuştuk. Biliyorsunuz, RTÜK’te Cumhuriyet Halk Partisi kontenjanından, HDP, MHP kontenjanından seçilen arkadaşlar var, onlarla da konuştuk, sorduk: “Bizim hiç haberimiz olmadı.” Sonra geriye doğru yapılan araştırmada, bu düzenlemenin değerli arkadaşlarım KHK’yle çıkarılması planlanmış, yapılacmış filan. Sonra nedense vazgeçilmiş, bu torbaya konulmuş. Yani siz, eğer hazırlanmışsanız, tabii, elbette Hükûmet tasarısı olarak geliyor bu ama yani netice itibarıyla yani üyelerinizle de bir tartışsanız, toplumda bir tartıştırsanız bunu. Yani gerçekten ilgili yani hak ve özgürlüklerle ilgili, teknolojiyle ilgili... Çünkü bu yapılan düzenleme, bir şekilde böyle trenlere mirenlere kafa atmak gibi bir şey. Teknoloji akıp gidiyor, acayip bir şekilde gidiyor ve biz IV. Murat dönemindeki kurallarla yani yasaklarla, fermanlarla, teknolojiyle, teknolojik gelişmeyle mücadele ediyoruz yani bunlar eşyanın tabiatına da aykırı şeyler değerli arkadaşlar.

Ya uzun şeyde konuşulabilir, fazla zamanınızı almak istemiyorum. Bu düzenleme hak ve özgürlüklerle ilgili, insanların hak ve özgürlüklerini ihlal etme riski çok yüksek bir düzenleme. Bundan Hükûmetin vazgeçmesi gerekiyor. Her şeyi düzenlemeye kalkıyorsunuz arkadaşlar ve bir kurala bağlamıyorsunuz. İnternet diye bir olay var, bu internet işte şu şekilde geliyor, şu şu bilgiler var, bunu bir bütüncül olarak ele alalım ve bir düzenleme yapalım, yarın başka gelişmeler olunca, o gelişmelere uygun ek düzenlemeler yapmak da mümkün olsun.” Böyle filan demiyorsunuz. Bir ihtiyaç hasıl oluyor, işte, bürokraside bir yerde bir şey hazırlanıyor, torbaya atılıyor. Sayın Bakanım, ekonomide de değişik alanlarda da yapılan böyle düzenlemeler var. Getiriyorsunuz, üç ay sonra bir daha, bir daha ihtiyaç hasıl oluyor, bir daha... Ya, böyle bir şey olmaz.

Bakın, şimdi, yatırım ortamının iyileştirilmesiyle ilgili düzenlemeler filan yapıyoruz. Onların en önemli kurallarından bir tanesi -bu işi benden daha iyi biliyorsunuz- şu: O ülkede böyle sık sık kuralların değişmemesi gerekiyor. Sürekli değişiyor; şimdi, bu, Özal’lı yıllardan başladı, geliyor yani.

İşte “Bir akşam filana lazım olmuş da gümrükte şöyle bir düzenleme yapılmış, ertesi gün böyle.” O zamandan beri geliyor. Ama niye böyle? Böyle olmasına gerek yok ki. Niye iki ayağımızı bir pabuca sokuyoruz? Niçin? Yani bu konuyla ilgili yetişmiş insanlarımız var, elemanlar var.

Şimdi, bu konu gelecek, tartışılacak. Kamuoyunda duyarlılık var. Değişik çevrelerden, kuruluşlardan yardım destek aldık; o kadar çok şey söylediler ki. Yani bu işleri bilen insanlarımız var; bütün bu insanları bir araya getirerek gerçekten dört başı mamur, güzel, ihtiyacımızı karşılayacak düzenlemeler yapsak ne olur yani?

Teşekkür ederim arkadaşlar.

(Oturma Başkanlığına, Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, Komisyonun değerli üyeleri; ben de görüşülmekte olan 73’üncü maddeyle ilgili çekincelerimi paylaşmak üzere söz aldım.

Evet, birkaç haftadır veya Parlamentoda göreve başladığımız andan itibaren Genel Kurulun bir üst katında Plan ve Bütçe Komisyonunda sürekli, birçok farklı alanda düzenlemeler içeren, “torba yasa” dediğimiz, birçok farklı alandaki kanun maddelerini içeren bir yasa görüşülüyor. Bizler de aynı zamanda aşağı katta, Genel Kurulda, işte, bugün Millî Eğitim Komisyonu tarafından getirilen önemli bir yasayı görüşüyoruz; aralarda -Komisyon üyelerimiz iletişim hâlinde- ilgi duyduğumuz kanun maddelerinde gelip Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşlerimizi sunmaya çalışıyoruz. Hâlbuki bu maddelerin ilgili komisyonlara gelip, ilgili komisyonlarda detaylıca görüşülüp... Belki şu an, birçok milletvekilinin kendi ilgi alanıyla ilgili olmasına rağmen haberi olmadan birçok kanun maddesi Plan ve Bütçe Komisyonundan hızla geçiyor. Genel Kurula geldiği andan itibaren haberimiz olacak. İşte, 73’üncü madde de bunlardan bir tanesi. Ben de buraya belki 10 defa geldim. Sayın Çam’la biz iletişim hâlindeyiz, değerli üyelerimiz de. Ne zaman gelecek bu madde? Bu kadar verimsiz ve gerçekten, biz milletvekillerinin de çalışmalarını bu kadar itibarsızlaştıran süreci eleştirerek başlamak istiyorum.

Ben Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda görev yapıyorum ve bu kanun maddesinin de Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda görüşülmesi gereken maddelerden biri olduğunu düşünüyorum. Burada Avrupa Birliğine uyum kriterlerimizden Fası 10, Başlık 10’da bilgi ve medya toplumu var. Burada gerçekten -Sayın Bekaroğlu da söyledi- muazzam bir bilgi toplumu içerisindeyiz ve Avrupa ülkelerine entegre olma sürecindeyiz bu noktada, dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi. Ancak resmî aday olduğumuz Avrupa Birliği ülkeleriyle de teknik bir mevzuat uyumlaştırması yapmak zorunda iken bu ilgili madde Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda detaylı olarak görüşülmeden, hızlıca, nasıl hazırlandığı bilinmeden... Burada partili sayın üyelerimiz konuşurken bürokratlar, bakanlar bir görüşme hâlineydi yani “Nereden, nasıl oldu bu?” gibi. Bu kadar verimsiz bir çalışma olmamalı. Medya ve bilgi toplumu içerisinde internet yayıncılığı da var, onunla ilgili düzenlemeler de var; bunlar dikkate alındı mı, incelendi mi? Yarın Avrupa Birliğine uyum kriterlerinde bu başlık açıldığında bir engel teşkil etmeyecek mi bu? Baktığımız zaman, zaten içeriği gerçekten...

Ben salona girdiğim zaman Adalet ve Kalkınma Partili hatip Sayın Özkan konuşuyordu, söyledikleri gerçekten çok üzücü: “Türkiye artık egemen bir devlet gibi davranıyor.” diyor. Bu gerçekten çok şaşırtıcı bir ifade. Biz kurulduğumuz andan itibaren egemen bir devlettik zaten ve hep öyle hareket ettik. Böyle bir tabirin kullanılmasına anlam veremedim.

Kısıtlamalar ve sansür konusu: Gerçekten, bu bizim özellikle belki 2007’den itibaren bütün hayatımızda istisnasız kısıtlandığımız ve... İktidar partisinin egemenlik alanında ve onların görüşü itibarıyla düzenlenen yasalarla, uygulamalarla hep karşılaştık; işte, son uygulanan 5651 sayılı Yasa. Zaten iktidar partisi konjonktürel olarak karşılaştığı sıkıntılara göre bir yasaya eklemeye bulunmuş; işte 8’inci maddesi müstehcenlik, 8/(a) maddesi kişilik hakları, özel hayatın gizliliği, terör, millî güvenlik, kamu düzeninin bozulması ki burada bakanlar ve Başbakan’a doğrudan yetki verilmiş. Soruşturma sürecinin başlatılması veya yayının kesilmesi ve sulh ceza hâkimlerine de nasıl noter gibi... Zaten hiçbir dava süreci olmadan yasakların olduğunu görüyoruz. Şimdi, tekrar bir torba kanun içerisinde böyle bir maddenin, RTÜK tarafından yayın lisansları verilmesi maddesinin tartışılıyor olması... Zaten eskiden var olan yasalar var ve gerçekten de sorunlu olarak uygulanıyorken, amacını aşar şekilde uygulanıyorken, Anayasa’daki temel özgürlükler alanını aşar şekilde uygulanıyorken... Belki bir kişinin iki dudağı arasında yayın kapatılıyor, işte terör örgütü ya da benzeri, işte, müstehcenlik ya da farklı kamu düzeni gerekçeleriyle. Şimdi, bu yasanın bir gerekçesi yok. Özgürlükler alanını ve Anayasa’da belirlenen temel alanları kısıtlıyor. Bizim taraf olduğumuz uluslararası anlaşmalarda sıkıntı yaratacak. RTÜK’ün bir lisans vermesi... Neye göre verecek lisansı, koşulları ne, kriterleri nedir, kime verecek? Vermeyecekse neden vermeyecek? Verecek, alacak olanlara zaten var olan yasa uygulanmayacak mı? Var bu maddeler. Bunların sınırları, alanları belki daha netleştirilebilir.

Bu temel özgürlükler, yayın konusu ve kısıtlamalar konusu, özellikle sosyal medya, internet noktasında dünya gerçekten çok başka bir yere gidiyor. İşte, Sanayi 4.0 tartışılıyor. Artık mikroçipler, robotlar varken biz bugün Türkiye’de Plan ve Bütçe Komisyonunda “İnternette yayını nasıl kısıtlarız, torba yasaya nasıl bir madde ekleriz?”i konuşuyoruz. Bu yapılabilir, düzenleme eksikliği olabilir ama bu, bu şekilde olmamalı diye düşünüyorum. Daha ayrıntılı düşünüldüğü daha hazırlıklı bir yasa teklifi... Eğer ihtiyaçsa neden ihtiyaç, gerekçesi nedir, hangi sorun alanlarını çözecek, bu noktada bir düzenleme yapılabilir diyorum.

Söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bir şeyi daha hatırlatmak istiyorum: Bakın, hep maddenin lafzına bakalım diyorum ya, hani o kadar geniş yorumlanmış ki. Şu (2)’nci şeyi –fıkra mı diyorsunuz artık- onu lütfen beraber okuyalım: “Üst Kuruldan alınan geçici yayın hakkı veya yayın lisansı bulunmayan ya da bu hak ve lisansı iptal edilen –bakın- gerçek ve tüzel kişilerin yayın hizmetlerinin internet ortamından iletilmesinin Üst Kurulca tespiti hâlinde Üst Kurulun talebi üzerine sulh ceza hâkimi tarafından internet ortamındaki söz konusu yayınlara ilişkin olarak içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesine karar verebilir.” diyor. Şimdi, bu madde burada olduğu sürece, bakın, “gerçek veya tüzel kişi...” Bu, şu demek demektir, geniş yorumlanması anlamında söylüyorum: Her türlü yayıncılığı bu madde dâhilinde siz tanımlayabilirsiniz. Bakın, internet ortamında yapılan her türlü... Yani, bütün yayıncılıkları –bırakın, radyo televizyon diye söylüyor ya Sayın Başkan Yardımcımız- şu maddeyi siz alın, bütün internet alanındaki her türlü yayını siz bu madde dâhiline sokabilirsiniz. Aynı şekilde, birinci maddede, dediğim gibi, platform işletmecilerini koyduğunuz anda bütün platformları bu madde dâhiline sokabilirsiniz. (3)’üncü fıkrada da “Medya hizmet sağlayıcılarını veya platform işletmecilerinin yayına yönelik...” filan falan diye devam ettiği için bütün yayınları ve bütün platformları, bütün medya hizmet sağlayıcıları... Bakın, “medya hizmet sağlayıcıları” diyor. Ya, lafzı o kadar geniş ki. Yani, siz geniş yorumladığınızda, ki bugünlerde öyle yorumlanıyor... Efendim, yasa yapıyoruz, değil mi?

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, arkadaşlar bana diyorlar ki: Kullanılan ifadelerin hepsi mevcut kanunda...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam da o radyo televizyona dönük... Sayın Bakanım, bakan, şimdi, internet alanı bir okyanustur; radyo, televizyon bir gölettir yani bir denizdir. Radyo, televizyonun alanı bellidir; frekanslar tanımlanır, şu kadar frekans var, bitti. Yani frekans sınırına göredir, değil mi Sayın Müdürüm? Şunu söylüyorum: Radyo, televizyon alanında siz alanı tanımlayabilirsiniz. İnternet alanı bir okyanustur, ucu bucağı yoktur, sınırı yoktur. Siz buradaki bütün internet alanını bu yasayla bu alanın içine koyuyorsunuz bütün platformları, bütün yayıncılıkları. Sizin radyo, televizyonla sınırladığınıza dair bir ifade burada yok ki. Öyle diyorsunuz.

Sonra, bakan, tekrar ediyorum: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumundan yetkilimiz burada konuştu, “Biz ilintili kuruluşuz, özerkliğimiz var.” dedi ama -şahsınızı tenzih ederek söylüyorum- yani Türkiye Cumhuriyeti devleti içinde herhangi bir vatandaşımızı sizi özerk olduğunuza, Sayın Bakanın izni, onayı haricinde bir yönetmelik yayımlayabileceğinize bir kişiyi inandırın... Çünkü o yönetmelik Sayın Bakandan çıkacak, Ulaştırma Bakanının onayıyla olacak. Siz yönetmelik falan yayımlayamazsınız. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu bence sözde bağımsız bir kurumdur, pratikte uygulamalarına baktığımızda müthiş bir şekilde iktidarın baskısı ve vesayeti altındadır. Değil ki “Bağımlı, ilintili bir kuruluş yönetmelik çıkarırken ortak çıkarır.” diyor. “Ortak çıkarır.” ne demek? İkisinin de imzası olması demek, değil mi? Oranın imza atacağı bir şeyde, açıkça söyleyeyim, bağlı bir kuruluşun imza atacağı bir şeyde iktidarın meşrebince bu yönetmeliğin çıkması anlamına gelir Sayın Genel Müdür Yardımcım.

O açıdan, bütün bunlara bakarak Sayın Bakan, bakan, şunu söyleyeyim: Bu yasada, bu maddede ısrarcı mısınız Sayın Bakan, önce onu şey yapın.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İsrarcıysanız, ben ona da muhalefet ediyorum. Lütfen, ilk izahatta olduğu gibi, yalnızca burada yapılan radyo ve televizyon yayıncılığı ve bakan, o da yetmez, ben dedim ya, “Paylan TV” diye yayın yapabilirim burada, değil mi? Bu, bunun konusuna girer. Yani köşesine “Paylan TV” yazmam yeterli. Mecliste “Şeker TV” var, biliyorsunuz, yayın yapıyor Ali Şeker Vekilimiz. O da girer. “Paylan TV” diye açsam o da girer. Efendim girer, köşesine “TV” yazarsam girer. Şikâyet alırsınız efendim, “Paylan TV diye bir yayın var. Oradan şöyle bir yayın yapıldı. Gel bakalım Garo Paylan, sen Paylan TV diye yayın yapıyorsun.” denir. Bu lafzında var efendim. Siz bunun sınırını nasıl izah ediyorsunuz? Sayın Başkan, ya, bu sınırı bu maddeyle nasıl tanımlıyorsunuz? O kadar geniş yazılmış, lafzı o kadar geniş bir madde ki.

O açıdan, Sayın Bakanım, bakan, Ahmet Altan, Mehmet Altan, Nazlı Ilıcak -bakan, çok örnek veriyorum, Türkiye’deki süzgeçten bahsediyorum- silahlı bir darbeyi yapmaktan müebbet hapse mahkûm edildi ülkemizde daha bir hafta önce, 3 gazeteci. Ben buradan, Meclis kürsüsünden, darbeden önce -arkadaşlarımız şahittir- defalarca, 20 kere “Darbe geliyor arkadaşlar.” dedim. Herhâlde yakında beni de yargılayacaksınız. Dedim ki: “Bak, darbe geliyor.” Arkadaşlarımız şahit. “Bu iklim darbe doğurur. Bütün bu dinamik darbe dinamiğidir.” dedim, en az 20 kere dedim burada, arkadaşlarımız şahit. Şimdi, yarın öbür gün demek ki ben de yargılanacağım. Mehmet Altan, Ahmet Altan, Nazlı Ilıcak da “subliminal” olarak -öyle açıklandı- mesaj vermişler darbeyle ilgili ve müebbetle yargılandılar ve maalesef, müebbet hapse mahkûm oldular. Ülkemizi rezil eden bir açıklama.

Şimdi, terör meselesinin böyle yorumlandığı bir ülkede... Hani sayın vekilimiz az önce ne dedi: “Özgürlüğün istikrarı, ifade özgürlüğünün istikrarı.” diye bir tanım yaptı sayın vekilimiz. Bu “istikrar” diye tanımlanan AKP’nin meşrebince bir istikrar olduğu için, ifade özgürlüğünün istikrarı diye bir şey

olmaz, ifade özgürlüğü diye bir şey olur. İfade özgürlüğü de sizin tanımladığınız istikrar ve çerçeve şeklinde alındığı zaman AKP'nin ifade özgürlüğü, istikrarı olur. Oysa dünyada ifade özgürlüğü dediğimiz şey fikirlerin özgürce ortaya konulabildiği, her türlü fikrin ortaya konulabildiği ve Ahmet Altan, Mehmet Altan'ın fikirleri dikkate alındığı takdirde o darbenin olmayacağı gerçekliğiyle birileri konuşursa... Garo Paylan burada 20 kere “Darbe geliyor.” dediğinde dikkate alsaydınız, konuşma özgürlüğüm olduğu ve sizin de dikkate aldığınız için o darbe engellenebilirdi.

Hata yaptığınızı söyleyenler olursa ifade özgürlüğü vardır. Her gün “Padişahım çok yaşa!” diyenler olduğu sürece... Bugünkü medyada baktığımızda her akşam “Padişahım çok yaşa!”cılar televizyona çıkıyor, eleştirenler çıkamıyor. İnternet alanını da böyle regüle edersek, buna yol açarsak orası da “Padişahım çok yaşa!”cılarının yayın yaptığı bir yere dönüşür ve hatalar gösterilemez ve “Kandırıldım.” demeler devam eder arkadaşlar. Ama bütün bu lafzını sizin dediğiniz çerçeveye çevirmek için bir öneride bulunmanız gerekir kurum olarak çünkü siz bağımsız bir kurumsunuz. Bu maddeyi siz getirdiniz, değil mi? Hükümet imzaladı gerçi ama sizin önermiş olmanız lazım eğer ki bağımsız bir kuruluşsanız. Kabul etmiş olmanız lazım, değil mi? Yani yasayla size bir yetki verilecek ama “Bu yetkiyi ben kabul ediyorum.” demiş olmanız lazım, o açıdan bir öneri yapmanız lazım. Madem ki yalnızca radyo ve televizyon yayıncılığını denetlemek istiyorum diyorsunuz, ona göre bir çerçeve koymanız lazım. Burada bir çerçeve yok. Bütün internet alanına dalabilecek, sizi sokabilecek bir madde var burada.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, sayın Komisyon üyeleri, Sayın Bakan, değerli basın mensubu arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Önemli bir maddeyi görüşüyoruz –kamuoyunda da- uzun bir süredir sansürle ilgili bir madde. Maddeye geçmeden önceki süreci bir değerlendirmek istiyorum.

Özellikle 2010’lu yıllar, 1990’lardan farklı, internet medyasının yükseldiği bir dönemdir yani 2010-2015 yılları, bu yıllar 1990’lara göre internet medyasının yükseldiği ve revaçta olduğu bir dönemdir. Bununla birlikte, yöntemler değişirken öz değişmemekte, çeşitli medya ve özellikle sol eğilimli yayınlar bu kez de internet yasasının yayılım ateşi altında kalmakta. İşte bu dönemde, devletin büyük sansür donanmasının amiral gemisi olan, 2015 yılında yürürlüğe giren 5651 sayılı Yasa’nın 8/A hükmü yerine getirmektedir.

Türkiye, öteden beri siyasi sansürün, siyasi rejimin en önemli kontrol araçlarından biri olduğu bir ülke ne yazık ki. Yazarların, gazetecilerin sıklıkla hâkim önüne çıkarılması yanında, önce Basın Kanunu, daha sonra da Terörle Mücadele Kanunu aracılığıyla yazılı basının, RTÜK aracılığıyla da görsel basının sürekli sansür baskısı altında tutulduğu bu siyasi rejimin internete sessiz kalması beklenemezdi tabii ki. 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun yürürlüğe girdiğinden beri bunun bir sansür yasası olduğu aşikârdır. Her ne kadar yasa ilk hâliyle de siyasi sansürlerin yolunu açmışsa da asıl amacının çocukların zararlı içerikten korunması olduğu iddia edilmiştir.

Ancak yasanın ilk yapıldığı dönem, henüz basın ve televizyonların AKP tarafından tamamen ele geçirilmediği bir dönemdi. Aynı dönemde sosyal medya Türkiye’de yeni canlanmaya başladığı için etkisi de sınırlıydı. Ne var ki ilerleyen yıllarda yazılı ve görsel basının çok büyük bir kısmı Hükümet yanlısı patronların eline geçti. Geri kalanında Hükümetin zorlamasıyla gazeteciler toplu bir şekilde işten çıkarıldı; vergi cezası gibi dolaylı hukuksal baskı araçlarıyla veya Hükümet yanlısı medyanın sürekli savcılarını göreve çağıran yayınlarıyla geleneksel medyanın sesi büyük ölçüde kısıldı.

Bu gelişmelere paralel olarak, tüm dünyada olduğu gibi, sosyal medya ve alternatif habercilik yöntemleri Türkiye’de de büyük bir sıçrama gösterdi. Bu gelişmenin en önemli çıktısı Gezi protestoları sırasında görüldü. Her yerde sesi kısılan muhalif görüş sosyal medya yoluyla kendine bir çıkış noktası buluyordu. Dönemin Başbakanının Twitter’ı bir “baş belası” olarak tanımlaması tesadüf değildi. Ancak bu tanımlama sadece sözde kalmadı. Gezi sonrası, Hükümetin özgürlüklere en çok müdahale ettiği alanların başında internet gelmeye başladı. Özellikle 17-25 Aralık 2013 yolsuzluk soruşturmaları sonrasında kişi hakları ve özel hayatın korunması gerekçesiyle getirilen 5651 sayılı Kanun’un 9 ve 9/A hükümleri açıkça yolsuzlukları örtmek ve siyasileri korumak amaçlı işletilmeye başlayınca siyasi sansürün merkezine bu hükümler yerleşti. Sulh ceza hâkimlikleri aracılığıyla özellikle madde 9 kapsamında kişilik haklarının korunması gerekçesiyle binlerce erişim engelleme kararı verildi.

Önleyici tedbir olarak erişim engelleme: 5651 sayılı Yasa’ya 8/A hükmü eklenmeden önce kullanılan hukuksal araçların tamamı bastırıcı nitelikteydi. Yasanın 8’inci maddesi katalog olarak listelenen bazı suçlar bakımından bir adli kolluk tedbiri olarak erişim engellemeyi öngörüyordu. Daha sonra yasaya eklenen 9 ve 9/A hükümleri ise kişilik hakları ve özel hayata ilişkin bir ihlalin gerçekleşmesinden sonra olası zararları önlemek için bir tedbir olarak tasarlanmıştı. Bununla birlikte, ihlal gerçekleşmeden önce bir önleyici tedbir olarak erişim engelleme yöntemi yasada öngörülüyordu. Bu yolu açmak için 2014 yılında kabul edilen 6552 sayılı Torba Kanun’un 8’inci maddesine on altıncı fıkra eklendi. Mevcut 8/(a) hükmüne çok benzeyen bu düzenleme, yetkinin TİB’e verilmesi ve kademeli öngörülmemesi gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi kararıyla iptal edildi. Hükümet önleyici tedbir getirme konusunda kararlı olunca bu iki husus değiştirilerek aynı kural bu kez 8/(a) hükmüyle 6639 sayılı Kanun’la tekrar düzenlendi ve bu hüküm 15 Nisan 2015 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Yeni 8/(a) maddesi, yaşam hakkı ile kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması, millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması sebeplerinden bir veya birkaçına bağlı olarak internet içeriklerinin çıkarılmasını ve/veya erişimin engellenmesini öngörmekteydi. Fakat diğer maddelerden farklı olarak içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesi hâkim tarafından yapılabildiği gibi, gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde yürütme organları olan Başbakanlık ve ilgili bakanlıkların talebiyle TİB tarafından idari bir kararla da içeriğin çıkarılmasına veya erişimin engellenmesine karar verilebilecektir. Bu hâllerde karar, TİB tarafından derhâl erişim ilgili içerik ve yer sağlayıcılara bildirilerek dört saat içinde uygulanacaktır. Bu durumda TİB, kararını yirmi dört saat içinde sulh ceza hâkiminin onayına sunmak zorundadır. Hâkim ise kırk sekiz saat içinde kararını açıklayacak, aksi hâlde ise karar kendiliğinden kalkacaktır.

8/(a)’nın bugüne kadar gözlemlenen iki ana işlevinden biri, Hükümetin karanlık işlerini ve ağır ihlallerini örtme işlevidir. Madde 8/(a)’yla ilgili ilk uygulama, Cumhuriyet gazetesinin 29 Mayıs 2015 tarihli, Can Dündar imzalı “İşte Erdoğan’ın Yok Dediği Silahlar” başlıklı manşet haberinde MİT tırlarına ait arama ve bu aramada tespit edilen silahların görüntülerinin yayınlanmasıyla karşımıza çıktı. İstanbul Sulh Ceza Hâkimliği tarafından bu görüntülerin yayınlandığı sayfalara erişim engellendi. Gerek Cumhuriyet gerek bu makalenin yazarları tarafından İstanbul 8. Sulh Ceza Hâkimliği kararına karşı yapılan itirazlar reddedildiği için bireysel başvuru yoluyla konu Anayasa Mahkemesine taşındı. Bu madde de sadece MİT’in gizli kapaklı faaliyetlerini kapatmak için kullanılmadı, devlet ajanlarının ağır hak ihlalleri ve ihmalleri için de hemen devreye geçirildi. Örneğin, Şırnak’ta çıkan çatışmalar sonrasında öldürülen Hacı Lokman Birlik’in ölü bedeninin bir polis aracının arkasında sürüklenmesine ilişkin görüntüler de madde 8 dayanak gösterilerek Gölbaşı Sulh Ceza Hâkimliği tarafından erişime engellenmiştir. Aralarında Cumhuriyet, Birgün, Radikal gazetelerinin ilgili haberleri ve Diken, T24 gibi internet haber sitelerinde haberleri yer alan 111 farklı adresin engellendiği bu karar hükmün ne kadar keyfi kullanıldığının tipik bir örneğidir. İnsan onuruna ağır bir saldırının gerçekleştiği bu olay,

bu görüntüler yayınlanmasa bilinmeyecekti. Benzer şekilde, başkentin merkezinde 10 Ekim 2015 tarihinde çok sayıda vatandaşın ölümüne engel olmayan istihbaratın bunun görüntülerini engellemenin peşine düştüğü görülmektedir.

Madde 8/(a)'nın ikinci önemli işlevi, 7 Haziran 2015 genel seçimlerinden sonra sistematik olarak muhalif medyayı susturmak olarak hayata geçirildi. 20 Temmuz 2015 tarihinde gerçekleşen Suruç patlamasından sonra çatışmasızlık döneminin sona ermesi üzerine, yüzlerce operasyon yapılmış, binlerce kişi gözaltına alınmış, bir kısmı kolluk görevlisi olmak üzere yüzlerce kişi hayatını kaybetmiştir. Bu operasyonların önemli bir parçası olarak Başbakanlık Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü talebi üzerine TİB tarafından 8/(a) maddesi kapsamında idari tedbir uygulanarak çok sayıda “web” sitesi ve sosyal medya hesabına erişim engellenmiştir. TİB’in bütün kararları Gölbaşı Sulh Ceza Hâkimliği tarafından bugüne kadar verilmiş 41 farklı kararla onaylandı ve 237 “web” sitesi, 56 haber linki, 756 Twitter hesabı, 159 tweet, 92 YouTube, 54 Facebook ve 9 diğer içerik olmak üzere toplam 1.357 farklı internet sitesine erişim engellenmiştir. Erişimi engellenen çok sayıda “web” sitesinin büyük bir çoğunluğu uzun yıllardır yerel ve ulusal düzeyde yayım yapan, alternatifi olmayan ve hayati bir öneme sahip olan haber ajansı, muhalif haber siteleri ve ajanslarına aittir. Bahsi geçen haber site ve ajanslarının bir çoğunun alternatif adreslerine de erişim engellendi. Tarafsız habercilik yapmaya çalışan “sendika.org” da engellenen siteler arasındadır. Erişime engellenen çok sayıda “web” sitesinin büyük bir çoğunluğu uzun yıllardır yerel ve ulusal düzeyde yayın yapan, alternatifi olmayan ve hayati bir öneme sahip olan muhalif haber siteleri ve ajanslarına aittir. Gölbaşı Sulh Ceza Hâkimliği tarafından bugüne kadar verilen 41 tane 8/(a) kararı incelendiğinde tüm bu haber sitelerinin ve sosyal medya hesaplarının tamamına erişimin engellenmesinin hangi gerekçeyle verildiğine, durumun niçin gecikmesinde sakınca bulunan hâl kapsamında değerlendirildiğine yer verilmediği gözlemlenmiştir. Başbakanlıktan gelen taleplerde ve TİB’den hiç dokunulmaksızın hâkimliğe gönderilen kararlarda hangi adresin, ne gerekçeyle millî güvenlik ve kamu düzenini bozduğu, yaşam hakkı ile kişilerin can ve mal güvenliğinin ve genel sağlığın korunmasına engel olduğu veya suç işlenmesine vesile olduğuna dair bir açıklama görülmemektedir. Gölbaşı Sulh Ceza Hâkimliği de çok kısa bir süre içerisinde içinde milyonlarca veri bulunan bu haber siteleri ve sosyal medya hesaplarının tamamının geleceğe ilişkin risk oluşturduğuna hiçbir inceleme yapmadan kanaat getirmiş ve kararlarında sadece erişime engellenen sitelerin ve hesapların adını saymakla yetinmiştir. Nitekim, Gölbaşı Sulh Ceza Hâkimliği bugüne kadar verilen 41 kararda yer alan 1.357 adresin bir tanesinde bile idarenin hata yaptığını saptamamıştır, 1.357’si de onanmıştır. Dolayısıyla ortada gerçek anlamda bir yargılama yoktur. İstihbarat listeleri sunmakta, TİB ve Gölbaşı da gelen bu listeleri incelemeksizin onaylamaktadır. Arada bir yürütme, bir idari ve bir de yargı mercisi varmış gözükse de hâkim kararı bir şekil şartından öteye bir anlam taşımamaktadır.

8/(a)'ya dayanarak verilen hâkim kararlarının bir yargı kararı olmadığı ortadadır ama dahası 8/(a)'nın AİHM’in öngördüğü anlamda bir yasa kalitesi taşıdığı dolayısıyla bir yasa olduğu da şüphelidir. Anayasa Mahkemesi, 8/(a)'nın yürürlüğe girmesinden önce madde 8/(16)'yı iptal ederken yetkinin TİB’e verilmesini ve erişim engellemede bir kademe öngörülmemesini gerekçe olarak saymış ama maddenin yol açabileceği keyfiliğe dikkat etmemiştir. Oysa asıl sorun, hükmün her türlü keyfi davranışı mümkün kılacak şekilde geniş kavramlarla ifade edilmesidir. Yasa hükmüne göre yaşam hakkı ile kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması, millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması sebeplerinden bir veya bir kaçına bağlı olarak internet içeriklerinin çıkarılmasına ve/veya erişimin engellenmesine karar verilebilecektir. Böyle bir düzenlemenin neden yasal dayanak olamayacağını Anayasa Mahkemesinin erken tarihli bir kararında görmek mümkündür. Kararda ilk bakışta Anayasa kuralı kanuna aktarılmış gibi gözükse dahi “Millî güvenlik ve kamu düzeni, uygulayıcıların kişisel görüş ve anlayışlarına göre genişleyebilecek, öznel yorumlara elverişli,

bu nedenle de keyfiliğe dek varabilir çeşitli ve aşamalı uygulamalara yol açacak genel kavramlardır.” denilerek “Gecikmede sakınca bulunan hâller için de en az ‘millî güvenlik’ veya ‘kamu düzeni’ kavramları kadar kesin ve keskin çizgilerle belli edilmesi, sınırlandırılması zorunlu bulunan bir deyimdir.” denilmiştir. Madde 8/(a)’yla ortaya çıkan yasal düzenlemede Anayasa’dan aynen aktarılan sınırlama sebeplerinin ve de gecikmesinde sakınca bulunan hâllerin takdiri bütünüyle idareye ve önüne gelen her idari işlemi onaylayan bir tek hâkime bırakılmış vaziyettir. Bunun hem belirlilik hem de hukuki güvenilirlik ilkesine aykırı olduğu açıktır ve ortaya çıkan bu durum Anayasa’daki kuvvetler ayrılığı ilkesine de açıkça aykırıdır. Bir suç işlendiği durumda yani daha güçlü bir sınırlandırma sebebi varken uygulanacak 8’nci madde sadece katalogta sayılan suçlar için erişim engelleme önlemi öngörmektedir. Henüz bir suç işlenmemişken bu suçu önlemek veya kamu düzeninin bozulmasını önlemek için getirilen 8/(a) maddesi içinse böyle bir sınır yoktur. Kanunun 8’inci maddesinde belirtilen katalog suç kısıtlamasının aksine, madde 8/(a) kapsamında yüzlerce suça ilişkin erişim engelleme veya içeriğin çıkarılması kararı verilmesi yürütme organları tarafından talep edilebilir ve idare tarafından da işleme konulur. Fakat, temel haklara zarar veren fiiller söz konusu olduğunda da şayet bu duruma ilişkin takdir yetkisi kullanmakta idare organları açısından bir sınır belirlenmemişse, kanun Avrupa İnsan Hakları Mahkemesiyle korunan, demokratik toplumun temel ilkelerinden birini oluşturan hukukun üstünlüğü ilkesine aykırı düşmektedir. 8/(a) hükmünde, gerekçesiz olarak her içeriğin sınırı belirsiz kavramlar içerisinde sınıflandırılması yetmezmiş gibi, bir sansür makinası gibi çalışan Gölbaşı Sulh Ceza Hâkimliği bu kadar geniş listeyi aşp başka gerekçelerle de erişim engelleme kararı vermektedir. Sınır kanunla belirlenmiş olsa dahi, uygulamada ortaya çıkan başka bir aykırılık, Gölbaşı Sulh Ceza Hâkimliğinin bugüne kadar vermiş olduğu 41 kararın 27 tanesinde yasada yer almayan “terörü öven, şiddet ve suça teşvik etme” gerekçeleriyle de içeriklerin erişime engellenmesidir. Fakat bu sebeplerin yasada düzenlenmediği açıklama gerektirmeyecek kadar net olmasına rağmen 8/(a) maddesine atfı yapılarak erişimin engellenmesi yoluna gidilmiştir.

8’inci madde, işlenmiş bir suç için bile bir katalog belirlemişken işlenmemiş bir suçun engellenmesi için bu kadar geniş bir engelleme imkânının madde 8/(a) kapsamında verilmesi, hakkın özüne dokunan bir ölçüsüzlüktür. Kaldı ki AİHM’in 5651 sayılı Kanun’un 8’inci maddesinin öngördüğü müdahalenin, sözleşmenin gerektirdiği öngörülebilirlik koşuluna...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Kâtip Emine Nur Günay geçti)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) - ...cevap vermediği ve demokratik bir toplumda hukukun üstünlüğünün gerektirdiği ölçüde başvuranın yeterli bir koruma imkânına sahip olmasına imkân vermediği sonucuna varmıştır. Yasanın 8/(a) hükmü açısından bu saptamanın çok daha ağır bir şekilde yapılabileceği açıktır. 8’inci maddenin tersine 8/(a)’da bir katalog sayılmadığı gibi işlenmiş bir suç yoktur. Çok daha sınırlı ve kontrollü uygulanması gereken idari kolluk tedbiri, adli kolluk tedbirinden çok daha keyfî ve sınırsız uygulanmaktadır.

AYM, önleyici tedbir niteliğinde erişime engellemeyi iptal ettiği yukarıda bahsettiğim 2014/151 sayılı Kararı’nda iptal edilen hükmün kademeliliği öngörmemesini ve de bunun da sınırlı bir alanda idareye çok geniş bir müdahale imkânı verdiği gerekçesiyle iptal sebebi saymıştır. Bu iptal kararı uyarınca 5651 sayılı Yasa’nın 8/(a-3) maddesinde, erişime engelleme kararlarının, ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölümle ilgili URL bazlı olarak verileceğini belirtmiş olup ancak teknik olarak bu mümkün değilse veya ilgili içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda internet sitesinin tümüne yönelik olarak erişimin engellenmesi kararı verilebileceği belirtilmiştir. Hâlbuki ne

idarenin ne de sulh ceza hâkimliğinin kararlarında bu husus tartışılmamaktadır. Zaten keyfî olarak içinde milyonlarca içerik bulunan çok sayıda “web” sitesi ve sosyal medya hesabına kanunda belirtilen kısa süreler içinde verilen 41 karar göz önünde bulundurulduğunda böyle bir incelemenin yapılmasının imkânsız olduğu gözlemlenmektedir.

Kararlar itiraz konusu yapıldığında ise Gölbaşı Sulh Ceza Hâkimliğinin kararlarına yine bağımsızlığı şüpheli sulh ceza hâkimlikleri nezdinde itiraz edilmekte, itiraz mercisi de ilk karar veren organ gibi gerekçesiz bir şekilde karar inşa etmektedir. Sulh ceza hâkimliklerinin erişim engelleme konusunda verdikleri kararlarda yargılama yapmadıkları aşikârdır, açıktır. Yargılama yapmadıkları gibi tıkanan yargı yolu ve kesinleşen bu kararların sonucu olarak haber sitelerine ve sosyal medya hesaplarına sonsuza kadar erişim engellenmesi uygulanacaktır. Sulh ceza hâkimliklerinin 5651 sayılı Yasa kapsamında internet içerikleri ve siteleriyle ilgili oynadıkları rol bir nevi yargısız infaz mekanizmasına dönüşmüştür.

Her ne kadar AİHM, tedbir kararlarının tek başına AİHS’nin ifade özgürlüğünü koruyan 10’uncu maddesine aykırı olmadığını belirtse de ancak bir gazetenin veya derginin yargı organı tarafından henüz içeriği bilinmeyen gelecek sayılarının tamamının yayınının durdurulması hâlinde durumun farklı olacağını “Ürper ve Diğerleri/Türkiye” pilot kararında belirtmiştir. AİHM’e göre gelecek sayıların yayınının mahkemeler tarafından durdurulması bir sansür uygulaması olarak değerlendirilecektir. Dolayısıyla internet haber sitelerine 8/(a) maddesi kapsamında erişim yasağının getirilmesi Ürper pilot kararı ışığında sadece sansür olarak tanımlanabilir. Söz konusu erişim engelleme kararları ileride paylaşılabilecek bilgileri de kapsadığı için mutlak anayasal bir yasak olan sansürü mümkün kılmaktadır. Gün içinde defalarca güncellenen ve haber sitesi niteliğindeki “web” sitelerine erişim engelleme kararı vermek başka hiçbir koşula gerek kalmadan hukuka aykırı olup basına karşı sansür teşkil etmektedir.

Ayrıca, Gölbaşı Sulh Ceza Hâkimliğinin kararlarının merkezinde özellikle iktidara karşı duran siyasi muhalif grupların olduğu unutulmamalıdır. Bu, verilen kararların yol açtığı ölçüsüzlüğü daha da artırmaktadır. Bölgesel ve ulusal düzeyde yayım yapan bu kuruluşlar uzun yıllardan beri büyük bir okuyucu kitlesine sahiptir. Bu siteler, aynı zamanda yürütülen demokratik tartışmaların, muhalif görüş ve düşünce açıklamalarının dile getirildiği mecralardır. Bu sitelerin engellenmesi, olaylar ve konulara yönelik bir görüş açısının tamamen susturulması anlamına gelmektedir. Fakat Türkiye’de yaşayan herkesin muhalif siyasi görüşler bakımından önde gelen bu kaynaklara ulaşma ve böylelikle bilgiye erişme hakları olduğu kuşkusuzdur. Nitekim Anayasa Mahkemesi de Türkiye’deki ve bölgedeki durumun muhalif bir bakış açısından değerlendirilmesine ilişkin olarak kamunun bilgi edinme hakkının da dikkate alınması gerektiğini son dönemde verdiği kararlarında tespit etmiştir. Kaldı ki engellenen siteler ve sosyal medya hesapları bakımından bu yönde bir yayın faaliyetinden bahsetme imkânı da yoktur.

Sonuç, Türkiye, seçim sonrasında silahlı çatışma dönemine girmiş ve sıklıkla 90’larla paralellikler sorgulanmaya başlanmıştır, 90’lardan farklı olarak internet medyasının yükseldiği bir dönemdir. Bununla birlikte yöntemler değişirken öz değişmemekte özellikle sol eğilimli yayınlar bu kez de İnternet Yasası’nın yayılım ateşi altında kalmaktadır. İşte bu dönemde, devletin büyük sansür donanmasının amiral gemisi rolünü 2015 yılında yürürlüğe giren 5651 sayılı Yasa’nın 8/(a) hükmü yerine getirmektedir. Hakikati saklamak, meşru demokratik tartışmayı imkânsız hâle getiren bu hüküm, 2015 genel seçimleri sonrasında iktidar partisinin güç kaybetmesiyle birlikte sansür sisteminin merkezine yerleşmiştir. Gerçek bir demokrasi için bu donanmanın tamamı dağıtılmalıdır ama o gün gelinceye kadar Anayasa Mahkemesinin amiral gemisini batırması bir zorunluluktur dolayısıyla yüksek mahkemenin önünde bekleyen 8/(a) başvurularını ivedilikle karara bağlaması zorunlu bir hâle gelmiştir.

Şimdi, bütün bunlar yetmiyormuş gibi özellikle bu 73'üncü maddeyle birlikte tam bunların tamamının üzerine bir tüy dikilmekte ve Türkiye'de basın, medya, "web" siteleri, internet siteleri, YouTube, Twitter, Facebook dâhil olmak üzere bütün bunlara siyasi iktidarın kontrolü altında olabilecek bir düzenleme getirilmektedir. Bu düzenlemeyi kabul etmek mümkün değildir. Bu düzenlemenin gelecekte keser döner, sap döner, gün gelir hesap döner misali bir gün bu yasayı getirenlerini de vuracağının kesin olduğunun altını çizmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Çam.

Sayın Bakanım, Sayın Temizel, buyurun, söz sizin.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sanıyorum tarihe not düşmek için ve de burada yapılan tartışmalarda nelere dikkat çektiğimizi ortaya koymak için konuşuyoruz. Burada değerlendirilmesi gereken iki önemli konu var, bunlardan bir tanesi, düzenleme yaptığımız konuyla ilgili olarak Anayasa'mızda yer alan hükümler; bir diğeri de yürürlükte olan hükümler. Şu anda İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun yani 5651 sayılı Kanun'umuz var. Özellikle bu kanuna eklenen 8/(a), 9 ve 9/(a) maddeleriyle şu anda konuştuğunuz konuların hemen hemen tamamı müeyyide altına alınmış durumda. Onun ötesinde, 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun var. İşte, şu anda görüştüğünüz 73'üncü maddeyi bu kanuna ek madde olarak düzenliyorsunuz, bu kanuna ek yapıyoruz.

Peki, 5651 varken niye yeniden 6112'ye dönüyoruz? Bunun bir tek nedeni var -ki ikisinin arasındaki en temel farklılık da bu- bu şekilde internet üzerinden yapılan yayınlar için de biz lisans uygulaması getiriyoruz. O lisans uygulamasının peşinden de birtakım müeyyideler geliyor tabii ki.

Değerli milletvekilleri, lisans uygulaması ne demek? Lisans uygulaması, paylaşılan alanlardan herhangi birisinden yararlanmak üzere verilen izin demek yani bir radyo yayını yapıyorsanız, televizyon yayını yapıyorsanız size bir frekans veriyorlar, bu frekanslar sınırlı, sınırsız değil. Sınırlı bir şeyi paylaştıırken de diyorlar ki: "Ayda 20 küsur bin lira olmak üzere yılda 260 bin lira para ödeyeceksiniz, lisansın bedeli budur." Böylece sınırlı alanı kullanmaya kalkan bu tür yayınları yapanlar bir bedel ödüyorlar. Peki, internet ortamında frekans var mı? İşte o yok, internette frekans diye bir şey yok. Olmayan bir şeyin lisansını vereceğiz bu kanunla biz, olmayan bir şeyin lisansını vereceksiniz. Peki, bedeli ne olacak? İşte onu da bilmiyoruz, bu konuda herhangi bir yetki de vermiyoruz ilgili kuruluşa ya da belirli bir sınır da tanımıyoruz yani aynen televizyon ve radyolara yapılan uygulama gibi olursa, örneğin televizyon gibi olur ise zaten bu olay otomatik olarak, kendiliğinden yasa çıktığı anda bitecek. İnternet üzerinden yayın yapan bu tür bireysel girişimlerin veya kurumsal girişimlerin yılda 250 bin lirayı bulan frekans ücretlerini ödemesi, lisans ücretlerini ödemesi zaten hayal. Demek ki neyle uğraşıyormuşuz? Bu olayı başından kesmek, yayın nedeniyle herhangi bir zararlı yayın ya da buralara sınırlama getirilmesini sağlayan amaçlardan herhangi birisinin gerçekleşmesi nedeniyle sınırlama getirmiyoruz, baştan olduğu gibi kesin olarak bu olayların yapılmasını engelliyorsunuz. Bizim Anayasa'mızın 26'ncı maddesi düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyetini çok net bir şekilde düzenledikten sonra, sınır tanımaz bir şekilde, radyo, televizyon, sinema ve benzeri yollarla yapılan yayınların izin sistemine bağlanmasını buna engel olarak görmüyor. Demek ki bir izin sistemine bağlanacak. Bağlanabilir, bağlansın da; nitekim bağlanmış da zaten 5651 sayılı Kanun'la. Peki bu konuda bir sınır var mı?

O zaman geçiyorsunuz Anayasa'nın 13'üncü maddesine. Anayasa'nın 13'üncü maddesinde temel hakların sınırlandırılmasıyla ilgili olarak birtakım ilkeler var. Son olarak orada "ve"den sonra der ki Anayasa'nın 13'üncü maddesi, "bu şekildeki sınırlandırmalar ölçülülük ilkesine aykırı olamaz." Yani sınır getiriyorsanız ölçülü olacaksınız. Nereye gittiği belli olmayan, nereye konduğu belli olmayan, hiçbir şeye dayanmayan sınırsız bir yasaklama getirmeye kalkıyor iseniz bu, 13'üncü maddeye aykırı oluyor. Sınırlama tamam, 26'ncı maddeyle böyle bir şey yapıyorsunuz, düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyetini kanunla düzenleme hakkını kullanıyorsunuz ki zaten kullanmışsınız yani bunun için ilave bir şey yapmaya gerek yok ama buna karşılık da ölçülülük ilkesiyle asla bağdaşmayacak, Anayasa'ya bu açıdan tamamen aykırı olan inanılmaz geniş birtakım düzenlemeler yapıyorsunuz. Mademki böyle bir şey yapıyoruz ki bütün ülkeler bunları yapıyorlar, bu konuda sınırlamalar var, evet, o konuda sınırlamalar var, ahlaka mugayir, bunun gibi, terörle ilgili, vesaireyle ilgili dünya kadar yayının önüne geçme hakkına sahip bu ülkeler. Ancak, bunu, bunlarla hiç ilgisi olmayan kişileri ve kurumları, olayları kapsayacak şekilde, 13'üncü maddeye aykırı bir şekilde yaparsanız bu kanun olmaz. Elinizde iki kanun var, duruyor. Burada yazılanların hepsi onların içerisinde de var, o da tamam. Mümkün olmayan bir şeyi mümkün gibi yapıyorsunuz. Frekansınız yoksa lisans veremezsiniz, neyine lisans vereceksiniz. Sadece kişileri inceleyeceksiniz. "Tamam, sen uygun çocuksun veya uygun yatırımcısın ya da uygun kurumsun, hadi buyur, yayın yap." diyeceksiniz ya da birilerine diyeceksiniz ki "Bir dakika, bir dakika, ben seni bir inceleyeyim bakayım. Sen buradan neler yapabilirsin Allah bilir." Dolayısıyla sadece izin vermeme nedeniyle bu kişilere müeyyide uygulama hakkına yani izin almadan yayın yapıyor diye bu yayınları kesme hakkına sahip olacaksınız. Bu olmaz, bu olmaz. Bütün dünya bununla uğraşüyor, sadece biz uğraşmıyoruz; İran da uğraşıyor, Rusya da uğraşıyor, Çin de uğraşıyor. Ne yapıyorlar bütün bunların hepsiyle? Kendi internet alanlarını yaratıyorlar, başkalarının buralara girmesi mümkün değil. Oraya doğru mu gidiyoruz? Kendi internet alanımızı mı yaratacağız bu konularla ilgili olarak? Arkadaşlarımızın değerlendirmeleri arasında yok ama birazdan belki değerlendirilecek konuların içerisine girecek. Siz, ciddi anlamda belirli yerlere entegre olmaya çalışan bir ülkesiniz, Avrupa entegrasyonunun önündesiniz. Kendi alanınızı yaratıp da, kapanıp da "Ben bunun içerisinde buraya entegre oldum." dediğiniz zaman herkes diyecek ki: "Ya, bir dakika, bir dakika."

Yani sonuç olarak, böyle bir düzenleme yapılmasını gerekli görüyor olabilirsiniz mevcut yasalarda hüküm olmasına karşın ama bunu sadece lisans almak için 6112 sayılı Kanun'a şey ekliyorsanız... Ya, lisans şeyiniz yok sizin. Yok böyle bir... Frekans mı veriyorsunuz, ne veriyorsunuz da lisans vereceksiniz? "Sen şu bandı kullan." mı diyeceksiniz onlara? "Buyur, bu bandı sana tahsis ettim, bunun için de şunu alıyorum." demeniz lazım. Herhangi bir radyo uygulaması için bile bu gerekli ama internete bu gerekli değil. Burası özgür bir ortam. O zaman bununla ilgili yaptığınız düzenleme Anayasa'nın 13'üncü maddesine aykırı oluyor. O kadar çok şeyi koyuyorsunuz ki ölçülülük denilen olay ortadan kalkmış.

Bu madde anlaşıldığı kadarıyla yasalaşacak. Bunun çok net bir şekilde Anayasa'nın 13 ve 26'ncı maddelerine aykırı olduğunu -hatta 28'inci maddesiyle de ilgilendirilebilir- çok net olarak kayıtlara geçirmek istiyoruz. Frekans olmaksızın lisans verilmesi uygulaması diye bir uygulama yoktur. Vereceğiniz herhangi bir alan yok, onların yayınlarını koruyacağınız ve bundan sonra burası buna aittir, bununla yayın yapacak diyeceğiniz bir alan da yoktur. Bu olmadığı zaman lisansın da bir anlamı yoktur. O zaman lisans değil, buna yani bu yayınları yapacak olan kişilerin şu, şu, şu özellikleri taşıması gerekir diye en azından şunlara izin veririm, şunlara izin vermem diye kimlere izin vermeyeceğinizi kanuna yazmak zorundasınız. O zaman herkes bilir, objektif olur. "Ya, bana şu nedenle vermediler, kanunda da o yazıyor zaten." denir, o da yok. Peki, ne olacak? Ölçü ne? İşte, buradaki ölçü ölçüsüzlük olarak ortaya çıkıyor. Ölçülülük ilkesine uygun olmadığı için temel hak ve özgürlüklerin engellenmesi

gibi bir düzenleme yapmış oluyorsunuz. Dolayısıyla Anayasa'ya uygun olmayan bu düzenleme, eğer gerçek bir Anayasa yargısı söz konusu olursa zaten bir yerlerden dönüp gelecek. Nitekim, 8'inci madde uygulamasıyla ilgili olarak en azından bir karar verebildi Anayasa Mahkemesi, bu da bir adımdır, bir umuttur. Ama lisans verilemeyecek bir olayı, fiilen imkânsız olan bir olayı kanun maddesinin içerisine koymak da kanun yapmayla bağdaşır bir olay değildir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Sayın Pekşen, buyurun.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, bu düzenlemeyle ilgili İnsan Hakları Mahkemesinin yerleşik bir içtihadını hiç noktasına, virgülüne dokunmadan kısaca özetlemek isterim. Bu bahse konu düzenlemede diyor ki: “Diğer yöntemlerle müdahale edilmesi özel hayata ve haberleşmeye ciddi bir müdahaledir ve bu, bu nedenle özellikle kesin olan bir kanuna dayanılmalıdır.” Sayın Zekeriya Temizel’in vurgu yaptığı Anayasa’nın 13’üncü maddesi ve 26’ncı maddesine bir de Anayasa’nın 22’nci maddesini eklediğinizde, bu, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yerleşik içtihadı. Önemi şu: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 2005 yılından sonra içtihat dairesi kurarak, bundan önceki yıllarda vermiş olduğu içtihatlarla ilişkin yapılacak olan başvurularda o başvuru konusunu artık incelemeksizin o konudaki yerleşik içtihadını tekrar etmeyi yeterli gördü. Bunun üzerine, sizin iktidarınız döneminde İnsan Hakları Mahkemesiyle yapılmış olan protokolle Anayasa Mahkememiz de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihat istikrarı ilkesini kabul etti ve bu ilkeyi uygulayacağını da taahhüt etti. Şimdi devam ediyorum efendim buradan: “Özellikle kullanılabilecek teknolojiler devamlı daha sofistike hâle geldiği için bu konuda açık ve detaylı kuralların olması önemlidir ve gizli gözetim önerileri, önerilerin uygulamaya geçirilmesi, söz konusu kişiler veya genel olarak kamu tarafından eleştiriye açık olmadığı için yürütmeye verilen yasal takdir yetkisinin sınırsız bir güç olarak ifade edilmiş olması hukukun üstünlüğüne karşıdır.” Ki burada mutlak olarak bu konulmuş yasa. İnanılmaz, mutlak. Tamamen bir normatif düzenleme var ve hiçbir şekilde bir takdir yetkisine dönüşmemiş, tam bir bağlı yetki ve mutlak bağlayıcılık olarak konulmuş. Devam edeyim efendim: “Bu nedenle, yetkililere verilen takdir yetkisinin kapsamı ve uygulanma yöntemi, bireye keyfî müdahaleye karşı gerekli korumayı sağlayacak biçimde ve alınan önlemlerin meşru amacı göz önünde bulundurularak kanunda yeterince açıklıkla belirtilmesi gerekir.” Var mı Sayın Bakanım? Yok.

Burada Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin söylemek istediği şey şu: Güçlü devletin bütün kamu otorite gücünü elinde bulundurarak ve teknolojinin nereye vardığı, nasıl evrildiği ve hangi sınırlar içerisinde kullanıldığının her geçen gün değiştiği bir durum içerisinde “Bireyin hukukunu koruyacağım.” diye kamu otoritesiyle bunu dayatamazsınız. Ben, mesela, bu konuda bir hukukçu olarak, çok ağır mağduriyetlerin içerisinde gelmiş birisi olarak şunu söyleyebilirim: Benim, gerçekten Sayın Bakanım, yetkim olsa bu Türkiye İletişim Başkanlığını otuz saniye sonra kapatırım, hiç tereddüt etmem bunda. Türkiye tarihinin en büyük siber saldırısıyla karşı karşıya kaldı bu kumpas davalarıyla. Bu Türkiye İletişim Başkanlığı bu siber saldırılar döneminde neredeydi? Türkiye NATO’nun üyesi; NATO’nun savunma konsepti içerisinde 2012 yılından beri siber saldırılara karşı ülkelerin bu konuda yetkili ve görevli kuruluşlarının tedbir ve önlem almaları düzenlenmiş olmasına rağmen, bu siber saldırılarda Balyozun tümüyle elektronik ortamda planlandığı bir dönemde neredeydi bu kurum? Nasıl güveneceğiz? Aynı şeyi bir kez daha başka yerler için söyleyelim isterseniz.

Şimdi, 15 Temmuzda alçak bir darbe girişimi. Sayın Garo Paylan Bey diyor ki: “Ben uyardım.” Çok kişi uyardı, ben de uyardım, birçok kez uyardık, bağıra bağıra geliyor çünkü hayatın içerisinde yaşıyoruz. Bunun bedelini Maliye Bakanı olarak siz ödediniz; Türkiye’ye nasıl ağır bir bedel ödetti maddi boyutlarıyla, bırakın maneviye, bırakın siyasiye, demokrasiye, hukukunu bırakın. Siz ödediniz, ne büyük külfet geldi önünüze; personel külfeti geldi, diğer külfetler geldi, devasa bir bütçeyle karşı karşıya kaldınız. Peki, o zaman ben soruyorum Sayın Bakanım: Bu Türkiye İletişim Başkanlığı neredeydi, neredeydi? Bunlara mı güvenecegiz Sayın Bakan?

Şimdi, ben başka bir soru daha sorayım: Burada bir düzenleme yapılmış, yurt içi, yurt dışına ilişkin de düzenleme yapmışsınız; uluslararası sözleşmeler var. Türkiye, Avrupa Birliği ilişkilerinde özellikle Ulaştırma Bakanlığı ve onun görev sahası içerisindeki konu başlıklarını, madde başlıklarını müzakere etti ve kapanan fasıllardan birisi yanılmıyorsam burası. Şimdi, bu faslı bir kez daha açmayı mı istiyoruz? Yani burada, Avrupa Birliğindeki düzenlemelerden tamamen farklı, kamu otoritesine mutlak yetki veren, anayasal sınırları da tümüyle görmezden gelen bir düzenlemeye mi izin veriyoruz? Amacımız burası mıdır? Bu, bence bu anlamda da hiçbir ciddiyet taşıyor.

Bir başkası daha: Düşünün ki sizin, hepimizin çocukları var, 15 yaşında, 16 yaşında. O çocuklarımız bizim bu düzenlemenin içerisinde bir yayın yapabilirler mi? Yapabilirler. Ne olacak Ceza Kanunu açısından? Zaten bunlar Ceza Kanunu’nda düzenlenmiş, Ceza Muhakemeleri Kanunu 135’inci maddesinde detayına kadar düzenlenmiş, Yargıtay yerleşik içtihatlarıyla sınırları çizilmiş ama o içtihatlar, Ceza Yasası, Anayasa’nın tamamı burada yok sayılarak olağanüstü geniş bir yetkiyle, son derece normatif bir düzenlemeyle takdir yetkisinin tamamı bir kenara bırakılarak bir düzenleme içerisine girilmiş.

Peki, bir başka şey daha sorayım: Sayın Bakan, Türkiye’ye yılda 30 milyon turist geliyor, hedefimiz çok daha fazlası; umuyorum daha fazlasını başaracaksınız, 50 milyon gelir, 100 milyon gelir, çok mutlu oluruz, bize de çok turist gelsin, ülkemiz çok para kazansın. Peki, bu turistlerin Türkiye’ye yönelik ellerindeki o cihazlarla -elektronik cihazları, laptopları, telefonları vesaireleri- bu yayınları yapmaları durumunda, onlara Türkiye’ye geldikleri on gün içerisinde... Antalya’dan yayın yapıyor, absürt de bir yayın yaptı, bu müdahalenin nerelere varacağını öngördük mü acaba Sayın Bakan? Bizim Ceza Kanunu’muzda zaten var, Avrupa ceza kanunuyla uyarlı olarak bu düzenlemeler zaten var. Ceza Yasası’nda ayrıca ek bir müeyyideye... Burada mükerrerini oluşturacak bir düzenleme yapmanın gereği yok. Ceza Usul’ünde bunların hepsi zaten düzenlenmiş, düzenlenmiş. Burada amaç, siber saldırılara karşı özellikle elektronik radyo yayınları üzerinden Türkiye’de devletin güvenliğiye, zaten kamu güvenliğine karşı katalog suçları içerisinde bunların hepsine ilişkin tedbirler son derece ağır müeyyidelere kavuşturulmuş ve içerisinde yer almakta. Onun için bununla birlikte yeni bir durum söz konusu değil, burada tam tersine kamu otoritesine büyük bir keyfilik tanınmakta, o büyük keyfilikle birlikte Anayasa, insan hakları hukuku tümüyle askıya alınmaktadır. Bu, sürdürülebilir bir durum değildir, buna ilişkin sınırların hiçbiriside çizilmemiştir. Çizilmesi gereken sınırlar: Birincisi; eğer kamu otoritesi burada konu yönünden bir yetki istiyorsa o zaman konunun ve o konuya ilişkin düzenlemelerin mutlaka en net şekilde, hiçbir tereddüde yer vermeyecek şekilde çizilmesi gerekir. Yani bir radyo, televizyon yayıncılığı ilkesi bazında bir düzenleme elektronik ortam üzerinden yapılıyorsa, işte elektronik cihazlarla yapılıyorsa, buna ilişkin bir düzenlemeye o sınırların çizilmesi gerekiyor. Ama Sayın Çam’ın detayına kadar anlattığı, son derecede güzel bir alıntıyla etrafını çizdiği yani özellikle sosyal medya içerisinde birtakım sağlayıcı adlarıyla tanımladığı Twitter’mış, işte Facebook vesaire gibi bu sağlayıcılarla ilişki... Onlardan kaynaklanan yayın alanında amatör, bireysel, kişisel, özel nitelikteki yayınları bu kamu otoritesinin kapsamına alacaksanız; bu, ekstra bir durum değil, zaten buna ilişkin

yasalar var, Ceza Yasası var, Ceza Yasası'nın ilgili maddeleri var. O anlamda, bir kamu otoritesinin yaratılması bu konuda toplumdaki baskıyı artıracak niteliktedir, tam bir sansür niteliğindedir ve bu, önleyici bir durum değildir.

Sayın Bakanım, bu kurumlar işlerini yapsınlar, toplumu baskılamayla meşgul olmasınlar. Türkiye, tarihinin en büyük elektrik siber saldırısını yaşadı, Türkiye'nin tamamı, 81 il karanlığa gömüldü. O zaman neredeydi bu iki kurum? Ben özellikle bu Bilgi Teknolojileri Kurumu Başkanlığını merak ettim, neredeydi bu kurum? 81 il saldırıya uğradı, bankalar saldırıya uğruyor, Türkiye siber saldırılara en çok uğrayan ülkelerin başında ve dünya siber saldırılardan büyük bir mağduriyet yaşıyor, büyük bir bütçe harcaması yapıyor ama bu Türkiye İletişim Başkanlığı, internetlerde işte bilmem birilerinin tuzağa düşürülmesi vesairelerle meşgul oluyor.

byLock kullanmayan insanlar... On binlerce insanı siz deşifre ettiniz, Hükûmetiniz deşifre etti. byLock kullandıkları gerekçesiyle cezaevine atıldılar ama sonra öğrendik ki bu insanlar byLock kullanıcısı değil, tam tersine byLock mağdurmuşlar, tahliye edildiler. Ben merak ediyorum, bu kamu otoritesinin bu keyfiliği, bu vurdumduymazlığı, bu tutarsızlığı hiç mi Hükûmetinizin ilgi alanına girmiyor?

Daha çok söylenecek bir şey var: Bu kadar absürt, çizgileri belirlenmemiş, etrafı belirlenmemiş, takdir yetkisinin sınırları belirlenmemiş bir yasal düzenlemeyi bu Parlamentonun geçirmesi gerçekten üzüntü verici olur.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Pekşen.

Bu madde kapsamındaki önergeyi okutmuştuk, şimdi oyluyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu konuda bir bilgi alabilir miyiz, biz yoktuk.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bizim pek çok sorumuz oldu Sayın Bakana ve bir bağımsız kurumumuza pek çok soru, görüş, önerimiz oldu. Bunlarla ilgili bir görüş alırsak tekrar söz isteyeceğim.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Bakanım, buyurun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, öncelikle, bütün görüşler, eleştiriler, uyarılar, ikazlar, hepsi hem hukuk bakımından hem de politik olarak son derece önemli, ben de her birisini dikkatle dinledim, arkadaşlarla da zaman zaman görüş alışverişinde de bulunduk. Burada gerek anayasa hukuku açısından gerek kanun yapma tekniği açısından gerek idare hukuku açısından ortaya birtakım hususlarda endişeler ifade edildi. Dolayısıyla bunları giderme yükümlülüğü de Hükûmet olarak bize ait.

Öncelikle, maddenin düzenlenmesi konusunda bazı boşluklar olduğu, bazı hususların açık bir şekilde ifade edilmediği yönünde birtakım değerlendirmeler oldu. O konuda Genel Kurula kadar, burada Komisyon üyelerimiz tarafından ifade edilen hususlarla ilgili kanunda açık olmayan, belirsizlik oluşturan veya yasal çerçeveyi görünenden farklı bir noktaya çekebilecek, uygulamayı farklı yerlere götürebilecek türde eğer ifade eksiklikleri varsa, düzenleme eksiklikleri varsa o konularla ilgili arkadaşlar hem tutanaklardan konuları takip edecekler hem de ilgili hukukçularımız bu konuda bir çalışma yapacaklar.

Burada, özellikle getirilen kuralların internet ortamında yapılacak yayıncılıkla ilgili özgürlükler bakımından doğurabileceği hususlarla ilgili benim konuşulnlardan genel kanaatim, uygulamaya dönük bir endişe var, yoksa kanun metninde... Baştan beri söyledim; bugün Türkiye'den lisans alan,

radio, televizyon yayıncılığı yapan, ister Türkiye’de kurulu şirketler isterse Türkiye’de kurulu olmayıp da uluslararası düzeyde yayıncılık yapan... Televizyon yayıncılığı yapan, radio yayıncılığı yapan ve Türkiye’de de Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına uygun olarak yayıncılık faaliyeti yapan işletmeler var yani burada kuruluşların isimlerini teker teker saymayayım. Bugün bildiğimiz birçok uluslararası radio, televizyon kuruluşu kendi ülkelerinde lisansa sahip oldukları hâlde Türkiye’de yayıncılık faaliyetleri yapma noktasında bizim Türkiye Cumhuriyeti kanunlarımızı tanıyıp gelmişler, lisans almışlar. Dolayısıyla burada bizim esas dikkat etmemiz gereken husus şu: Acaba getirilen kurallar, mevcut radio, televizyon yayıncılığı olarak tarif edilen, ifade edilen, yayıncılık kapsamını genişleten bu faaliyetler içinde olmayan, sizin de zaman zaman örneklerle, işte bir siyasal partinin faaliyetlerini anlattığı bir internet ortamının bu kanun kapsamına girip girmeyeceği veya bireysel bir yayıncılık faaliyetinin bu kapsama girip girmeyeceği; evinden, partisinden, Meclisten yayın yapanların bu kanun kapsamına girip girmeyeceği konusundaki endişelerinizle ilgili kanunlara da ben baktığımda gördüğüm şu: Yayıncılık, radio yayıncılığı, televizyon yayıncılığı, platform işletmeciliği, radio televizyon, medya yayıncılığı gibi kavramlar mevcut kanunda tarif edilmiş. Bu getirdiğimiz maddede yer alan bütün terimler, bütün kavramlar bire bir mevcut kanunda olan terimler ve kavramlar. O açıdan, getirilen düzenleme esasen bu anlamda kanunun bütünlüğü içerisindeki bütün hukuki çerçevenin içerisinde. Dolayısıyla “Bu yasal düzenlemeyle normal radio televizyon yayıncılığı kavramı dışarısına çıkan alanlarda da RTÜK bir görev ve yetki mi alıyor, acaba alan genişliyor mu?” dersiniz, mevcut hukuki metinler çerçevesinde bunun böyle bir neticeye yol açmadığını söyleyebilirim.

Biraz önce arkadaşlara sordum. Mesela bir radio veya televizyon kuruluşu frekans tahsis yapılmadan, lisans almadan bir yayıncılık yapsa neyle karşılaşılıyor? Yani aslında konuştuğumuz konuların merkezini oluşturan hususlardan bir tanesi. Arkadaşlar dediler ki: “Bir kere, bunun bir hapis cezası var, hürriyeti bağlayıcı cezai yaptırım var. İki: Eğer uydudan yapıyorsa uydudan yayın durdurma, eğer karasal bir yayın faaliyeti varsa gidip vericinin mühürlenmesi var.” Peki, dedim ki: Bu kararı kim veriyor? Dediler ki: “Buna RTÜK karar veriyor.” Şimdi, peki, buraya dönüyoruz. Burada yayın durdurma faaliyetini kim veriyor? RTÜK değil, sulh hâkimliği veriyor. Yani normal radio televizyon yayıncılığında RTÜK’e verilen yetkiler, bu defa burada sulh hâkimliğine verilmiş, yargısal bir karara bağlanmış. O açıdan bakıldığında normal radio televizyon yayıncılığına göre...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kararı veriyor, sulh hâkimliğine gönderiyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ha, öyle değil. O veriyor ama bağlayıcı değil. Esas yayın durdurma kararını veren, mahkeme. Dolayısıyla yani şunu söylemeye çalışıyorum...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır “Karar verebilir.” diyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Geleceğim, onlara geleceğim. Radio televizyon yayıncılığı bakımından getirilen kurallara nispetle burada yayıncıların korunması amacıyla karar verme yetkisi de yargıya verilmiş durumda.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Karar verebilir.” diyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – “Verebilir.” diyor zaten, sulh hâkimliği bile vermek zorunda değil. Sayın vekilimizin söylediği, Türkiye bir hukuk devleti, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihat kararlarına uygun davranmak durumunda. Uluslararası sözleşmelerden gelen bağitlarımız var, ulusal hukukumuz var, uluslararası anlaşmalarla imzaladığımız hukuk var. Sulh hâkimi kendi önüne bir mevzu geldiğinde RTÜK önerse bile bütün bunları değerlendirerek zaten...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Önerme değil, RTÜK karar alıyor, “Verebilir.” diyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, karar vermiş olması, yayını durdurmak için yeterli değil. Değil değil mi arkadaşlar?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yapmayın, öyle değil.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Gidip mahkemeye karar almak zorunda.

RTÜK BAŞKAN VEKİLİ ESAT ÇIPLAK – Karar alıyoruz, kararımız mahkemeye gidiyor Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, mahkeme onaylamazsa yürürlüğe giremez o karar.

RTÜK BAŞKAN VEKİLİ ESAT ÇIPLAK – Tabii.

MUSA ÇAM (İzmir) – Gölbaşı Sulh Ceza Mahkemesi...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, şunu söylemeye çalışıyorum: Bakın, normal radyo televizyon faaliyetlerinde yayın...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yirmi dört saat içinde...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Paylan, hiddetlenmeyin, sakın olun, hemen engellemeyin sözlerimi.

Burada şunu söylemeye çalışıyorum: İnanın, en az sizin kadar, şu yasa metni içerisinde ifade ettiğiniz endişeleri giderecek düzenlemeleri yapma konusunda aynı düşüncedeyiz. Özellikle arkadaşlara baştan beri söylüyorum, ben de kendim ilgili maddeleri inceliyorum. Kapsam olarak radyo televizyon yayıncılığının tanımı, unsurları, fonksiyonları, özellikleri belli. Bunun dışına çıkan bir ifade, terim, kavram var mı diyorum; ben de bakıyorum, göremiyorum. Lütfen, beraber burada hukuk normu oluşturuyoruz, endişelerinizi oluşturan belirsizlik alanları varsa onları nasıl düzeltebiliriz konusunda öneriler geliştirelim, bunları...

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – İzninizle bir cümle söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Bakanım, söylediğiniz hassasiyetlerin hepsine çok teşekkür ediyorum. Şimdi, çizdiğiniz kapsamı... Bir hukukçu olarak söyleyeyim, burada da bir sürü meslektaşım var, onlar da baksın. İdare bir işlem yapacak, bir yetki kullanacak. Bu yetki bağlı mı, takdir yetkisi mi, ona göre düzenliyor şimdi burada. İdarenin kullandığı bu yetkiyi o yetkiyi denetlemekle -anayasal gereklilikle- düzenlediğimiz mahkemeye değil, başka bir yere taşıyoruz, sulh cezaya. Eğer bunu idare mahkemesine taşırsanız sizi anlarım, idare mahkemesini de anlarım ama bunu idare mahkemesi yerine doğrudan sulh ceza mahkemesine taşırsanız... Zaten bu düzenlemeler var, Ceza Muhakemeleri Kanunu'nda bu düzenleme var, burada olmasına gerek yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Mesela şu söylediğiniz hususu çalışalım, hukukçular olarak hep beraber çalışalım, eğer tayin edilen mahkeme konusunda yanlışlık varsa düzeltelim, sorun yok.

İki: Söylediğim gibi, “radyo televizyon yayıncılığı” veya “yayıncılık”, “medya kuruluşu”, “platform işletmecisi” tabirlerinin kanunda karşılığı var. Buna rağmen demin verdiğiniz örneklerle neden olabilecek ifadeler varsa bu nedenlere bu sonucu getirmeyecek şekilde ilave neler konulabilir, onları da koyalım. Çünkü bizim aklımızdan böyle bir ihtimal, böyle bir şey geçmiyor çünkü mevcut kanundaki tanımlara RTÜK bağlı, RTÜK’ün bütün kararları idari denetime tabi. Dolayısıyla şunu söylemek lazım: Bence aynı olaya farklı noktalardan bakıyoruz. Benim şahsen baktığım nokta şu: Bu alanda lisans alıp bütün kamusal yükümlülüklerini yerine getiren radyo televizyon kuruluşlarıyla,

platform işletmecileriyle bire bir aynı faaliyeti yürüten internet ortamındaki işletmeciler aynı faaliyet olmasına rağmen, birisi bütün kurallara tabiyken diğer taraf kurallara tabi değilse haksız rekabet var yani hukuk alanı içerisinde oluşturulmuş bir boşluk var, bu alanın mutlaka düzenlenmesi lazım. Bu alan düzenlenirken mevcut radyo televizyon kuruluşlarının alanını da daraltacak bir şey yapıyorsak hemen çekelim, yapmayalım öyle bir şey ama getirdiğimiz kurallar internet üzerinden yayıncılar aleyhine, radyo televizyoncuların lehine bir şey yapıyorsa, onları kolaylaştırıp bunları zorlaştırıyorsa onları da yapmayalım.

Sayın Bakanımız çok güzel bir noktayı ifade etti, biz demişiz ki: “Biz hiçbir şey demiyoruz bedel konusunda.” Ben dedim ki: “Niye bedel almıyoruz?” Yani normalde şöyle bakmamız lazım: Yayın ister radyo televizyon frekans tahsisıyla olsun ister internet ortamından olsun, eğer bir lisans bedeli alınacaksa kamusal yükümlülüklerin ölçülü ve eşit olması lazım, taraflardan birinin lehine davranırsanız olmaz. Artı, eğer ücret alıp almamanız konusunda kanuna bir hüküm koymazsanız yarın yönetmelikle bunu düzenleyemezsiniz.

Onun için şunu öneriyorum: Çok güzel konular gündeme getirildi, çok önemli eleştiriler getirildi. Arkadaşlar bu konuda çalışınlar, Sayın Başkanımızın başkanlığında Genel Kuruldan önceki bir aşamada söylediğiniz endişeleri giderecek ne tür değişiklikler yapabiliriz, onların da üzerinden geçelim, maddelerin iyileştirilmesi gereken alanlar varsa onları da iyileştirelim ama şöyle bir düşüncemiz asla yok: Bu madde Meclisten geçtikten sonra, bugünden kararlaştırılmış bir anlayışla yayıncılığın kısıtlanması gibi bir anlayışımız asla söz konusu değil. İnternet ortamındaki yayınların daraltılması, bazı yayınların durdurulması gibi bir düşüncemiz asla yok. Sadece ve sadece eğer kuralı, kaideli yönetilen bir piyasa faaliyeti varsa bu piyasa faaliyetini yürütenlerin, herkesin aynı kurallara tabi olması lazım. Bir grup bu kurallara tabi olmadan faaliyet yürütürse o zaman bir piyasa denetimi, gözetimi faaliyeti yapamayız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan, son sözünüzü alayım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, RTÜK’e de söz vermenizi istiyorum, bağımsız bir kurum. Hükûmet konuşt u yalnızca.

BAŞKAN – Şöyle: RTÜK bağımsız bir kurum, doğru tabii ki onu kimse tartışmıyor, orada bir sorun yok ama tasarının sahibi Hükûmettir ve Hükûmet adına da...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama yetkiye RTÜK karar verecek, bağımsız bir kurum. O anlamda...

BAŞKAN – ...Sayın Bakan gerekli şeyleri verdi. RTÜK yetkilendiriliyor Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından bu konuda.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır efendim, bir sözümüz var.

BAŞKAN – Bakın, mikrofonunuz açık, siz konuşmadınız.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama yani niye kabule geçtiniz? Ben RTÜK’ten yalnızca bir talepte bulundum yani.

BAŞKAN – Tamam ben de cevapladım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siz yoktunuz Sayın Başkan, görüşmelerin büyük bölümünde yoktunuz. Pek çok...

BAŞKAN – Ben her tarafında varım görüşmelerin, ruhum burada.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, hayır.

Pek çok önerilerimiz, eleştirilerimiz oldu RTÜK’e dönük “Ne diyor RTÜK?” diye.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam, biz çalışacağız dedik Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, RTÜK’ün de görüşlerini alalım diyorum Sayın Bakan.

BAŞKAN – Çok kolay Sayın Bakan, müsaade ederseniz, RTÜK Başkan Vekilimizdi değil mi? Kendinizi bir daha tanıtır mısınız yani “RTÜK görevlisi” falan gibi de ifadeler geçti de hani onu da düzeltmiş olalım.

RTÜK BAŞKAN VEKİLİ ESAT ÇIPLAK – Esat Çıplak, RTÜK Başkan Vekili.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, bir soru soracağım.

BAŞKAN – Tamam, peki, sizin de sorunuzu alayım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, siyasi partileri temsilen RTÜK üyeleri var. RTÜK üyelerinin bu düzenlemeden haberleri var mı, yok mu?

BAŞKAN - Siz RTÜK üyesi misiniz öncelikle?

RTÜK BAŞKAN VEKİLİ ESAT ÇIPLAK – Evet, aynı zamanda RTÜK üyesiyim.

BAŞKAN – Tamam, kendinizi tam tanıtırmanız lütfen, böylece de bu şey ortadan kalkmış olur.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama aynı zamanda kamu görevlisi olarak gelmiş, kamu görevlisi ama RTÜK üyelerinin bu konudan haberinin olmadığını biliyoruz.

BAŞKAN – Efendim, bir dakika; Esat Bey “Ben RTÜK üyesiyim.” diyor, siz hâlâ olmadığını iddia ediyorsunuz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Torpilli olabilir, torpilli.

BAŞKAN – Efendim? Anlamadım.

Bir siyasi partiyi temsilen mi orada bulunuyorsunuz?

RTÜK BAŞKAN VEKİLİ ESAT ÇIPLAK – Milliyetçi Hareket Partisi kontenjanından kamu görevi yürütmek üzere Mecliste seçilmiş RTÜK üyesiyim ben. Türkiye Büyük Millet Meclisi bizi altı yıllığına oraya görevlendirir, kendi içimizde de Başkanı ve Başkan Vekilini iki yıllığına seçeriz. Ben üyeyim, esas görevim RTÜK üyeliği.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Açıklama yapmadan bir soru da ben sorayım tekrar olmasın diye.

BAŞKAN – Bir karar ver Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Dünyanın hangi ülkelerinde bu lisans uygulaması var? Yani bütün internet alanını regüle etmek üzere lisans yetkisinin tek bir kuruma verildiği hangi ülkeler? Yani mesela onlar nerede var?

RTÜK BAŞKAN VEKİLİ ESAT ÇIPLAK – Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bütün internet alanını...

RTÜK BAŞKAN VEKİLİ ESAT ÇIPLAK – Bütün internet alanını düzenleme...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Lisans veriyor...

RTÜK BAŞKAN VEKİLİ ESAT ÇIPLAK – Lisans veriyor anlamı çıkması, düzenlemekle görevli, orayı incelemekle görevli.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – “İzne tabi” diyor.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Yok, yok; o yasa bizde de var, aynı yasa bizde de var.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir karar verin, ya sorularınıza cevap verecek veyahut da oylayıp geçeceğim.

Evet, buyurun.

RTÜK BAŞKAN VEKİLİ ESAT ÇIPLAK – Efendim, Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Fransa, Avusturya, Meksika, Güney Kore. Bu ülkelerde internetin düzenleneceğine ilişkin kanun metinlerine değişik yıllarda konulmuştur.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kanun bizde de var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yayıncılık faaliyeti.

RTÜK BAŞKAN VEKİLİ ESAT ÇIPLAK – Evet, yayıncılık faaliyeti yalnız, benim söylemek istediğim bu.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Size getirelim o kanunları sunalım bir rapor hâlinde, hangi ülkelerde var...

BAŞKAN – Sayın Keşir’in elinde var, Sayın Keşir sunar.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Ben bunları sundum size, sabahki oturumda hepsini sundum.

BAŞKAN – Bir daha sunun isterseniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yazılı olarak da sunalım.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Yazılı olarak da verelim ya. Hepsini verdik, sabah anlattık tek tek, uzunca uzunca anlattık hem de.

BAŞKAN – İyi ki varsınız Ayşe Hanım, Allah razı olsun sizden.

RTÜK BAŞKAN VEKİLİ ESAT ÇIPLAK – Efendim, internet tabanlı yayın hizmetleri, “OTT” dediğimiz Almanya, Avusturya, İspanya, Fransa, İngiltere; kendileri düzenlemişlerdir. Bu sistemler bu ülkelerde uygulanıyor. Görsel, işitsel medya, Avrupa Konseyinin direktifinde de bunların düzenleneceği belirtilmiştir; biz geç kaldık, onu da ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Hah, bu itiraf da iyi oldu.

Son söz Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Değerli Başkan Vekili, bakın, bizim eleştirimiz şu: “Bu alan regüle edilmesin, yönetilmesin, kontrol edilmesin.” demiyoruz, zaten mevcut yasalarımızda bu alan regüle ediliyor yani belli aykırı yayınlar zaten yasaklanıyor; biliyorsunuz bazı sitelere giremiyoruz, girince “BTK tarafından yasaklanmıştır.” deniliyor. Meramımız şu: Lafzı çok geniş yasanın yani biz, geniş yorumlandığında bütün internet alanını zapturapta alabilirsiniz diyoruz bu yasayla. Çünkü bakın, lafzında var “gerçek ve tüzel kişilerin yayın hizmetlerinin internet ortamına iletiliğinin Üst Kurulca tespiti” diyor ve “...engellemesine karar verebilir.” diyor. Ya, o kadar geniş bir madde ki herhangi bir yayını siz bu maddeyle... Bakın, siz diyorsunuz ki...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Cümlemin başını okuyun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Cümlemin başını da okudum; var, var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – En başını.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Üst Kuruldan alınan geçici yayın hakkı ve/veya yayın lisansı bulunmayan...” diyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet, demek ki bir başı varmış onun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Var, var ama bakın, mesela şu: RTÜK hiç olmadığı bir alana giriyor yani RTÜK’ün konusu ne? Radyo ve televizyon alanını regüle etmek, yönetmek.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Yeni bir kurul mu kuralım? Ne yapalım yani?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, kuralım demiyorum.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Ne yapalım yani?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yeni bir alana giriyor; bakın ama diyor ki RTÜK savunma olarak: Benim yasamda belli, radyo ve televizyon alanını yöneteceğim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu da radyo ve televizyon alanı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Değil ama işte, bakın, yeni bir alana giriyor, internet alanına giriyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tartışmanın en başına döndük Sayın Başkan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, internet alanına giriyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Çalışın Genel Kurula kadar.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, lafzı çok geniş ve bu anlamda...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Öneri getirin.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Öneri getirdik işte, bu maddeyi geri çekin diyoruz efendim, RTÜK’e vermeyin bu yetkiyi, mevcut yasalar bunu zaten denetliyor diyoruz. Şikâyet durumunda... Siz niye Adnan Hoca’yı kapatmadınız bugüne kadar ya? Hâlâ Adnan Hoca yayında, mevcut yasa zaten buna izin veriyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Siz takip mi ediyorsunuz?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Her akşam, her gün internette karşımıza çıkıyor adam.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır; takip mi ediyorsunuz?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ne takip edeceğim, siz mi takip ediyorsunuz? Allah Allah! Benim takip ettiğim bir şey yok.

HÜLUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Takip de edebilirsiniz yani.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siz takip ediyorsunuz herhâlde, ne bileyim.

Mesele şu Sayın Bakanım: Bu şekilde geçirmeyelim buradan, bu şekilde geçmesin.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Olmaz, anlaşılamayız. Biz bu maddeyi geç kalmış bir düzenleme olarak görüp geçirmek istiyoruz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz Sayın Başkan, teknik düzeltmeler var önergede anladığım kadarıyla.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 73’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kabul etmeyenlere niye bakmıyorsunuz efendim?

BAŞKAN – Sizin kabul etmediğinizi ya da ettiğinizi görmedim ama kayda geçmiştir.

74’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 74- 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanununun 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 16- (1) Mücbir sebep olarak kabul edilebilecek haller aşağıda belirtilmiştir.

a) Doğal afetler,

b) Savaş hali,

c) Kısmi veya genel seferberlik hali

ç) Genel salgın hastalık,

d) Faaliyet ve yükümlülüklerin yerine getirilmesini engelleyen ve yükümlünün kendisi dışındaki nedenlerden kaynaklanan diğer benzeri haller.

(2) Mücbir sebep halleri, petrol işlemine etkileri oranında petrol hakkı sahibinin hak ve yükümlülüklerini erteler.”

BAŞKAN – Sayın Bakan, madde üzerinde bir açıklama alalım.

Uygun görürseniz Enerji Bakanlığından bir açıklama alalım.

PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ REHBERLİK, İZLEME VE PAZARLAMA DAİRE BAŞKANI ADNAN BELENLİ - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Petrol İşleri Genel Müdürlüğü olarak arama üretim faaliyetlerinde lisanslandırma ve denetim hizmetlerini yürütüyoruz. Bu kapsamda lisanslandırma faaliyetleri esnasında başvuran şirketlerden beş yıllık yatırım programı alıyoruz. Bu yatırım programının her yılı için şirketler bize mali ve fiziki şartlarını sunuyorlar. Mali tutarlarının tam olarak yüzde 2’si kadar yatırım teminatı alıyoruz. Kanunumuzun 24’üncü maddesinin altıncı fıkrasının son cümlesinde bu alınan yatırım teminatlarıyla ilgili olarak şöyle bir ibare yer almaktadır: “Taahhüt edilen iş programının iki yıl üst üste hiç gerçekleştirilmemesi durumunda verilen teminat irat kaydedilir ve ruhsat iptal edilir.” Kanunumuzda mevcut olan 16’ncı maddedeki mücbir sebep tanımından görüleceği üzere sadece savaş hâli ve doğal afet hâlleri bahsedilmiştir yani kısıtlı bir tanımdır. Buradan dolayı yatırımcı şirketler mağdur duruma düşmektedirler; şöyle ki: Yatırımlarını kendi iradeleri veya kendi ellerinde olmayan nedenlerden dolayı yerine getirememekte ve bu nedenden dolayı da gereksiz ruhsat iptalleri olmaktadır ve olacaktır yani şu anda yaşadığımız bir durum değil ama 11 Haziran 2013 tarihinde yürürlüğe giren kanunumuzdan sonra verilen ruhsatların hemen hemen tamamı ikinci yılın içerisinde olduğundan ruhsat iptallerine geçilecektir. Bunun önüne geçmek ve yapılan yatırımlardan sonra devletin devlet hissesini ve gerekli istihdamı alabilmesi için böyle bir teklifle gelmiş bulunuyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Birkaç soru soracağım. Bu doğal afetler, savaş hâli, kısmi veya genel seferberlik, genel salgın hastalık; anlaşılır şeyler bunlar. Peki “d) Faaliyet ve yükümlülüklerin yerine getirilmesini engelleyen ve yükümlünün kendisi dışındaki nedenlerden kaynaklanan diğer benzeri haller.” Ne düşünüldü yani? Birinci sorum bu.

İkincisi de, doğal afet, savaş hâli... “Mücbir sebep halleri, petrol işlemine etkileri oranında petrol hakkı sahibinin hak ve yükümlülüklerini erteler.” Daha evvel “eşit sürede erteler”di, ne kadar sürede erteler? “...sahibinin hak ve yükümlülüklerini erteler.” Önceki “eşit sürede” niye çıkarıldı bu metinden?

Ne kadar etkiler ama öncelikle bu “d” her tarafa çekilebilir; bu “Faaliyet ve yükümlülüklerin yerine getirilmesini engelleyen ve yükümlünün kendisi dışındaki nedenlerden kaynaklanan...” Zaten yazdınız yukarıda o nedenleri. Başka ne nedeni olabilir?

PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ REHBERLİK, İZLEME VE PAZARLAMA DAİRE BAŞKANI ADNAN BELENLİ – Şöyle açıklayayım Sayın Vekilim: Petrol ve doğal gaz arama, üretim faaliyetlerimizin hemen hemen tamamı kırsal alanda meydana gelmekte yani kırsal bölgelerde lokasyonu belirlenmekte, sismik çalışmaları yapılmakta.

Ancak burada belirtmiş olduğunuz “yükümlünün veya işte kendisinin elinde olmayan nedenler” diye bahsettiğimiz, örnek olarak özel güvenlik bölgesi ilan edilmesi veya planlı, plansız operasyonlar. Bunlar şirketlerin...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Zaten yukarıda var o özel güvenlik bölgesi kısmı ve genel seferberlik, savaş hâli, doğal afet. Orada var zaten onlar.

PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ REHBERLİK, İZLEME VE PAZARLAMA DAİRE BAŞKANI ADNAN BELENLİ – Özel güvenlik bölgesi ilan edilmesi savaş hâline girmiyor veya planlı, plansız operasyonlar bu kapsama girmiyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yazsaydınız oraya onu yani şimdi “mesela” diyorsunuz. Başka bir sürü şeyler de veriliyor.

PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ REHBERLİK, İZLEME VE PAZARLAMA DAİRE BAŞKANI ADNAN BELENLİ – Örnek veriyorum, başka bir sürü olaylar da var. Şöyle ki mesela, Büyük Ova Yönetmeliği çıktı şu anda tarımla ilgili. Bu konuda alınan izinler, ormandan alınan izinler, şirketlerin çalışmalarının belli bir dönemde olması nedeniyle kırsalda yapılan çalışmalarda, sismik faaliyetler olsun sondajlar olsun lokasyon yerlerinin belirlenmesi olsun, yağmur, çamur, kar, bu tip şartların olduğu mevsimlerde yapılamadığından sadece nisan ayından sonra ve eylül ayının sonuna kadar dar bir alanda yapılıyor. Bu süreçte de herhangi bir bölgenin özel güvenlik bölgesi ilan edilmesi veya alınan bir iznin... Başka bir örnek vereyim, mesela, sismik yapacaksa patlayıcı izni alması lazım. Patlayıcı izni alacaksa, siz de takdir ediyorsunuz ki bütün üretimlerimizin yüzde 90’dan fazlası, ham petrol özellikle, Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde. Yerel yönetimlerden izinlerdeki gecikmelerden dolayı faaliyetlerinde aksamalar yaşanıyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu süreçle ilgili bir açıklama...

PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ REHBERLİK, İZLEME VE PAZARLAMA DAİRE BAŞKANI ADNAN BELENLİ – Süre... Şöyle söyleyeyim, “Kendi iradesi dışında yaşanan olaylarda eşit sürede ötelenmesi...” Mesela, özel güvenlik bölgesi...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Eşit süre”yi kaldırmışsınız, çıkarmışsınız metinden.

PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ REHBERLİK, İZLEME VE PAZARLAMA DAİRE BAŞKANI ADNAN BELENLİ – Ama “...petrol işlemine etkileri oranında...” diyoruz. Bir önceki zaten...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “...etkileri oranında...” zaten var arkadaşım yani o maddede “...etkileri oranında...” zaten var. Siz yaptığınız değişiklikle “eşit süre”yi kaldırıyorsunuz.

BAŞKAN – “...sorumluluklarını eşit sürede...” mevcut hâli. Şimdi “sorumlulukları”nı kaldırıyorsunuz, “yükümlülükler” yapıyorsunuz ve “eşit süre”yi de kaldırıyorsunuz.

PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ REHBERLİK, İZLEME VE PAZARLAMA DAİRE BAŞKANI ADNAN BELENLİ – Evet.

BAŞKAN – Neden “eşit süre”yi kaldırıyorsunuz? Yani kalabilir.

PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ REHBERLİK, İZLEME VE PAZARLAMA DAİRE BAŞKANI ADNAN BELENLİ – Kalabilir, uygundur.

BAŞKAN – Kalabilir.

Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Pekşen...

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Başkanım, şimdi, maddede, evet, Sayın Bekaroğlu’nun belirttiği aslında bir yazım özensizliği var. Anlatılmak istenen gayet iyi niyetli. Ama biz hukukta, mesela, o (d) bendindeki düzenlemelerin hepsine “haklı sebep” deriz, hukukta bunun adı “haklı sebepler”dir. Haklı sebep dediğiniz zaman onun bir tanımını vardır, hukukta da bir yasal düzenlemesi vardır, oturduğu bir neden unsuru var. O hâlde, buradaki düzenlemeye “Kendisi dışındaki nedenlerden kaynaklanan diğer benzer haller...” demeyiz biz, bütününe “haklı nedenlerle” deriz ve bu tartışmaların tamamı ortadan kalkar. Burada bir yazım eksikliğini görüyorum.

Hemen, son maddede söylediğiniz, Sayın Bekaroğlu’nun da itiraz ettiği süreye ilişkin kısımda da yine... Hukukta bunun adı “makul süre”dir. Buraya makul süreyi yazarsanız bütün bu tartışma da ortadan kalkar. Ya, ikisinde de hukuk normuna oturtulduğu takdirde bir sorun kalmayacaktır. Buna dikkat edilirse, bu yönde düzeltilirse sorun çözülür.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yıldırım...

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; mücbir sebep, tabii, kanunumuzda pek çok kere tarif edilmiş bir özel hukuk hâli. Borçlar hukukunda daha genel tarif edilmiştir. İşte, Vergi Usul Kanunu’nun 13’üncü maddesinde tarif edilmiştir. Özel kanunlarda bunun bu şekilde tarifi sayın idare yetkilisinin de ifade ettiği gibi, kanunun kendi özel niteliğinden kaynaklandığını ben düşünüyorum. Tabii, mücbir sebep, kişinin iradesi dışında vuku bulagelen, önceden beklenmeyen mecburi hâller, işin niteliğinden anlaşıldığı takdirde mükellef tarafından istese de ortadan kaldırılamayacak gibi durumlardır. Önceden seziemez, karşı konulamaz, beklenmeyen hâlleri ifade eder.

Buradaki “eşit süre”nin terkin edilmesini, buradan çıkartılmasını ben makul buluyorum. Sebebi de şu Sayın Başkanım: Çünkü zaten “Kanun lafzı ve ruhuyla meridir.” deriz biz. Buradaki yükümlülükleri... Zaten mücbir sebep ortadan kalktığı anda bu da artık ortadan kalkar yani. Burada durmadan süreyi yenilemek, yenilemek, yenilemek yerine, belirlenecek bir süre manasına gelir. Bence, buradaki “eşit süre” yerine, zaten kanunun kendi lafzından anlaşılan mücbir sebebin ortadan kalktığı tarihten itibaren bu süreç zaten kendiliğinden resen başlar.

Komisyon üyesi diğer arkadaşlarımızın ifade ettiği, “...kaynaklanan diğer benzeri haller...” denmesinin sebebi de kanımca şudur ki bunlar tahdidi olarak tek tek yazılamaz, örneklenemez çünkü bunun pek çok örneği vardır, sayısı vardır, oranı vardır. Mesela biz, 59’uncu maddeyi herhâlde, orada LPG’yle ilgili yüzde 20’yi yüzde 2’ye düşüren bir mesele koyduk stokla ilgili. Olabilir ki mesela, Türkiye’ye LPG hiç gelmiyor, üretilmiyor. Sadece arkadaşımızın söylemiş olduğu bu maddede değil, kanunun tamamı itibarıyla düşünmek gerekir.

Ben metin yazılımı ve metni yerinde bulduğumu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – İşte, hukukçular da böyle. Bir hukukçu öyle söylüyor, bir hukukçu böyle söylüyor. Allah ellerine düşürmesin.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Ben yasayı söyledim, beyefendi duygularını söyledi.

BAŞKAN – Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Ben Petrol İşleri Genel Müdürüne şunu sormak istiyorum: Arama sahaları, arama noktaları nerelerdedir? Bu şirketler hangileridir ve toplam TL olarak ne kadar iade edilecektir, onun miktarlarını öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan...

MALİYE BAKANINACİAĞBAL (Bayburt) – Yani, bu, ikinci fıkraya ilişkin Sayın Bekaroğlu’nun gündeme getirdiği konu haklı bir konu. Aslında bu düzenlemeyi yaparken temel amacımız, mücbir sebep hâli olup da tek tek sayılamayan hâller için genel bir yetki almaktır. “Benzeri hâller” demek de aslında idareyi kısıtlayan bir hâl. Yani idare bu örneklerle aynı, eş değer olan olaylar için bu yetkiyi kullanabilecek; yoksa, bunlarla eş değer olmayan durumlarda kullanamayacak.

O açıdan, eğer Komisyonumuz uygun görürse, ikinci fıkraya ilişkin değişikliği hiç yapmamış olalım. Bunu redaksiyon yetkisiyle veya bir önergeyle çerçeve maddeyi değiştirerek sadece birinci fıkranın (d) bendini değiştirecek şekilde yapalım. Böylelikle bir tereddüt oluşmasın. Yani, yazılan metnin de belki aynı sonucu doğurduğu iddia edilebilir ama gerek yok bence. Şu anda maksadımız sadece mücbir sebep hâllerini çeşitlendirmekten ibarettir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ REHBERLİK, İZLEME VE PAZARLAMA DAİRE BAŞKANI ADNAN BELENLİ – Sayın Vekilimin sorularını cevaplayacağım.

Kanunumuzda, mevzuatımızda “Üst üste iki yıl faaliyetlerin yerine getirilmemesi durumunda ruhsat iptali...” diyor. Şu anda zaten kanundan sonra alınan ruhsatların hemen hemen çoğunluğu ikinci yılına gelmiş durumda ve bu şartlarla karşılaşacağımız için söylüyorum.

Sizin sorunuza cevap verecek olursam, şu anda 5 şirket bu şeyden etkilenecek ve 5 şirketin 14 ruhsatı iptal olacak. İptal edilecek olan yatırım miktarı yaklaşık 63 milyon 400 bin dolar. Bunun da yüzde 80’i kamu şirketlerimiz olan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı ve Turkish Petroleum Corporation Company’ye ait.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 74’üncü madde kabul edilmiştir.

76’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 76- 18/5/2017 tarihli ve 7020 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasına “herhangi birine teslim eden” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya söz konusu taşıtlardan 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listenin 8701.20, 87.02, 87.03. 87.04 G.T.İ.P. numaralarında yer alanları doğrudan ya da ihracatçılar vasıtasıyla ihraç eden” ibaresi, “hurdaya çıkarılan” ibaresinden sonra gelmek üzere “ya da ihraç edilen” ibaresi eklenmiş ve aynı maddenin birinci, ikinci ve dördüncü fıkralarında ver alan “31/12/2018” ibareleri “31/12/2019” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Maddeye ilişkin bir açıklama rica ediyorum Sayın Bakan, 76’ncı maddeye ilişkin bir açıklama lütfen.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Gelir İdaresi Başkanımız bir açıklama yapsın.

BAŞKAN – Sayın Ertürk...

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

2017 yılının Mayıs ayında yürürlüğe giren 7020 sayılı Kanun'da geçici 1'inci maddede motorlu taşıtlar vergisinden dolayı borcu bulunan ya da trafik para cezasından dolayı borcu bulunanların taşıtlarının maddede sayılan usul ve esaslar çerçevesinde hurdaya ayrılması hâlinde, bu motorlu taşıtlar vergisinin ve trafik para cezalarının silineceğine dair bir hüküm var. Bu öngörülen düzenlemeyle söz konusu maddedeki 31/12/2018 tarihi yani uygulamadan yararlanmaya ilişkin sürenin son bulduğu tarihin bir yıl uzatılması öngörülüyor. Bir de orada usul olarak sadece büyükşehir belediyelerine, il özel idarelerine ve Makine Kimyanın depolarına teslimle ilgili bir hurdaya ayırma yöntemi vardı; onun yanına ilaveten de doğrudan veya dolaylı bir şekilde ihraç edilmesi de ekleniyor. Maddeyle öngörülen budur.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Niye böyle bir ihtiyaç duydunuz, niye bir sene erteleme, bir sene uzatma ihtiyacı duydunuz? Yeteri kadar olmadı mı?

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Çünkü ilerleyen bir maddemiz var, o maddeyle bir bağlantı kurma anlamında.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Bu maddeyle ne kadarlık bir vergiden vazgeçmiş olacaksınız, ilave olarak düşünüyorsunuz? Onunla ilgili şeye bakmadım, kusura bakmayım, belki koymuşsunuzdur etki analizine.

İkincisi: Geçen bu maddeyi çıkarırken de bu eleştirimi yapmıştım. Şöyle bir şayia var Sayın Bakan: Belli bir yaşta, özellikle kamyonlarda ve otobüslerde belli bir süre sonra ödememeye başlıyorlar “Nasıl olsa hurda indirimi gelecek.” diyorlar, son beş altı yılını ödemiyorlar. Sonuçta bütün borç nasıl olsa silinecek diye bu borçları biriktirme eğilimi olduğuna yani bu sürenin uzayacağına ve bu borçları ödemeyip “Nasıl olsa hurdaya ayıracağız.” diye bekleyen özellikle kamyon, otobüs araçlarıyla ilgili bir eğilim olduğuna dair Sayın Müsteşarıma ben bunu söylemiştim ama öyle olmadığını söylemişti; o konudaki tespitlerinizi rica ediyorum. Yani bunu sürekli erteleme hâlinde hurdaya yakın olan araçların hep böyle bir borcu bekletme, nasıl olsa sıfırlanacak diye bekletme eğilimi doğabilir. O açıdan bunu son kez uzattığınıza, böyle bir uygulama yaptığınıza dair bir beyanatta bulunursanız... Yoksa her yıl erteleyeceğinizi, bunu söylerseniz böyle bir eğilim doğurursunuz. Ya da böyle bir eğilim var mı?

BAŞKAN – Evet, Sayın Ertürk...

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Sayın Vekilimizin bu konudaki katkıları doğrultusunda biz böyle bir çalışma yaptık ve bu çalışma sonucunda motorlu taşıtlar vergisinde yüzde 95'in üzerinde bir tahakkuk tahsilat oranımız olduğunu gördük.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yaşlı araçlarda mı, bu arada mı?

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Yok, son bu birkaç yılda yoğunlaşmış durumda. Bu nedenle o sizin dediğiniz savı destekler bir sonuca ulaşmadık, onu net söyleyebilirim. Bu düzenleme gerçekten Meclisin önüne son defa gelen bir düzenleme, 7020'yle yapılan bu düzenleme.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Son defa...

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Bir de izin verirseniz sormuş olduğunuz soru çerçevesinde 7020’den bugüne kadar yararlanan araç sayısını söyleyeyim; o da 19.477. Yani Mayıs 2017’de çıkan düzenlemeye istinaden bugüne kadar bu çerçevede yararlanan araç sayısı 19.477.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Çok önemli bir rakam değil.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Temizel, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Başkanım, hurdaya çıkmış olan bu araçların ihracatçılar vasıtasıyla ihraç edilmesi ne anlama geliyor, ne demek ihraç etmek? Ne diye ihraç ediyorlar bunları?

BAŞKAN – Sayın Ertürk...

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Sayın Bakanım, ileride bir geçici 1’inci maddemiz var, bu torba yasanın geçici 1’inci maddesi, orada bir düzenleme var. Belli şartlar altında, belli bir usul çerçevesinde hurda araçların elden çıkarılması, yurt dışına ihraç edilmesi ve bu suretle yurt içerisinde yeni bir araç almaları hâlinde ödeyecekleri ÖTV’den belli bir miktar indirim yapılmasına matuf bir düzenleme. O madde içerisinde ihraç da diğer usullerin yanına eklenmiş, monte edilmiş durumda. Bu maddede öyle bir şey yok. Bu maddeye o anlamda ilave ediliyor.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yani bu Gürcistan’daki kamyon sorununun doğmasına neden olan olayı mı yasalaştırıyoruz bu şekilde?

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – O konuda bir bilgim yok.

BAŞKAN – Onu buraya almadık zaten.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yani başka türlü bu kadar hurda kamyonu ne diye ihraç edecekler ki? Hurda olarak ihracı ayrı bir olay, kamyon olarak ihracı ayrı bir olaydır. Nereye ya da Kuzey Irak’a mı göndereceğiz, nereye göndereceğiz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, Değerli Bakanım, bu madde, aslında bu hurda teşviki meselesi gündeme getirildikten sonra benim arkadaşlara “Yapalım.” dediğim bir husus.

Biz şimdi diğer maddede diyoruz ki: “16 yaşından büyük araçları iki yöntemle yani ihraç ederek veya yurt içinde imha merkezlerine teslim ederek yeni bir araç alırsanız o takdirde, yeni bir araç almanız hâlinde 10 bin liraya kadar ÖTV teşviki verilir.” “16 yaşından büyük araçlar” demiş olmakla aslında 20 yaş üzeri araçları da otomatikman kapsama almış oluyoruz. Hâlbuki şu anda bizim 20 yaş üzeri araçlarla ilgili zaten uyguladığımız bir terkin hâlinde vergi borçlarının silinmesi düzenlemesi vardı yani geçmişten gelen bir düzenleme vardı. Şimdi, biz hurda teşvikini getirince o zaman bunun teşvik edici unsuru daha fazla olsun diye şimdi “Hurda teşviki kapsamında eğer aracınız 20 yaştan daha fazlaysa 10 bin liralık ÖTV teşvikinin yanında aynı zamanda geçmiş dönem borçlarınızı da sileceğiz.” demiş olacağız ama önceki çıkan bütün geçmiş borçların silinmesinde tek yöntem imha merkezlerine teslimi. Hâlbuki biz, hurda teşvikinde ihracatı da bir terkin yöntemi olarak belirlediğimiz için, uygulamalar birbirine paralel olsun diye... Bir kişi mesela diyebilir ki “Ya ben aracımı yenilemek istemiyorum ama yurt dışına ihraç edip vergi borçlarımı terkin etmek istiyorum.” O da bir seçenek olsun. O açıdan iki uygulama beraber yürürken birbirleriyle olan bağlantılarını sağlamak üzere bu düzenlemeyi getirmiş olduk.

BAŞKAN – Sayın Temizel...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yani bu hurda araç sahiplerinin böyle bir ihracat işlemini yerine getirebilmeleri olasılığını inanılmaz derecede uzak görürüm. Yani neyi ihraç edecek, kimi bulacak da ihraç edecek, nasıl bir pazar olacak ki bu böyle bir olay? “Sınır dışına götürüp de bunu ihraç ettim.” demek şeklindeyse bu olay bu ciddi anlamda sorun yaratan bir olay, dönüp geri gelecek bumerang gibi.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok. Yani Ekonomi Bakanlığımız şunu söylüyor, diyor ki: “Türkiye’de ticari araçlar da dâhil olmak üzere aslında yurt dışında bu araçları alabilecek ülkeler var. Yani Afrika’da olur, farklı bölgelerde olabilir, etrafımızda var.” Burada beklenen, bu düzenlemeden sonra bazı işletmelerin -şu anda ortada bir işletme yok, bir proje yok ama- bu tür araçları piyasadan toplayıp ihraç edebileceği. Biz şimdi zaten esas usul belirleyeceğiz. Dolayısıyla ne olacak? Kişi bu işleme aracılık eden kişiye aracını teslim edecek, o araç yurt dışı edilecek, yurt dışı edildiğine dair belgeyle beraber trafiğe gelecek, arabayı terkin ettirecek ve borçlar terkin edilecek. Burada Ekonomi Bakanlığının yurt dışında böyle bir pazar olduğu, bu pazarın bu şekilde de değerlendirilmesiyle bu eski araçlardan da ekonominin kurtulacağı şeklinde bir değerlendirmesi var.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Borçluluk ne kadar bu araçlarda?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani açıkça çalışmalar sırasında bir rakam ifade edilmedi yani ona dair bir öngörü, bir tahmin, bir şey yok. “Sadece böyle bir pazar olabilir.” diye Ekonomi Bakanlığının değerlendirmeleri var. O açıdan arkadaşlarımın bana verdiği tablo tabii yararlanacak maksimum araç sayısı. “5 milyon 600 bin araç” deniyor ama yani bu sayının çok çok azı olur yani bu kadar olacağını sanmıyorum yani bunun onda 1’i bile olmaz yani.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

77’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 77- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 6 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Büyük Ölçekli bilgi işlem birimlerinde çalıştırılacak sözleşmeli personel sayısını kurumlar itibarıyla 100’e kadar yükseltmeye ve bu şekilde ilave vize edilecek sözleşmeli personel pozisyonlarında çalıştırılacaklara ödenecek ücreti anılan ücret tavanının beş katına kadar belirlemeye Maliye Bakanı yetkilidir.”

BAŞKAN – Sayın Bakan bir açıklama alabilir miyim maddeye ilişkin?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Uygun görürseniz, Bütçe Genel Müdürümüz bir açıklama yapsın.

BAŞKAN – Sayın Ay, buyurun.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRÜ HAKAN AY – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; sözlerime Komisyonu en derin saygılarımla selamlayarak başlamak istiyorum.

77’nci maddeyle, hâlihazırda 375 sayılı KHK’nin ek 6’ncı maddesinde kapsama giren kurum ve kuruluşlar, genel bütçeli özel bütçeli kuruluşlar, sosyal güvenlik kurumları, fonlar, kefalet sandıkları, özel kanunla kurulmuş bulunan kuruluş ve teşekküller ve çalışacak olan sözleşmeli bilişim personeli sayısını 30’la sınırlayan ve bunlara ilişkin olarak da mesleklerinin gereği olarak normalde sözleşmeli personel için verilen ücretin yetersiz olması nedeniyle 8 kişi için 4 kat, 10 kişi için 3 kat ve 12 kişi için de 2 kat olmak üzere imkân veren düzenlemeye ilave yapılarak bu 30 kişi sayısı 100’e kadar artırılıp ücret tavanını da 5 katına çıkarma noktasında yetki verilmektedir.

Arz ederim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Toplam 100 kişi mi yani?

BAŞKAN – “Toplam 100 kişi mi?” diye bir soru geldi Sayın Çam’dan.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRÜ HAKAN AY – Kapsama giren -kapsam da 190 sayılı KHK’nin kapsamıdır, biraz önce bahsettim- her bir kurum için 100. Şu ana kadar...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şu anda kaç kuruluşa vize verdiniz?

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRÜ HAKAN AY – Efendim, şu ana kadar toplam 49 tane idareye -375 ek 6’ya göre- 753 personel vizesi verilmiştir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bu rakam nedir?

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRÜ HAKAN AY – Efendim, şöyle: Şu anda 2 katı 1/1/2018’den itibaren brüt sözleşme ücreti 10.594; 3 katı 15.890; 4 katı 21.187; 5 katı 26.484.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Brüt mü?

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRÜ HAKAN AY – Bunlar brüttür. Ocak ayındaki ücret ile aralık ayındaki ücret artan vergi oranı tarifesi nedeniyle tabii ki düşmektedir.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

78’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 78- 3/6/2011 tarihli ve 633 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yüzde 20’sini” ibaresi “yüzde 25’ini” ve “5.000” ibaresi “7.500” olarak değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Sayın Bakan, 78’inci madde üzerinde bir açıklama lütfen.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, bu madde de konut hesabı değil mi?

BAŞKAN – Evet, çeyiz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Çeyiz hesabı. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığından arkadaşlar var mı?

BAŞKAN – Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığından kimse yok mu burada?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanın, bilgilerine ve takdirlerine sunuyoruz yani bakanlıklar maddelerini bile takip etmekte ilgisizler ve alakasızlar yani.

BAŞKAN – Efendim, çeyiz hesabında yüzde 20’yi yüzde 25; 5.000’i 7.500 olarak düzenliyoruz ve maddeyi oylarınıza sunuyorum...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN – Kabulden sonra söz vereyim.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama...

BAŞKAN – Kabul edildi.

Ara vereceğim, gidip Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığını arayacağım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, maddeyle ilgili, ilgili bakanlık temsilcisi burada yok. Bu, bizim Komisyonumuza yapılan bir... Ne diyeyim yani sıfat koymayayım.

BAŞKAN – Yani gereğini yapacağım dedim, daha ne diyeyim işte.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, hayır, ama siz maddeyi geçiriyorsunuz. Bakın, siz eğer ki böyle yaparsanız bakanlıklar da ona göre davranırlar. Adam “Ben personelimi göndermezsem dahi...”

BAŞKAN – Arkadaşlar, bundan sonra genel müdür, müsteşar yardımcısı haricinde hiçbir kurumdan burada söz, kurum görüşü alamazsam maddelerini metinlerden çıkartırım, onu söyleyeyim. Daire başkanı, şube müdürü bu seviyede bürokrat arkadaşlarımızın -onlar da sakın yanlış anlamasınlar ama- açıklama yapmalarını da kabul etmiyorum; genel müdür, müsteşar yardımcısı dışında burada işlem bundan sonra yapmayacağım arkadaşlar.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, “Bundan sonra yapmayacağım.” dediğinizden yirmi saniye önce, bu olmadan madde geçirdiniz. Kim inanır size? Yani bundan yirmi saniye, önce o kadar sert çıkıp izahat vermeden önce madde geçirdiniz.

BAŞKAN – Sayın Paylan... Arkadaşlar benim ne kadar ciddi olduğumu bilirler.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yapmayın Allah’ınızı severseniz. O açıdan, arkadaşlar, bu maddeyi yarına bırakalım. Gelsin...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Madde geçti ama.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır olmaz, tekririmüzakere yaparız ya, ne olacak.

BAŞKAN – Tekriri müzakere yaparım yarın, sorun değil.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır o zaman, şunu söyleyelim...

BAŞKAN – Tekririmüzakere yaparım; yarın çağıracağım, gelecekler.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tekririmüzakere yapalım, bize bir izahat versinler, tekrar geçirelim.

BAŞKAN – Ayrıca gelecekler, tekririmüzakereye de gerek yok, gelip açıklamalarını yapacaklar.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben görüp konuşacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Size söz vereceğim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kayıtlara geçsin, üzerinde konuşmak istiyorum. Diğer arkadaşların da belki vardır.

BAŞKAN - Size söz vereceğim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tekririmüzakere yapacaksınız.

BAŞKAN - Millî Eğitimden kimse var mı? Var.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Bugün için geçerli mi?

BAŞKAN – Bugün için de geçerli.

80’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 80- 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 15- (I) 1/12/2006 tarihli ve 2006/11350 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararın 9 uncu maddesi kapsamında 2017-2018 eğitim ve öğretim yılında ek ders ücreti karşılığında görev yapmış olanlar; bu görevlerinden dolayı en az 540 gün sigorta primi ödenmiş olması. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde öngörülen genel şartlar ile öğretmenliğe

atanabilmek için aranan özel şartları taşımaları, herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazanmamış olmaları ve Kamu Personel Seçme Sınavında Bakanlıkça belirlenen taban puan ve üzerinde puan almış olmaları kaydıyla, Bakanlıkça belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde yapılacak sözlü sınav sonuçlarına göre ek 4 üncü madde uyarınca öğretmen unvanlı vize edilmiş pozisyonlarda sözleşmeli personel olarak istihdam edilebilir. Bakanlıkça belirlenecek alanlarda olmak üzere bu kapsamda istihdam edilebilecek sözleşmeli öğretmen sayısı 5.000’i geçemez.”

BAŞKAN – Arkadaşlar, Gençlik ve Spordan kimse var mı?

Göreviniz? Avukat.

Olmaz, 35’inci maddeye dönüyorum. Arayın, müsteşarınıza bilgi verin, kimi gönderiyorsa üst düzeyde adam istiyorum. Yani on beş dakikanız var.

Sayın Bakanım, müsaade ederseniz 80’inci madde üzerinde Millî Eğitim Bakanlığının açıklamasını alalım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Millî Eğitim Bakanlığından bir açıklama alalım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Sayın Başkan, kıymetli milletvekillerimiz; bundaki gerekçemiz bugüne kadar ücretli derse giren öğretmen arkadaşlarımızın tecrübelerinden istifade etmek. Bu yüzden de 545 günü dolduran sigorta primi ve bu yıl da 2017-2018 eğitim- öğretim yılında da fiilen derse giriyor olma şartıyla 5 bin sözleşmeli öğretmen alacağız. Bunların alanlarını ve miktarlarını daha sonra, bu geçtikten sonra ilan edeceğiz ve sözleşmeli olarak atayacağız. Bu öğretmen arkadaşlarımızı müracaatlarına göre de mülakata alacağız, daha önce atadığımız sözleşmeli öğretmenler gibi.

BAŞKAN – Sayın Müsteşarım, herhâlde toplam 57 bin yaklaşık ek ders ücretli öğretmen var Millî Eğitimde hizmet veren. Biz bunu sadece 5 bine getiriyoruz değil mi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Evet. 97 bin şu anda bu yıl itibarıyla; 27 bin uzman ve usta öğretici, 70 bin de ücretli öğretmen istihdam ediyoruz 2017-2018 eğitim-öğretim yılında.

MUSA ÇAM (İzmir) - Sözleşmeli mi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Hayır, ücretli efendim.

BAŞKAN – Ek ders ücretli mi deniyor buna?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Evet efendim “ücretli öğretmen” deniyor “ek ders karşılığında ücretli öğretmen.”

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Bu kanun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Evet efendim, bu yılda derse giriyor olacak.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Soruyorum. Kayıtlara geçsin. Bu kanun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla prim ödeme gün sayısı mı olacak?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK –Evet, doğrudur Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Kanunun yürürlüğe girdiği gün sayısı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK –Evet, doğrudur efendim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Aslında kanuna yazmak lazım.

BAŞKAN – “540 gün sigorta primi ödenmiş olması” diyor ama...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK -Yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Ne zaman?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK -Yürürlüğe girdiği andan itibaren.

BAŞKAN – Tamam, onu bir redaksiyonla yaparız.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Herkes farklı bir şey söyler yalnız.

BAŞKAN – Peki, burada KPSS zorunluluğu var mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Tabii, doğrudur Sayın Başkanım, sözleşmeli öğretmen alır gibi bu arkadaşlarımızda da KPSS şartı var. KPSS taban puanını ilan ettikten sonra taban puanı tutturan arkadaşlarımız müracaat edecekler.

BAŞKAN – KPSS şartından vazgeçmiyorsunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK - Tabii tabii, yok, vazgeçmiyoruz.

BAŞKAN – Bu konuda çok arayan var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK - İşte 2017-2018 kanunda ekledik, fiilen derse giriyor olma şartı var.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın çok güzel konuşuyorsunuz ama bunların hiçbiri tutanaklara girmiyor, söz alacaksınız yani tutanaklara girsin istiyorum bu söylediklerinizin.

Sayın Açıkkapı buyurun.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; şimdi burada tabii aslında çok güzel bir şey yapılıyor, ders ücreti karşılığı öğretmenlik yapan kardeşlerimize bir fırsat verilmiş oluyor. Ancak bize gelen tabii birçok şikâyet var; bunlardan biri, 540 günü doldurup da bu yıl görev alamayan kardeşlerimiz var. Bunlar farklı sebeplerle olabilir, askerde olabilir veya müracaat etmiş de çıkmamış olabilir. Şimdi, burada bu kardeşlerimizle ilgili bir muallaklık var veya beklentileri var, talepleri var, bu konuda mağduriyetleri var. Burada imkân varsa, bu kardeşlerimize yardımcı olabilirsek tabii ki onların bu sıkıntılarını çözmüş oluruz diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, şunu sormak istiyorum çünkü Maliye Bakanımız da burada: Kasım ayında Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini görüşürken “Yaklaşık 100 bin öğretmen açığı var, ihtiyaç var; bu yıl da 25 bin atama yapılacak.” denildi. Biz de Sayın Maliye Bakanına da sürekli dedik ki: “25 bin değil, 50 bin atama yapılınsın.” Hazır Sayın Maliye Bakanımız da burada, bu tip sözleşmelilerle uğraşmaktansa 50 bin atama yapılınsın; burada söylüyorum, bir kez daha Sayın Maliye Bakanımın istirham ediyorum; bir.

İkincisi: Bu alacaklarınız sadece Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullardakiler mi? Örneğin, Adalet Bakanlığına bağlı kurumlarda da, ilgili yerlerde de şu anda sözleşmeli öğretmenler var. Peki, bunlar bundan faydalanacak mı, faydalanamayacak mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Hayır efendim, faydalanamayacak.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi bir de mesela, cep telefonlarımızı buluyorlar, çeşitli diğer kamu kurumlarında görev yapan öğretmenler bizi mesaj bombardımanına tabi tutuyorlar, diyorlar ki: “Bizler de bunlardan faydalanmak istiyoruz.” Bundan faydalanacaklar mı, faydalanamayacaklar mı; onu öğrenmek isteriz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Efendim, şu anda ders ücreti karşılığı Millî Eğitim Bakanlığının okullarında derse giren ve 540 gün prim ödemiş olan arkadaşlarımızdan istifade edeceğiz, diğer bakanlıklarda çalışanlardan değil; zaten onlar sözleşmeli olarak çalışıyorlar.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama işte Millî Eğitim...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Oraya gidenler de Millî Eğitim Bakanlığı vasıtasıyla öğretmen...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Yok, biz sözleşmeli öğretmen göndermiyoruz Sayın Vekilim. Kurumda çalışıyorlar onlar.

MUSA ÇAM (İzmir) – Onlar da Millî Eğitime geçmek istiyorlar.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Evet.

(Oturum Başkanlığına Kâtip Emine Nur Günay geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Çam.

Sayın Bekaroğlu, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Millî Eğitim Bakanlığında 100 bine yakın ücretli öğretmen var, bu insanların arasında yıllarca ücretli öğretmenlik yapan ve aynı işi yapan insanların üçte 1'i, dörtte 1'i aylık para kazanan insanlar bunlar; dolayısıyla bunlarla ilgili böyle bir düzenleme yapılması ve en azından bir kısmının sözleşmeli öğretmen yapılması iyi fakat 5 bin kişi çok az, 100 bin kişinin arasından 5 bin kişi seçeceksiniz. Nasıl seçeceksiniz? Tabi kuralları koyacaksınız, işte bazı şeylere kısıtlama getirmişsiniz. Bu durumda olan 97 bin kişi öyle mi? Bu şartları karşılayan, hepsi...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Şu anda kasım ayı itibarıyla...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – 540 günü karşılayan, hepsi...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Hayır efendim, onun sayısını bilemeyiz biz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bilmiyoruz öyle mi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Tabii. Bu yıl ücretli giren var, geçen yıl giren var.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani, 5 bin kişiyi sevindirirken işte 95 bin kişide derin bir hayal kırıklığı, devlete küsme, bir sürü şeyler oluşturacaksınız. Niye bu kadar az? “Kadro problemleri” diyeceksiniz. Ama çocuklardan kıymetli daha ne olabilir? Yani, nereye para veriyorsunuz da öğretmene veremiyorsunuz? Sözleşmeli öğretmen alırken dünya kadar tartışma var mülakatlarımızla,

sözlü sınavlarla ilgili dünya kadar tartışma var; bu tartışmaları hiç gündeme getirmiyoruz bile. Benzer tartışmaların burada yaşanacağı çok açık, çok net ama nasıl bir şeye dayanarak böyle bir şey getirdiniz? Yeni bir tartışmaya, kırılganlıklara, hayal kırıklıklarına sebebiyet verecek bir düzenleme diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bekaroğlu.

Sayın Ayhan...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Benim bir tek sorum var Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bu 5 bin kişinin kanun çıktıktan sonra, yasalaştıktan sonra branşlara göre tefrik edileceğini söylediniz. Oradaki kıstası önceden belirlemekte ne mahzur var?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK –Martin 2’sinde alacağımız 20 bin öğretmenin müracaatında da branşları ve taban puanları şimdi belirliyoruz, daha sonra müracaatları alıyoruz. Şimdi ilan etmiyoruz, “Kanun çıksın, ne kadar müracaat var bir görelim.” dedik.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Şimdi, bu 5 bin kişinin önceden branşlara dağıtımını yapmanızda bir mahzur mu var?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Başvuruların hangi branşlarda... Biz sadece taban puanları belirleyeceğiz çünkü 70 bin ücretli öğretmen var ama Sayın Vekilim, şartları taşıyan 10 bini geçmeyecek bizim tahminimiz bu.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Tamam, onu öğrenmek istiyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK– Tabii tabii, yani bunların hepsinin müracaat etmesi mümkün değil, çoğu KPSS...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şartları siz koydunuz yani “geçmeyecek” diye...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Hayır efendim, KPSS puanı şartı var.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hayır hayır, KPSS puanının ötesinde şartlar koyuyorsunuz, 540 gün çalışıyor olması...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Sayın Vekilim, bir tek onu koyuyoruz, diğeri...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Öyle şart koyabilirsiniz ki, 5 bini bile geçmez o zaman.

BAŞKAN – Evet, cevap tamamlandı mı?

Teşekkür ederiz.

Sayın Şentürk...

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Sayın Müsteşarım, “Bakanlıkça belirlenecek alanlarda istihdam edilecek sözleşmeli öğretmen sayısı 5 bini geçemez.” hükmüyle ilgili bir soru var, bilmediğim için soruyorum: Sözleşme süresi nedir burada, bir yıl mıdır, her yıl yenilenir mi, nedir?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Daha önce atadığımız sözleşmeli öğretmenler her yıl sözleşme yenileme şartıyla bulundukları yerde dört yıl sözleşmeli olarak çalışacaklar, sonra kadroya geçip iki yıl daha çalıştıktan sonra yer değişikliği talebinde bulunabilirler.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan; inanın gelen telefonların, e-maillerin, başvuruların haddi hesabı yok bizlere ve ülkemizde kanayan bir yara yani eğitim fakültelerinden yüz binlerce öğretmeni mezun etmiş durumdayız; iş bulamıyorlar, mesleklerini yapamıyorlar, özel okullarda çok kötü şartlarda çalışmak zorunda bırakılabiliyorlar ya da devlet içinde böyle güvencesiz olarak çalışmaya mahkûm ediliyorlar.

Biz bu eğitim fakültelerini bu kadar kurmuşsak, bu kadar insanı öğretmen yapmışsak ve devlette bu kadar açık varsa... Yani bakın, Milli Eğitim Bakanımız açıkladı “100 bin açığımız var.” diyor. Bu, devletin bir ikrarıdır, “Benim 100 bin açığım var.” diyor. Bir yandan da yüzbinlerce meslek hakkını kazanmış öğretmen adayımız var. Biz bu açığı kapatmak zorundayız ve bu insanlara mesleklerini emanet etmek zorundayız ancak böyle değil Sayın Müsteşarım çünkü bakın, sözleşmeli değil kadrolu olmak istiyor öğretmenlerimiz yani iş güvencelerini sağlamak istiyorlar ama sanıyorum siz bir geçiş süreciyle “Onları bir görelim, bir dört yıl çalışsınlar tutunuyorlar mı ona göre kadroyu verelim.” diye bir yöntem tercih ediyorsunuz. Ancak öğretmen mesleğini sonuçta kazanmış arkadaşlarımız, onları zaten belirli bir sınava tabi tutuyorsunuz, sonra bir mülakata da tabi tutuyorsunuz; bu noktada kadrolarını vermek durumundayız diye düşünüyorum ama takdir sizin.

Bir de bu son dönemde mülakata daha ağırlık vermek devlet içinde ağırlıklı bir eğilim oldu yani eskiden KPSS yeterliydi, mülakat ya yapılmıyordu ya da çok daha az önemliydi biliyorsunuz, şimdi ise devlette bütün alımlarda özellikle darbe girişimi sonrası büyük bir paranoyayla her şeyi kurcalayarak yani onun görüşlerini, fikirlerini “Acaba bu görüşler iktidarın fikirleriyle ne kadar çelişiyor, ne kadar benzer yürüyor.” diye bakarak, gençlerimiz gerçekten orada bir sorguya çekilerek mülakatlar yapılıyor; bununla ilgili şikâyetler size ulaşıyordu. Ben bunun büyük bir haksızlık olduğunu düşünüyorum gençlerimize. Yani tabii ki her düşüncede, her siyasi görüşte gençlerimiz olabilir, onların siyasi görüşleri kendilerine aittir; onların yapacağı şey meslekleridir. Yani bir matematik öğretmeni gidip matematik öğretecek, orada siyaset yapmayacak sonuç olarak. Bu anlamda, mülakatların da meslekleri, uzmanlıkları doğrultusunda olması gerekir, siyasi görüşleri doğrultusunda değil. Bununla ilgili bize çok ciddi şikâyetler geliyor. Sizden istirhamım, illa bir mülakat yoluna gidecekseniz onların uzmanlıkları, meslekleri, dalları, branşları doğrultusunda; iyi bir beden eğitimi öğretmeni olur mu, iyi bir matematik öğretmeni olur mu, iyi bir fizik öğretmeni olur mu, bu konularda olması lazım, liyakati doğrultusunda olması lazım, siyasi görüşü doğrultusunda değil. Zaten mesleğini yaparken siyaseti karıştırıyorsa orada başka, müfettiş anlamında denetimlerinizi zaten yaparsınız. Burada çok ciddi şikâyetler alıyoruz Sayın Müsteşarım. Sizden istirhamım, bu mülakatlar konusundaki denetimlerinizi artırmazın.

Sayın Bakan, gerçekten her şeye para buluyorsunuz da bu kadar teşvikler şunlar bunlar anlamında, 100 bin öğretmen kadro bekliyor. Bakın “100 bin açığımız var.” diyor, yüz binlerce öğretmen kadro bekliyor, ya verin şu kadroyu, verin şu kadroyu. Bakın, seçim yatırımlarını bu kadar yapıyorsunuz. Sonra seçimde de kullanın ya. “100 bin öğretmen alacağız.” deyin, verin Müsteşarımıza yetkisini. “Kadrolu öğretmen olarak alacağız.” deyin. Seçim yatırımlarına giriştiniz, kullanın da bunu yeter ki 100 öğretmen mesleğine kavuşsun Sayın Bakanım.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – 5 bin hiç yoktan iyidir ya.

GARO PAYLAN (İstanbul) – 5 bin nedir ya? 5 bin kişi...

BAŞKAN – Sayın Durmaz, buyurun.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, kıymetli bürokratlar ve basın mensupları; tabii, eğitimin önemini biliyoruz ama ülkemizi kesintisiz on altı yıldır yöneten bir iktidar eliyle eğitimin yerle yeksan olduğunu hepimiz de yaşayarak görüyoruz. Yani çocuğumuzun, torunlarımızın bir bölümü gerçekten zor şartlarda ve sürekli... Artık, insanlar imkânları olsa bırakınız ülkemizdeki marka değeri yüksek olan özel okulları, inanın ilkokulu bile yurt dışında okutmayı düşünen aileler hâlâ var, okutanlar da var; bunları bizler de biliyoruz.

Bütün bunları yaşarken Sayın Bakanımıza, Millî Eğitim Bakanımıza ve kadrosuna bakıyorum, bu ülkede hiç yaşamıyormuşçasına yapılan açıklamalar da bir o kadar hepimizin içini incitmektedir. Millî Eğitim Bakanımız Sayın İsmet Yılmaz, daha önce ilan edilen 20 bin sözleşmeli öğretmen atamasına ek olarak 5 bin ilave öğretmen alımıyla birlikte şubat ayı içerisinde en fazla 25 bin öğretmen atamasının yapılacağını açıklamıştı. Yine Sayın Bakanımız yaptığı açıklamada, öğretmen açığının 109.238 olduğunu resmî, kendi ağzından da açıkladı.

Şimdi, ülkemizde bu kadar açık ortada iken, eğitimde dünya sıralamasındaki yerimiz de ortadayken böyle bir noktada gerek Maliye Bakanlığımızın gerek iktidarın buradan tasarruf etmesi, alacağı... Sıcak birçok gelişmede, kalkınmada paralardan vazgeçen Sayın Maliye Bakanımızın bu noktadaki cömertliğini Türk Millî Eğitiminde atama bekleyen 450 bin öğretmen noktasında da göstermesini istiyoruz.

Hepimizin bildiği arkadaşlar, Sayın Bakanımızın “Düşünüyoruz.” dediği, Sayın Müsteşarımız Yusuf Tekin Bey’in de “Gündemimizde yok.” dediği ama bir kısım ücretli öğretmenin, sözleşmeli istihdamı konusu eğitimde pek verimli görülmemesine rağmen uygulanacak. Bu noktada, yaptığınız sınavlar, geriye doğru, “KPSS’ye giriyorum.” diye gece gündüz, ilgili olmadığı, eğitimini almadığı bir beden eğitimi öğretmenin, bir müzik öğretmenin, bir resim öğretmenin canla başla ekstra ücret vererek aldığı kursların sonucunda bu öğretmenlere yapılan da bir haksızlık. Bunu kurtarmanın yolu, sözleşmeliden derhâl... Diğer alanlarda geliştiğiniz taşeronu eğitimden irak tutup... Çünkü eğitim çok önemli. Burayı doğrudan ülkenin ihtiyacını parselleyip, belirleyip ona göre, verilen rakamlara göre doğru bir eğitim politikasıyla yaklaşılması gerekiyor Sayın Bakanım.

Geçen rakamları siz de söylediniz, “Teşvik, yatırım indirimi, benzeri konularda iş adamlarının önünü açma noktasında şu kadar alacağımız paradan vazgeçiyoruz” dediniz. Gelin, eğitimde de bir cömertlik yapın, bu sene şu öğretmen açığının hiç değilse yarısını kapatmayı iktidar hedeflesin. Yakında seçimi kafaya koyduysanız... Bu öğretmenlerin her biri donanımlı insanlar; bunların olumlu politikaları belki size yol, su, elektrik, oy olarak da dönecektir. Bunun hesabını da yapın. Çünkü her hesap sizde. “Bütün yollar Roma’ya çıkar.” dediği gibi, hemen sandık önümüze getirilip konuluyor. İşte burada da öğretmenler bunu bekliyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

(Oturma Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Sayın Temizel, buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Başkan, atanacak bu 5 bin öğretmen yani şu anda sözleşmeli olarak ders veren öğretmen atanırken veya görevlendirilirken belirli bir ölçüye göre mi alındı? Yani KPSS sıralamasında zaten öğretmen olabiliyorlardı da o sıradan mı alındılar yoksa rastgele yerlerden alınıp daha sonradan bu şekilde ders verdikleri için böyle bir öncelik mi elde ettiler?

BAŞKAN – Sayın Müsteşar, buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Sayın Vekilim, ücretli öğretmenlik... İllerin açığına göre il millî eğitim müdürlüğü kendisine müracaat eden dört yıllık fakülte, öncelikle eğitim fakültesi mezunları, daha sora fen-edebiyat fakültesi, eğer bunlar da kâfi gelmezse diğer fakülte mezunlarından ücret karşılığı görevlendiriyor yıl içerisinde.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – KPSS?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Yok, ücretli öğretmenlikte KPSS yok.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Diğer fakülte mezunları, fen-edebiyat mezunları bu maddeden yararlanacak mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Efendim, burada, kanunda zaten var, öğretmenlik şartı... Daha önce aldığımız bütün eğitim fakülteleri, doğrudur. Diğer fakülteler, ziraat fakültesi şu bu yok efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Açıkapi.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Müsteşarım, burada ben tabii, bir soru da sormak istiyorum. “Eğitim fakülteleri öncelikli.” dediniz. Fen-edebiyat fakülteleri...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Ücretli öğretmenler için.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Ücretli öğretmenler için söylüyorum.

Burada pedagojik formasyon şartı var mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Var efendim.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Peki, varsa eğitim fakülteleriyle aynı ölçüde değerlendirilmeleri mümkün değil mi, onu bir sorayım.

Bir de Kadim Bey’in tabii güzel talepleri vardı. Keşke 109 bin öğretmenin tamamını atama imkânı olsa ama AK PARTİ iktidarları döneminde her 3 öğretmeninden 2’sinin, 584 binin üzerinde öğretmenin bu hükümetler döneminde atandığını da ifade etmek istiyorum. Yani burada...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne demek istiyorsunuz bunu söyleyerek?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Bunu söyleyerek yani AK PARTİ hükümetlerinin aslında...

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, aynen anladığınızı söylüyor.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Evet, sizin anladığınızı söylüyorum ben burada. Hükümetlerimiz...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani yol yapmak gibi bir şey bu anlamda.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Evet, yol, su, elektrik olarak da bize döndüğünü ifade etmek istiyoruz on altı yıldır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, en son sizin de cümlelerinizi alayım...

KADİM DURMAZ (Tokat) – 2003 yılında KPSS’ye giren öğretmen sayısı 128 bin, sizin atadığınız 22.800 yani yüzde 17’si. 2004’te... Devam ediyor, en son 2017’de 265.646 öğretmen girmiş sınava, bunun 18.506’sını atamışsınız; oranı da yüzde 6,97.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Kadim ağabey, sağ olun Sayın Durmaz.

Sayın Cora da bir şey söyleyecek Sayın Bakan, o da söyleyin de ondan sonra devam edelim.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bakanım, ücretli öğretmenlerin sözleşmeli öğretmen olarak istihdam edilmelerine ilişkin önemli bir düzenleme yapılıyor, teşekkür ediyoruz. Yalnız, benzer durumda da Kur'an kursu öğreticileri var, fahri Kur'an kursu öğretmenleri; 4 bin, 5 bin civarında. Onların da mağduriyetlerinin giderilmesi gerekir, bir düzenlemeyi yapmış...

BAŞKAN – Ona bakarsanız, usta öğreticiler var, ne bileyim Aile ve Sosyal Bakanlığının ŞÖNİM'lerinde ve SHM'lerinde çalışan ek ders ücretliler var.

SALİH CORA (Trabzon) – Bu, bu düzenlemeyi yaparken bir yol olur mu acaba?

Benzer bir durum, aynı şekilde, diğerlerinin de talebi olacaktır.

BAŞKAN – Bence bunu buradan çıkartalım, o zaman geniş olarak çalışsınlar, o şekilde getirsinler; bence bu daha makul.

SALİH CORA (Trabzon) – Tam sorunu çözelim ya da böyle devam etsin. Benzer talep baskısı gelecek, onlarla alakalı olarak da bir düzenleme ihtiyacı hasıl olacak.

BAŞKAN – Bakın, ben burada dinledim. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında kimse yok burada ama... Mesela bu ücretli öğretmenler kaç saat geliyorlar mesaiye? Dersleri olduğu zaman geliyorlar, değil mi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK – Haftada otuz saate kadar girebiliyorlar efendim.

BAŞKAN – Evet ama öbür tarafta mesela Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının ŞÖNİM'lerinde çalışan öğretmenler ve sosyologlar ya da SHM'lerde çalışanlar -sosyal hizmet merkezlerinde- kırk saat esasıyla çalışıyorlar, sabah sekiz akşam beş mesai yapıyorlar ama bu hakkı onlara vermiyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Zulmediyor yani AKP iktidarı Sayın Başkanım ya.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, yani aslında bence bunu buradan çıkartıp topyekûn üzerinde bir çalışıp o şekilde gelmek daha doğru olabilir. Ama bir de Sayın Paylan'ın son bir talebi var, ondan sonra size söz vereyim Sayın Bakan.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakanım, bakın, her şeyi İşsizlik Sigortası Fonu'ndan kullandınız, teşvikleri. 100 bin öğretmen açığının kapatılmasının yıllık maliyeti yalnızca şu İşsizlik Sigortası Fonu'ndan kullandığınız bütün teşviklerin hepsine bedel şu anda. Yani 3-4 milyar TL eğer ki Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine aktarsanız 100 bin öğretmen açığını kapatabilecek durumda şu anda Millî Eğitim Bakanlığı. Bütün açığı kapatmak için buna ihtiyaç var. Siz, lütfen Millî Eğitim Bakanlığına bu konuda yetkiyi verin. Bakın, 100 bin açığımız yok mu Sayın Müsteşarım?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YUSUF BÜYÜK –Doğru.

GARO PAYLAN (İstanbul) – 100 bin açığımız var ve çocuklarımız öğretmenlerini bekliyorlar. Verin bu yetkiyi, genel bir çalışma... 5 bin, böyle palyatif tedbirlerle bu mesele çözülmez ve inanın, çok yoğun talepler var bu konuda. Patronlara verdiniz, biraz da öğretmenlere verin.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım, buyurunuz.

MALİYE BAKANINACİAĞBAL (Bayburt) – Değerli Başkanım, daha önce de konuşmamda ifade ettim, ileride hukuki ihtilaf çıkmaması açısından maddeye bir ilave yapmakta fayda var. Demin Millî Eğitim Bakanlığında gelen arkadaşımız “Prim ödeme gün sayısı belirlenirken kanunun yayımlandığı tarih...” şeklinde bir açıklama yaptı hatta ben tutanaklara geçsin dedim ama her hâlükârda bence bu tartışma konusu yaratacak bir husus.

Şimdi, burada, Sayın Başkanım, eğer uygun görürseniz, bence en hakkaniyete uygun olan şey, Millî Eğitim Bakanlığı bu çerçevede bir sınav başvurusu açacak ve o başvuru için belli bir süre verilecek. Burada redaksiyon yetkisi alarak “bu görevlerinden dolayı” ifadesinden önce gelmek üzere “başvuru tarihinin son günü itibarıyla” ifadesini araya koyalım. Böylelikle Millî Eğitim Bakanlığı bu başvuruları aldığı zaman başvurunun son günü itibarıyla beş yüz kırk günü sağlamış olanlar bu imkândan yararlansınlar. Bu kanunda herhangi bir düzenleme yapmazsak yarın bu çok ciddi hukuki ihtilaflara neden olur. Bu açıdan tekrar söylemem gerekirse “başvuru tarihinin son günü itibarıyla bu görevlerinden dolayı” diye devam edelim.

BAŞKAN – Evet. Redaksiyon yetkisiyle maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici Madde 1 üzerinde görüşme açıyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, açmayın.

BAŞKAN – Geçici 1 zaten bağlantılı madde daha önce yaptığımızla, ondan sonra da kapatacağım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır ama o uzun sürecek.

BAŞKAN – Hangisi? Geçici 1?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN – Geçici 1’de uzun sürecek bir şey yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Var.

BAŞKAN – Tartıştık zaten az önce biliyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tartışmadık, tartışmadık.

BAŞKAN – Tartıştık, tartıştık; 76’ncı maddeyle bağlantılı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Konuşmadık.

BAŞKAN – Şimdi konuştururum sizi, sorun değil.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Biliyorum da konuşmadık orada, esas o.

BAŞKAN – Efendim, zaten 20.30 diye konuştuk, 20.30’da kapatacağım.

Geçici 1 üzerinde görüşme açıyorum.

İlk sözü de Sayın Paylan’a veriyorum, buyurun...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, önce görüş alalım efendim.

BAŞKAN – Peki, geçici 1’le ilgili...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Önce okutun efendim.

BAŞKAN – Okutmam gerekmez, o bir şeydir yani geçici 1’e.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten 31/12/2019 tarihine kadar 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listenin 8701.20. 87.02, 87.03, 87.04 G.T.İ.P. numaralarında yer alan, kayıt ve tescile tabi 16 ve daha büyük yaştaki araçların adına kayıtlı gerçek veya tüzel kişiler tarafından, ilgili mevzuat gereğince kayıt ve tescili silinerek, doğrudan veya ihracatçılar vasıtasıyla ihraç edilmesi ya da bir daha kullanılmamak üzere hurdaya çıkartılması halinde, her bir araç için aynı cins (87.03 G.T.İ.P. numarasında yer alan araçlardan sadece motor silindir hacmi 1600 cc’yi geçmeyen) yeni bir aracın ilk iktisabında tahakkuk eden özel tüketim

vergisinin 10.000 lirayı aşmamak üzere araçların cinsleri ve özelliklerine (motor silindir hacmi, sınıfı, özel tüketim vergisi oranına esas matrahı gibi) göre Bakanlar Kurulunca tespit edilecek kısmı, terkin edilir.

(2) Birinci fıkra kapsamında yeni aracın ilk iktisabında tahakkuk eden özel tüketim vergisinin Bakanlar Kurulunca söz konusu araç için tespit edilen tutarın altında olması halinde özel tüketim vergisi tahsil edilmez, tahakkuk eden özel tüketim vergisini aşan tutar iade edilmez ve başka bir araç alımında kullanılmaz.

(3) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa tabi kamu idareleri ile kamu tüzel kişiliğini haiz diğer kurum ve kuruluşlar (mesleki kuruluşlar ve vakıf yükseköğretim kurumları hariç) bu madde hükümlerinden faydalanamaz.

(4) İhraç edilen veya hurdaya çıkartılan araçların yaşı, tescil işleminin yapıldığı yıl dikkate alınmaksızın, tescil belgesinde yazılı model yılında aracın bir yaşında olduğu kabul edilmek suretiyle tespit olunur.

(5) Bu madde kapsamında ihraç edilen aracın, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 168 inci, 169 uncu ve 170 inci maddelerinde belirtildiği şekilde geri gelmesi halinde, yeni aracın ilk iktisabında terkin edilen özel tüketim vergisi tutarı, terkin tarihinden tahsil tarihine kadar geçen süre için 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre hesaplanan tecil faizi ile birlikte ilk iktisapla ilgili işlemleri yapan vergi dairesine ödenmeden araç ithal edilemez.

(6) Bu madde hükümlerinden haksız olarak faydalanılması halinde, zamanında ödenmeyen özel tüketim vergisi faydalanandan, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre vergi ziyai cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir.

(7) Bakanlar Kurulu, birinci fıkroda yer alan tutarı; sıfıra kadar indirmeye, aracın hurdaya çıkarılması veya ihraç edilmesi durumuna göre farklılaştırmaya, hurdaya ayrılacak veya ihraç edilecek araçların teslim edilmesi gereken yerleri veya kişileri ve bunlarda aranılacak nitelikleri belirlemeye yetkilidir.

(8) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Ekonomi Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenir.

BAŞKAN – Sayın Bakan, geçici 1’le ilgili bir açıklama alabilir miyim lütfen?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Adnan Bey bir açıklama yapsın.

BAŞKAN – Sayın Ertürk, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

“Öngörülen düzenlemeyle, ülkemizde model yılı ilerlemiş ve yıpranmış araçların ihraç edilerek veya hurdaya ayrılarak trafikten çekilmesi ve bu araçların yerine yeni araç alımının teşvik edilmesi suretiyle, araç parkımızın yenilenmesi, trafik güvenliğinin artırılması, eski araçların çevreye verdiği zararların azaltılması, ihracatımızın artırılması ve yeni oluşacak araç talebiyle üreticilerimizin teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.” Yani ben biraz önce gerekçeyi okudum, gerekçe aslında çok güzel bir şekilde özetliyor maddenin esbabımuçibesini.

Şimdi, izin verirseniz, biraz da maddede öngörülen düzenlemeler hakkında teknik bilgi vermek isterim.

Teşvikten yararlanma: Söz konusu teşvikten yararlanmayla ilgili bir süre sınırı var, bu da 31/12/2019. 31/12/2019’a kadar bu maddenin getirmiş olduğu, öngördüğü teşviklerden yararlanılabilecek.

Peki, kimler teşvikten yararlanabilecek? Maddenin öngördüğü şekilde adlarına kayıtlı araçları hurdaya ayıran veya doğrudan ya da ihracatçılar vasıtasıyla ihraç eden gerçek ve tüzel kişiler bu maddeden faydalanabilecek ancak kamu kurumlarımız bu teşvikten faydalanamayacaklar.

Peki, teşvik kapsamında hurdaya ayrılabilir veya ihraç edilebilecek araçlar neler? Onlar da ÖTV Kanunu'na bağlantı kurulmak suretiyle formüle edildi. Bunlar yani kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla on altı veya daha büyük yaştaki tır çekicileri, minibüs, midibüs ve otobüs, otomobil, arazi taşıtı, panelvan, kamyon, kamyonetler kapsamda; motosiklet, traktör, özel amaçlı motorlu taşıtlar, hava ve deniz taşıtları ise kapsamda değiller. Teşvik kapsamında söz konusu araçların hurdaya ayrılması ya da ihraç edilmesiyle yeni bir araç alımı sırasında ama aynı neviden bir araç alınması sırasında ödenmesi gereken ÖTV'de 10 bin lirayı geçmemek üzere -ileride Bakanlar Kurulu bunu araç türlerine göre çeşitli kriterler çerçevesinde belirleyecek- bir indirim yapılacaktır. Maddenin öngördüğü temel teşvik mekanizması bu. Ancak sadece binek otomobiller sınıfında bir sınırlandırmamız var. Bu da, binek otomobillerinde bu teşvikten yararlanmak istiyorsanız eğer her hâlükârda aracın motor silindir hacminin 1.600 cc'yi geçmemesi gerekiyor.

Peki, Bakanlar Kuruluna bu maddenin uygulamasıyla ilgili ne tür yetkiler veriliyor? Her şeyden önce Bakanlar Kurulu söz konusu araçların hurdaya ayrılması sırasında teslim edileceği kuruluşların neler olacağı ve bunlarda ne gibi şartlar aranacağını belirlemeye yetkili. Artı, bu 10 bin liraya kadar olan tutarla ilgili gerek ihracatla ilgili gerek hurdaya ayırmayla ilgili gerekse araç türlerine göre farklılaştırma yapmaya yetkili ve maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirleme hususunda da Ekonomi ve Maliye Bakanlığımız müştereken yetkili.

Arz ederim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Alınacak araç mı 1.600 cc'yi geçmeyecek, hurdaya ayrılacak mı?

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Evet, yeni araç.

BAŞKAN – Evet, Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir seçim yatırımı maddesi daha ki 31/12/2019 tam seçim tarihlerini de ihtiva ediyor. Böylece ekonomimize can vereceğiz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Öyle mi ya?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tam öyle yani 4 Kasım 2019'da seçim yapacaksınız, 31/12/2019'a kadar iki seçim var, o anlamda piyasayı canlandırmak için.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Faydalı bir madde, eski araçları çekiyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yalnız Sayın Bakan, bakın, çok ciddi bir tehlikeyle karşı karşıyayız. 2017 yılının cari açığı 47 milyar küsur bir rakama tekabül etti. Şimdi, cari açık yani müzik devam ederken çok güzeldir, açıklarınızı dışarıdan finanse edersiniz ama cari açığın finansmanına baktığımızda büyük çoğunlukla sıcak paradır yani doğrudan...

BAŞKAN – İyi de insan güvenliği ne olacak yani? Her şeyden önce insanın güvenliği, sağlığı, sıhhati. Onun için eski araçların trafikten menedilmesi lazım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, doğru ama ben şimdi makro bir tehdiitten bahsediyorum. Yani ciddi bir cari açıkla karşı karşıyayız ve cari açığı ocak ayına baktığımızda daha da artmış görüyoruz. Yani dış ticaret açığının ve cari açığın yüksek olduğunu ve cari açığın finansmanına baktığımızda doğrudan yatırımlarla değil sıcak parayla finanse edildiğini görüyoruz. Şimdi, otomotiv sektörü de yani yurt içinde satılan otomotiv, kamyon, otobüslerin benim bildiğim kadarıyla -varsa sektör temsilcisi

düzeltsin- üçte 2'si ithal yani pazarın yarısından çoğu ithal, belki daha da yüksektir, son cari rakamları bilmiyorum ama benim bildiğim kadarıyla üçte 2'sini ithal ediyoruz. Yani Türkiye’de satılan araçların, otobüslerin, kamyonların veya çekicilerin üçte 2'sini veya daha fazlasını -bilmiyorum- belli kalemlerde ithal ediyoruz. Şimdi, 5,5 milyonluk bir değişimden bahsediyoruz. Diyelim ki bunun yüzde 50'si gerçekleşti. 5,5 milyon araç, çekici, kamyon, otobüse bu hakkı veriyoruz. Diyelim ki normalde, artı 1 milyonluk bir pazar yarattık bu süreçte. Bu, yaklaşık olarak benim hesaplarıma göre, bu üçte 2'si ithal geleceğine göre 20 milyar dolarlık artı bir ithalat demek iki yılda. Yani her yıl için artı 10 milyar dolarlık ithalatı tetikleyebilecek bir cazibe yaratıyorsunuz. Bu da cari açığımıza yılda belki 10 milyar dolara varabilecek bir artı etki yaratabilir. Şimdi, bu kadar cari açığı körüklemek ne kadar doğru?

Bakın, başka bir maddemiz daha var, “makinelere sıfır KDV” diyor, o da seçim yatırımı 2019’un sonuna kadar; eyvallah. Yalnız, makine sektörünün de büyük oranda ithalata dayalı olduğunu biliyoruz. Bu da cari açığımızı tetikleyebilecek bir kalem. Bütün bunlar bakın, kısa vadede güzeldir, hoştur, piyasa canlanır ancak böyle bir seçim öncesi canlandırma süreçlerinin sonunda dünyada müzik durduğu anda, Amerika faizleri bir anda hızlı yükseldiği anda biz bu kadar büyük bir cari açıkla yakalanırsak, bu kadar bir dış finansman zorluğu içine girersek büyük bir krizle karşı karşıya kalabiliriz. Cari açığın finansmanında da geçen yıl özellikle son birkaç ayda Merkez Bankası rezervlerimizden... Sayın Başkan, siz de dinlerseniz.

BAŞKAN – Benim kulağım sizde.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, nasıl oluyorsa?

BAŞKAN – Siz tabii, yaşıyor yetmiyor, Zeki Müren’in radyo programlarını dinlemediniz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Eyvallah. Nasıl oluyordu?

Son birkaç ayda Merkez Bankası rezervlerinden 12 milyar doların eksildiğini görüyoruz. Merkez Bankasının harcayabileceği rezervlerin artık 20 milyar dolarlarla konuşulduğu bir dönemdeyiz. Bu da eğer ki dünyada rüzgâr değişirse o 20-30 milyar doların da bir anda uçabileceği bir döneme girebiliriz. Bu anlamda daha ihtiyatlı olmamız gerekir. Yani, bu kadar cari açığı tetikleyecek uygulamaların, makinede sıfır KDV, otomotivde hurda indirimi gibi ithalatı körükleyebilecek maddelerin çok dikkatli yapılması lazım. Artı gelecek 10 milyar, 20 milyar dolarlık ithalat baskısını önümüzdeki yıllarda çok arayacağımız noktalara gelebiliriz arkadaşlar. Bu açıdan, sizlere önerim bu maddeyi bu şekilde çıkarmamamız. Bakın şu var: Tabii ki, piyasada çevreyi kirleten araçların toplanması çok önemlidir ancak bunun belli bir döneme yayılması gerekir. Yani bir anda on altı yıla çekmek ne kadar doğru?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Behemehâl, hemen, derhâl çekelim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yok, yok şunu diyorum, elbette çekilmesi lazım, bu ayrı ama yani bunun kademeli yapılması lazım. Yani belki çok yaşlı, çok kirleten araçların, öncelikle çok büyük motorlu, 5 bin motorlu araçlar var, çok eski kamyonlar var, çok eski otobüsler var; bunların çekilmesi için teşvik edilebilir. Ama bir anda on altı yaşın üstündeki -Sayın Bakan da belki dinler- bütün araçlara bu uygulamayı yaparsak ve “iki yıl için” dersek bu uygulamayla bakın arkadaşlar, ciddi bir cari açık artışına yol açarız. Mesela, taksicilere de bir yanda bu yetkiyi verdik biliyorsunuz iki yıl için. İnanın, bu yılın sonunda ciddi bir ithalat olacak, bir de orada sınır da koymadık biliyor musunuz. Piyasada Mercedes, Passat bilmem ne taksiler görmeye başladık ve taksiciler daha çok ithal arabaları kullanmaya başladılar; cari açığı körüklüyor. Yani yerli imalatı dengeleyecek ve cari açığı bu kadar körüklemeyecek kademeli bir geçişe ihtiyaç var diyorum, takdir sizin diyorum, cari açığı körüklemeyin diyorum Sayın Bakan, kademeli, dikkatli, rasyonel bir geçişe bir ihtiyaç var.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk, sizin de kanaatlerinizi alayım.

Buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu düzenlemeyi piyasa da bekliyor. Tabii, amaç gayet güzel çünkü model yılı ilerlemiş ve yıpranmış araçlar ya imha edilerek, hurdaya ayrılarak ya da ihraç edilerek şartlı bir şekilde trafikten çekiliyor ve yerini yeni araçlar alıyor. Yalnız benim bir iki tane endişem var çünkü piyasadaki bu işlerle ilgili kuruluşlardan ve kişilerden aldığım bazı notlar var, onları paylaşmak istiyorum. Çünkü uygulama önemli burada. Mesela, hurdaya kim ayıracak? Bu işte kim görevli? Her ne kadar “Ekonomi Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı müştereken belirlenir.” diyor usul ve esaslarla ilgili. Geçmişten birkaç tane kötü örnek verdi bazı kurumlar, dediler ki, geçmişte de çıktı böyle bir kanun: “Araçlar imha edilmeyip bilhassa ücra köylerde kullanılmaya devam edildi plakasız bir şekilde. Plaka tamam, teslim edildi ama araç imha edilmedi.” Ayrıca, demek istediğim şu: Aracın mutlaka bir kuruma teslim edilmesi ve imha edilmesi lazım. Yani bununla ilgili yetkili kim? Mesela, Makine Kimya Kurumu bu işi yapabilir mi ya da bizim belirlediğimiz bir kurum var mı bu konuda?

BAŞKAN – Onu ikincil düzenlemede yapacaklardır yani.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tereddütlerden birisi bu. Yani aracın mutlaka teslim edilmesi ve alınan belgeyle işlem yapılması gerekiyor, ki burada bir önemli bir açıklık var. Bu belge devredilebilecek mi yani bir değerli kâğıt gibi alınan belge? Yani aynı kişi mi yapacak?

İkinci: Bu şeyde bir de şu var, “aynı cins bir aracın ilk iktisabında.” diyor. Bu şartı niye getiriyoruz, niye aynı cins? Adam hurda kamyonunu, eski kamyonunu satın belki otomobil alacak. Yani bu mümkün mü? Ya da otomobilini satın bir yük taşıma aracı alacak yani bunun gibi. Bu işi kim organize edecek? Sıfır satan araç bayileri mi yapacak? Yani bununla ilgili bir şey var. İşte, belge, değerli kâğıt gibi işlem görebilmeli diyorum ben ama siz “hayır” dediniz. Mesela, ihraç kaydıyla teslimde piyasaya verilme ihtimali söz konusuymuş, ihraç kaydıyla teslim ediyorsunuz, “araç ihraç edilecek” deniliyor. Yani iyi organize edilmeli, yoksa bumerang gibi geri dönebilir endişesi var. Araba trafikten çekilerek mutlaka imha edilmeli, buna Makine Kimya, özel idare ya da valilik gibi kurumlar gözetim yapmalı, “aksi takdirde tekrar trafiğe döner” deniliyor.

Noter satışı mesela, bu konuda deniliyor ki: “Noter satışı işin içine girmemeli.” muayene masrafı devreye girer diye, böyle bir şey de geldi. Yani uygulamayı yapacak olan Ekonomi ve Maliye Bakanlığı bu konuyla ilgili hassasiyet göstermeli diye endişelerimi belirtiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, bir açıklama alabilir miyiz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Teşekkür ediyorum.

Hakikaten, ekonomik ömrünü doldurmuş ve kullanıcısına da çok fazla fayda sağlayamayan ama trafikte dolaşan araçların trafikten çekilmesi ve böylelikle de Türkiye’deki toplam araç parkının gençleştirilmesini amaçlayan bir düzenleme yapıyoruz. Sayın vekillerimiz tarafından ifade edilen tüm hususlar önemli konular, kendimizin de çalışmaları yaparken bu konularla ilgili değerlendirmelerimiz oldu. Bu düzenleme tabii, olabildiğince ekonomideki ihtiyaçları karşılayacak, yerli otomobil sanayisinin üretim imkânları artıracak şekilde olmalıdır; o da önemli bir parametre. Burada tabii, yarılanacak sayılar 5 milyonun üzerinde olmakla birlikte tabii, burada birçok kısıt da var yani her... Bir kere getirdiğimiz teşvikin tutarı zaten maksimum 10 bin lira yani bugün en düşük, en ucuz otomobildeki ÖTV kaç liradır? 46 bin liralık bir araçta ne kadarlık ÖTV vardır? Yani 20 bin liralık bir ÖTV en düşük zaten. Dolayısıyla yani hani burada sağladığımız teşvik böyle ciddi anlamda çok fazla sayıda talep getirecek bir... 10 bin maksimum, Bakanlar Kurulu olarak...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Çok önemli bir sayı 10 bin, belki size önemli gelmez ama siz milyarları yönetiyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok Bakanlar Kurulu olarak bu rakamı zaten, çeşitli kriterlere göre sınırlandıracağız; birincisi bu. O açıdan, cari açıkla ilgili ifade edilen konularda başta bizim hassasiyetimiz var, o konuda...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ne kadar bir öngörünüz var cari açıktaki?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Paylan, bir sabreder misiniz, vallahi hiç, ne zaman söz alsam sürekli müdahale ediyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben hatırlatayım size.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, geçmişte yaptığımız, 2004 yılında yapılan bir hurda araç teşviki var. Gerçekten, aslında orada büyük bir tecrübe de oldu, kötüye kullanımlara da şahit olduk. Gerçekten, araçların teslim edilmediği de oldu. O açıdan, özellikle, burada Ekonomi Bakanlığıyla, Ulaştırma Bakanlığıyla ve İçişleri Bakanlığıyla müştereken çalışacağız. Kesinlikle bu araçların imha edildiğinin kesin belgeleriyle, delilleriyle tespiti üzerine bu uygulama yapılacak. Burada kanuna özellikle tek tek bu imha merkezleri olarak belirleyeceğimiz yerleri yazmadık. Sivil toplum örgütlerinin de değişik talepleri var, onu da biliyoruz. Ama burada önemli olan gerçekten bu araçların bir daha trafiğe çıkmayacak şekilde imha edildiği ortamlara teslim edilmesi, bunun belirlenmesi ve sağlanması. Bu açıdan o konularla ilgili geçmişteki tecrübe bize önemli dersler verdi, ona dikkat ederek uygulamayı yapacağız. Devredilmeme konusunu da yani bir kişiye devir hakkı verdiğiniz zaman yine belge sirkülasyonu gündeme geliyor; belgelerin doğrulanması, takibi bir başka konu.

Biz burada diyoruz ki: “Bir kişinin kendi aracı varsa ve yenilemek istiyorsa o zaman bu kampanyadan yararlanсын.” Bunu yaparken bir araç bayisi kendisine yardımcı olabilir mi, yönlendirebilir mi? Bu pekâlâ mümkün, bunu piyasa kendi mekanizmaları içerisinde yönlendirir ama biz bunu imha ettikten sonra belgeyi al, bir başkasına devret, bunun da takibi önemli ve suistimale açık bir konu. Ha, bir kişi bu aracı bir başkasından satın alır, satın aldıktan sonra kendisi yararlanabilir mi? Mümkün. Burada “Noter aranması.” denmesinin sebebi aslında o. Yani “Biz gidelim, birilerinden araçları toplayalım, noterde devir olduğunda hiç muayene şartı da olmasın böylelikle.” gibi bir noktaya geliyor. Onun için bence bunun çok doğru bir yaklaşım olmaması lazım.

Aynı cins araçta da burada yani ticari bir araç varsa mümkünse ticari bir araçla yenilensin. Yani demin söyledik, bizim biliyorsunuz ticari araçtaki yerlilik oranımız çok daha yüksek. Yani ticari araçların elden çıkarılıp da otomobile dönüştürüldüğü bir sistem de olmasın diye düşünüyoruz açıkçası.

BAŞKAN – Tam tersi de olabilir Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Genellikle birinci seçenek daha geçerli bir seçenek olduğu için...

BAŞKAN – Ama öbürü de ihtimal dâhilinde.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – E kim organize edecek. Burada bizim tahminimiz bunu tabii büyük ölçüde araba bayileri, araç bayileri organize edecek diye düşünüyorum.

İhraç kaydıyla teslim değil, ihraç edilmiş olması şart. Fiilen gümrük sınırlarını aşacak, gümrük çıkış beyannamesinde işlem görecektir, bu belge düzenlenip araç fiilen yurt dışı edildikten sonra ancak bu hak doğacak. Bu araçların tekrar yurt içine getirilme riski yani böyle bir şey olması yani bu araç yani herhâlde gümrükten bu kadar kolay tekrar sokma ihtimalleri...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Gürcistan plakalı 5.900 tane ticari araç şu an Türkiye’deki kalış sürelerini de geçirdikleri için hepsi cezayı yemiş vaziyettedir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, o kalış sürelerine ilişkin bir...

BAŞKAN – Şimdi “Bunları nasıl kurtarırsınız?” diye de bir çalışma var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ha, o başka bir konu.

BAŞKAN – Var işte yani.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, şöyle...

BAŞKAN – Böyle geri gelir diye diyorum ben de.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, şöyle; bir dakika, o söylediğiniz konu şöyle olmalı: Gümrük mevzuatına uygun şekilde yurda sokulan bu araçların kalış sürelerine rağmen, belirlenmiş sürelerine rağmen yurt dışı edilmemeleri bahsi; buradaysa biz yurt dışı ediyoruz zaten aracı.

BAŞKAN – Tamam, sorun yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İnşallah hayırlı, güzel bir uygulama olacak, takip edeceğiz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, şöyle 2-3 soru var kısa kısa, onları da alayım kapatacağım maddeyi oylayıp.

Sayın Durmaz, buyurun.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Bakanım, otomobille ilgili rahatlatıyoruz, Cemal Bey de söyledi, doğaya karbon salımı, yedek parça gibi ama bu ülkede üretim yapan, yaşı da 35 ve üzeri yaklaşık olarak 500-1.000 civarında traktör var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Onu getirdiler, konuşuyoruz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Evet, bu konuda da bir düzenleme bekliyoruz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O önemli bir konu, çalışıyoruz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Bunun içerisine dâhil edebiliyor muyuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, onu ayrıca çalışacağız. Getirdiler öyle bir konuyu. Yani traktör konusu da önemli bir konu, orada da gerçekten büyük bir stok var. Oradaki farklılık şu: Burada ÖTV var...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Orada sadece KDV...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, şunu diyorum ben: Ayrıca çalışmamızın nedeni o. Orada ÖTV yok. Onu ayrıca çalışıyoruz, doğru bir konu.

BAŞKAN – Sayın Durmaz, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Bakanım, ben bir ilave yapmak istiyorum.

Şimdi, burada amaç trafik güvenliğinin artırılması ve eski araçların çevreye verdiği zararın asgariye indirilmesiye biz diğer kısıtları getirmeyelim yani kullanmak isteyen kullansın. Mesela “değerli kâğıt” derken ben şunu demek istedim: Bunu kişi imha ettiğini belirtir belgeyi eline aldığı zaman diyoruz ki “İlla sen araç alacaksın, sen alırsan bu haktan yararlanırsın.” Bunu getirmesek, bu 2 taneyi, trafik güvenliği ve çevreye verilen zararları önlemiş oluruz, maksat hasıl olmuş olur. Yani adam araç almayacaksa eğer eski aracını imha ederse böyle bir hakkını bir başkasına devredebilsin.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Satabilir.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Hayır, satmadan da...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Noterde bunun masrafı kaç lira? 30 lira.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Hayır, özür diliyorum ama yani bunu bilmiyorum, ne kazancı olur?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok yani 30 lira masrafı var.

BAŞKAN – Sayın Ayhan, buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Şimdi, bu ilerleyen saatte tartışmayı fazla uzatmak istemiyorum ama...

BAŞKAN – Lütfen!

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan!

Şimdi Sayın Bakan, görülüyor ki bizim burada bir hedefimiz yok sayısal olarak.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bir de bunun ihracıyla ilgili benim ciddi endişelerim var; ne kadar alacağız, ne kadar ihraç edeceğiz? Burada Sayın Başkanın söylediği güvenlik unsuru bu tür arabalarda gerçekten önemli. Bir de sizin bahsettiğinizden bir endişe duydum ben. Bu teşvik, sizin verdiğiniz 10 bin liralık teşvik bu işi teşvik edici değil, sınırlayıcı. Kısa dönemde sanıyorum bizim bunu yaptığımızın temel nedeni iç piyasada araç üretimini ve satımını teşvik etmek, kısa dönemde en iyi faydası bu bunun ama onunla ilgili bir hedef koyamazsak bu olay sıkıntılı.

Ben bunu söylemek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Paylan, sizin de son sözünüzü alayım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakanım, bir önerim var: Yani diyelim ki aracını hurdaya ayırmak isteyen ama yeni araç almak istemeyen vatandaşlarımız da olabilir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Satabilir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, şunu söylüyorum: Ama satmak zorunda da olmasın. Bir önerim var. Ya bir hakkı saklı tutmak diye bir şey söz konusu olamaz mı? Yani o aracı o anda verir ama o hakkı saklı olur yani illa almak zorunluluğuna tutmayıp bir yıl sonra alır yani bu yasanın sonuna doğru alır, şimdi teslim eder...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Alabilir, alabilir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ha, böyle bir şey...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Var, aynı anda almak zorunda değil.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ha, onu diyorum yani bu yasada öyle bir şey...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tabii canım, 31/12/2019'a kadar istediği tarihte alır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şimdi teslim eder, sonra...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tabii.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Diğer bir şeyi söyleyeyim.

Bir de Sayın Bakanım, şimdi ciddi anlamda, en az 1 milyon aracın ben bundan faydalanacağını düşünüyorum. Şimdi, bu ciddi bir dönüşüm demek ancak alacakları araç da dizel araçlar oluyor genelde, o da çevreyi kirletiyor. Bakın, Avrupa bunu çok tartışıyor. Otomobil temsilcileri diyor ki: “Biz elektrikli araç teknolojisine geçmek için dizel satmaya devam etmemiz lazım. Bir süre daha kirleteceğiz.” 2020 sonrası büyük oranda elektrikliye geçilecek. Bizim için bir vesile olabilir mi yani 2020’yle sınırlı tutmasak bunu, alım hakkını. Yani teslim etsin, diyelim teslimi o tarihe kadar koyarız ama sonrasına da yansıtıp elektrikli araç teknolojisinde, belki yerli araç –yerli, millî diyorsunuz- ondan almayı sağlayacak bir mekanizma yani diyelim ki o başlangıcı da tetikleyecek, bir yerli araç alımını belki güvence altına alacak bir mekanizmaya dönüştürebilir miyiz? Yani benim kaygım carı açığı tetikleme. Bu anlamda tedbirleri daha fazla almanızı öneriyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, sizin de son cümlenizi alayım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sadece Komisyonumuzun bilgisine sunmak istedim. Şu anda taksici esnafıyla ilgili başlattığımız yine bir ÖTV muafiyeti düzenlemesi vardı. Bugüne kadar 30 bin taksicimiz bundan yararlanmış. Hani bir sayı hedefi koymamış olmamız yani bir tahmin veya bir hedefimiz yok. Burada tamamen piyasanın taleplerine göre oluşacaktır diye bir tahminimiz veya hedefimizin olmadığını ifade ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, bugünkü birleşimi kapatacağım.

Spor Genel Müdürümüz Sayın Baykan da geldi ama yarın 11.00’de başlayacağız ve sizin maddenizle başlayacağız, onu söylemiş olayım.

Sizler de bütün kamu kurumlarını arayın temsil noktasında.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan, önceden verdiğimiz randevu var, 12.00 yapalım.

BAŞKAN – Üstat, şöyle: Yarın Sayın Bakanın da Külliye’de Bayburt’la ilgili.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam, olur.

BAŞKAN – Peki, o zaman yarın 12.00’da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.29

